15
2008

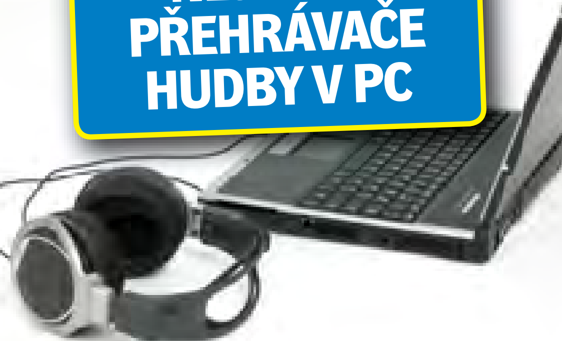
NA CD PLNÁ VERZE HRY: ZÁBAVNÁ RALLY

Počítačový časopis pro celou rodinu

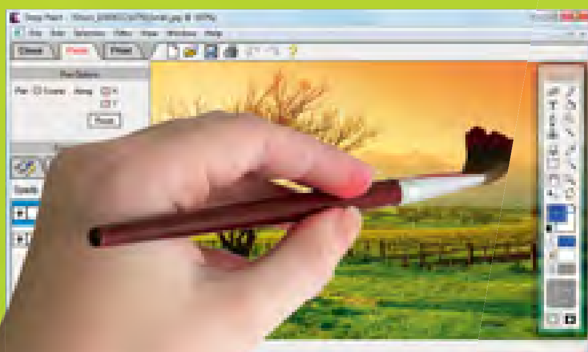
www.ppk.cz

Cena: 55 Kč / 89 Sk / 2,95 € (Cena v € platná v SR)

počítač pro každého

ZDARMA NA CD: NEJLEPŠÍ PŘEHRÁVAČE HUDBY V PC

KOUZLÍME S OBRÁZKY

Vylepšujeme fotografie a malujeme ▶ 10

RADY A TIPY

LEVNÉ VOLÁNÍ PŘES INTERNET

Jak nainstalovat a nastavit program Skype ▶ 23

Jak předplatit kredit ▶ 36

Televize v počítači

ODPOVĚDI NA VAŠE DOTAZY ▶ 40

Data v bezpečí

KAM ULOŽIT ZÁLOHY DAT ▶ 44

PŘEDSTAVUJEME

Malá digitální videokamera

▶ 35

Fotoaparáty na každý den

▶ 16

JAK NA TO

17 STRAN NÁVODŮ

- Malujeme podle fotografie
- Vlastní WWW stránky
- Výpočty v dokumentech
- Tipy pro Windows Vista
- Jak si přizpůsobit Word

28. 7. 2008 Cena: 55 Kč / 89 Sk / 2,95 €
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 72 Sk / 2,39 € (Ceny v € platné pouze v SR)

NĚCO PRO VÝTVARNÍKY

Vážení čtenáři, hlavním tématem tohoto vydání je malování a úprava obrázků v počítači. Většina fotografů (jak těch amatérských, tak profesionálních) už vyměnila klasické fotoaparáty za přístroje digitální, a tak se disky našich počítačů a různá zálohovací média úspěšně plní spoustou digitálních snímků. Počítač však umožňuje obrázky nejen skladovat a prohlížet, ale také různě upravovat, a dokonce i vytvářet.

Chcete-li uplatnit svoje výtvarné nadání, počítač vám k tomu nabízí vhodné prostředky. S využitím příslušných grafických programů (jejich výběr vám nabízí i naše cédéčko) můžete fotografie upravovat – otáčet a ořezávat, tónovat a retušovat. Můžete se také pustit do vlastní tvorby – podle předlohy nebo podle vlastní fantazie můžete vytvořit úplně nové dílo. Kromě vašeho času vás to nebude nic stát.

Představíme vám také telefonní přístroj, který vám umožní telefonovat prostřednictvím služby Skype bez použití počítače. Tento telefon navíc můžete připojit k běžné telefonní lince a podle potřeby střídat oba způsoby volání.

HUDBA V POČÍTAČI

Jedním z témat přiloženého CD-ROM jsou tentokrát hudební programy. Vybrali jsme desítku bezplatných programů, které nejen dokážou přehrávat různé formáty hudebních souborů, ale také vám pomohou udržet pořádek v nahrávkách uložených v počítači a skladby třídit a vyhledávat podle žánrů, podle názvu alba a podle jména autora či interpreta. Programy vyzkoušejte a vyberte si ten, který bude vašim požadavkům nejlépe vyhovovat.

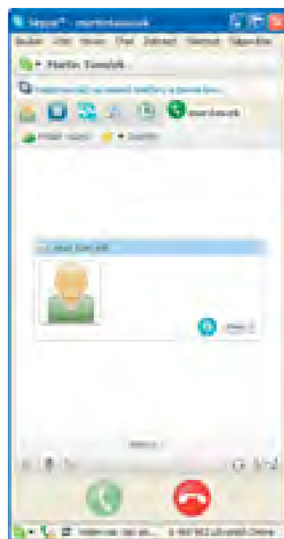

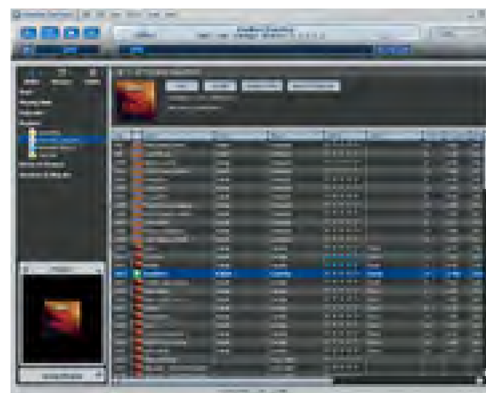
FOTOAPARÁTY NA KAŽDÝ DEN

Otestovali jsme tři kompaktní digitální fotoaparáty různých značek a různých cenových kategorií. Přečtěte si, co takové přístroje dokážou a které funkce nabízejí. Léto ještě zdaleka nekončí, a tak je ještě čas vybavit se na zbytek dovolené fotoaparátem, který budete moci nosit všude s sebou a kterým zaznamenáte obrázky ze svých cest.

JAK SE TELEFONUJE ZADARMO

Telefonování po internetu je stále rozšířenější. Jednu z cest, jak s využitím internetového připojení ušetřit za hovory, a v některých případech volat dokonce úplně zadarmo, nabízí služba Skype. V tomto vydání najdete návody, jak nainstalovat komunikační program Skype do počítače, jak si v této síti založit účet a jak nastavit různé možnosti programu. Ostatním uživatelům téže služby pak budete moci volat zdarma. Hovory na běžná telefonní čísla jsou však i v tomto případě zpoplatněny, ale ceny jsou příznivé. Platby za tyto hovory probíhají formou čerpání předplaceného kreditu. V dalším návodu vám poradíme, jak si kredit u Skypu předplatit, aniž je třeba použít platbu kartou přes internet.

PROŽEŇTE OVEČKY

Spoustu zábavy na dny volna, kdy nebude počasí vhodné na výlety nebo na práci na zahrádce, vám tentokrát nabízí plná verze hry, kterou najdete na přiloženém cédéčku. Jde o oblíbený typ závodní hry, ale místo obvyklých autíček se po závodních tratích prohánějí roztomilé ovečky. Hra Championsheep Rally je velmi povedená – na jednom počítači spolu mohou závodit až čtyři hráči. Hezkou zábavu!

Jelikož jsme uprostřed prázdnin a dovolené jsou v plném proudu, vyjde příští Počítač pro každého opět nikoli za dva, ale až za tři týdny. Příští vydání (PPK 16/2008) tedy bude v prodeji od pondělí 18. srpna.

Ivan Heisler, šéfredaktor

skype

SEZNAM PROGRAMŮ NA CD

BONUS
Championsheep Rally

MALOVÁNÍ
ArtRage 2.5 Starter Edition
Artweaver 0.5.2
AvancePaint 2.2.1
Deep Paint 2.0.0.23
GIMP 2.4.6
Inkscape 0.46
IrfanView 4.10
PhotoFiltre 6.3.1
XnView 1.93.6

HUDBA
Apple Itunes 7.6.2.9
Foobar 2000 0.9.5.3
J. River Media Center 12.0.497
Media Tagger 1.3.5
MediaMonkey Standard 3.0.3.1183
Mp3tag 2.41
Songbird 0.6.1
SoundBase 2008.06.20
VLC Media Player 0.8.6i
Winamp 5.53
Windows Media Player 11

HRY
Ancient Ants Adventure
Fairy Puzzle
IKK Direkt Mountainbike Challenge 08
Jimmy's Lost His Toilet Paper
Mad Race
No One Can Stop the Farm Pioneer
Robbie Swifthand and the Orb of Mystery

ZAJÍMAVOSTI
ALO Audio Editor 3.2
BitMeter 3.5.7
Brisk Album Creator
Desk Drive 1.1
Extra Subst 4.0
MailStore Home 2.6
O2 SMSender 1.20 (Win Vista)
O2 SMSender 1.20 (Win XP)
ProFactFree 2.0.1.235
Recuva 1.15.327
SafeDelete 1.3
Speedmat
Winlaunch 4.0 RC1

URČITĚ VYZKOUŠEJTE!

CHAMPIONSHEEP RALLY

Championsheep Rally je skvělá závodní hra, ve které místo obvyklých autíček nebo formulí „řídíte" ovečku. Vaše závodnice tak bude mít místo startovního čísla slušivý kabátek z ovčí vlny a uhánět, skákat a sbírat bonusy (slepičí rakety, štít, turbo, peníze apod.) budete na pastvinách, v horách nebo při nočním závodu. Během závodu se různým překážkám musíte vyhýbat skokem nebo obloukem. Velmi zajímavým prvkem hry je přeskakování soupeřů. Vaše ovce zaměří ovci před vámi (terčíkem na dané ovci) a pak jen stisknete tlačítko pro skok. Rázem se ocitnete soupeři na zádech, čímž ho výrazně zpomalíte, a vzápětí už jste ve dvojnásobné vzdálenosti před ním a můžete rychle pádit k cíli.
rubrika na CD: obsah CD/bonus

DEEP PAINT 2.0.0.23

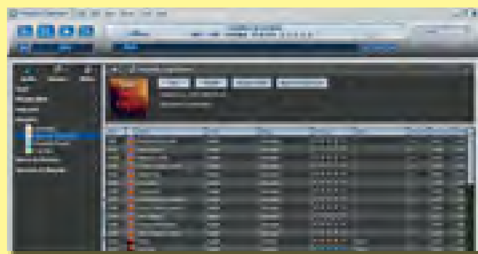
Už vás omrzely předdefinované „umělecké" filtry? V tom případě vezměte do ruky virtuální štětec a své obrázky ozvláštněte novými výtvarnými prvky sami. Deep Paint ovládá jak tucty malířských technik (mezi nimi i malbu akrylovými a olejovými barvami, pastelovými křídami a rozprašovač), tak nesčetné kombinace, vznikající zadáním parametrů, jako je struktura papíru, druh štětce, síla přítlaku a dopad světla. A k dispozici je i řada dalších pomůcek a efektů.

Svoboda uměleckého projevu zde téměř nemá hranic. Své kreace můžete ozvláštnit několika tahy křídou či můžete připojit vlastnoruční podpis kaligrafickým perem. Anebo fotografii můžete rovnou přeměnit v malé umělecké dílo: Díky technice vrstev vám Deep Paint může obraz obkreslit v nové vrstvě jako na pauzovací papír a potom vrstvu s originálním obrazem nebo s fotografií smazat. Deep Paint lze používat také jako plug-in k programu Adobe Photoshop.
rubrika na CD: obsah CD/malování a úpravy fotografií

J. RIVER MEDIA CENTER 12.0.497

J. River Media Center je špičkový komplexní nástroj pro práci s hudbou na počítači. Základem je velmi kvalitní knihovna médií, ve které můžete hudbu uloženou na pevném disku třídit podle interpreta, žánru nebo názvu alb. Jednotlivé skladby můžete hodnotit podle své obliby. Podobným způsobem umožňuje knihovna médií třídit i video a obrázky.
rubrika na CD: obsah CD/hudba v počítači

INKSCAPE 0.46

Inkscape je nadějný vektorový grafický editor, který podporuje formát SVG (Scalable Vector Graphics – vektorově orientovaný grafický formát, otevřený standard). Inkscape dokonce někteří uživatelé přirovnávají k profesionálním komerčním produktům typu CorelDraw, Adobe Illustrator a Freehand. Podporován je import grafiky ve formátu SVG, PNG, JPEG, GIF, TIFF, BMP a v jiných. Vytvořenou grafiku lze exportovat do formátu SVG, PostScript, EPS a dalších.
rubrika na CD: obsah CD/malování a úpravy fotografií

Obraz ve vysokém rozlišení

Nová řada LCD-televizorů Sony Bravia S4000 obsahuje čtyři modely s úhlopříčkou displeje dlouhou 26, 32, 37 a 40 palců. Trojice televizorů s menšími úhlopříčkami bude na trhu od září 2008, nejvyšší model je k dispozici za 32 990 Kč. Všechny televizory mají otočný podstavec pro jednoduché natočení displeje do stran. Ve výbavě jsou dva konektory SCART a tři konektory HDMI a také integrovaný tuner DVB-C/DVB-T pro sledování digitálního televizního vysílání ve standardním rozlišení. Model s největší úhlopříčkou 40 palců (tedy 101,6 cm) dokáže zobrazovat obraz v plném HD rozlišení (1 920 × 1 080 bodů), ostatní televizory jsou HD Ready – nabízejí obraz v rozlišení 1 280 × 720 bodů. 40palcový model podporuje režim 24p True Cinema, takže filmy na disku Bluray přehrává se stejnou frekvencí snímků jako při promítání v kině.

SONY BRAVIA S4000 (40″)

Cena včetně DPH: 32 990 Kč.

www.sony-europe.com

Fotoaparát s dotykovým displejem

Fotoaparát BenQ T850, který se dodává v černé nebo v červené barvě, zaujme na první pohled štíhlým designem (jeho tloušťka je 14,9 mm). Jeho součástí je 8Mpx snímač, který umožňuje pořizovat snímky v rozlišení až 3 264 × 2 448 bodů, a objektiv s trojnásobným optickým zoomem. Dotykový displej s úhlopříčkou dlouhou 3 palce (7,62 cm) umožňuje takřka všechny funkce aktivovat jedním pohybem prstu – např. při prohlížení fotografií přejedete prstem po displeji zleva doprava a zobrazí se další snímek. Pohybem zprava doleva přejdete na předchozí obrázek. Díky vysoké citlivosti – až ISO 1 600 – můžete bez blesku pořizovat fotografie i při slabém osvětlení. Funkce „Z Lighting“ umožňuje upravit osvětlení obrázku až poté, co jste jej vyfotografovali. Funkce „Smile Catch“ zachytí úsměv díky tomu, že pořídí sérii snímků rychle za sebou a přestane teprve ve chvíli, kdy znovu stisknete spoušť. Nastavení stabilizátoru Super Shake-Free zajistí ostré a přesné záběry a funkce automatického sledování obličeje dokáže na scéně nalézt až devět tváří a ostřit podle nich, což pomůže s pořízením skupinových fotografií.

BENQ T850

Cena včetně DPH: 4 098 Kč.

www.benq.cz

Projektory pro práci i zábavu

Společnost Optoma uvádí na český trh dva nové projektory EP727 a EP728, které se hodí jak pro promítání obchodních prezentací, tak i pro promítání videa. Oba přístroje pracují v nativním rozlišení 1 024 × 768 bodů a odlišují se pouze svítivostí a životností lampy. Levnější model EP 727 nabízí jas 2 200 lumenů a životnost lampy až 3 000 hodin, model EP728 dosahuje jasu 2 600 lumenů a nabízí životnost lampy prodlouženou na 4 000 hodin. Kontrastní poměr je v obou případech 2 200 : 1. Firma Optoma nabízí 10letou záruku na kvalitu barev, což znamená, že po tuto dobu garantuje nezměněné barevné podání. Pro české uživatele je příjemné, že menu obou projektorů komunikuje česky. V zadní části se nacházejí dva porty D-Sub, port DVI a videovstupy S-Video a HDMI. Oba přístroje jsou vybaveny dálkovým ovladačem, laserovým ukazovátkem a USB myší. Projektory mají rozměry 295 × 188 × 72 mm a hmotnost 2 kg.

OPTOMA EP727

Cena včetně DPH: 17 390 Kč.

OPTOMA EP728

Cena včetně DPH: 18 790 Kč.

www.optoma.eu

Rychlá barevná tiskárna

Barevná tiskárna Oki C3600 tiskne na formát papíru A4 rychlostí až 20 černobílých stran za minutu a až 16 barevných stran za minutu. Podle údajů výrobce vytiskne první černobílou stránku za 10 sekund a první barevnou stránku za 12 sekund. Tiskárna je vybavena portem USB a ethernetovým rozhraním pro připojení do počítačové sítě. Tisk probíhá v rozlišení 1 200 × 600 dpi. Standardní velikost paměti je 128 MB a lze ji rozšířit až na 640 MB. Tato tiskárna je založena na jednoprůchodové tiskové LED technologii a umožňuje tisknout různé firemní materiály: vizitky, letáky a dokumenty dlouhé až 1,2 metru. Tisk je možný na papíry s gramáží až 203 g/m². Standardní zásobník pojme 250 stran papíru a maximální vytížení tiskárny je tisk až 35 000 stran za měsíc.

OKI C3600N

Cena včetně DPH: 8 568 Kč.

www.oki.cz

Lehké notebooky

Notebook Umax VisionBook M730SR díky hmotnosti 2 kg zaujme uživatele, kteří často cestují. Displej s úhlopříčkou 13,3 palce (33,8 cm) pracuje v rozlišení 1 280 × 800 bodů a nad ním je umístěna 1,3Mpx webová videokamera. Na cestách ocení uživatelé vestavěné bezdrátové adaptéry Bluetooth a Wi-Fi a také integrovanou čtečku paměťových karet. Na pravé straně naleznete vypalovací DVD mechaniku. Ve výbavě nechybí ani tři porty USB a slot pro karty Express Card. Nový model VisionBook M730SR přichází na trh ve dvou stupních výbavy. Levnější verze je osazena 2GHz mobilním procesorem Intel Celeron M 550, 1GB pamětí a 250GB pevným diskem a její cena začíná na 14 268 Kč. Cena výkonnější varianty, tedy modelu s dvoujádrovým procesorem Intel Core 2 Duo T5550, 2 GB operační paměti a 250GB pevným diskem, začíná na 16 648 Kč.

UMAX VISIONBOOK M730SR

Cena včetně DPH: od 14 268 Kč.

www.umax.cz

PDA telefon s GPS

Asus P320 je telefonní aparát doplněný o GPS modul, díky kterému je schopen určit aktuální pozici. Pomocí navigačního programu vás tento telefon může navigovat do cíle. Součástí telefonu je 2,6palcový (6,6cm) dotykový displej, který v rozlišení 240 × 320 bodů zobrazuje 65 000 barev. Zařízení pracuje pod operačním systémem Microsoft Windows Mobile 6.1 Professional, který podporuje technologie EDGE, GPRS a Wi-Fi. Ty zajišťují bezdrátový přístup k internetu. Nechybí ani bezdrátový modul Bluetooth a přístroj obsahuje i fotoaparát s 2Mpx snímačem, portem USB a slotem pro karty microSD. Rozměry přístroje jsou 99 × 54,5 × 13,4 mm a hmotnost včetně baterie činí 105 g.

ASUS P320

Cena včetně DPH: 9 400 Kč.

www.asus.cz

Přehrávač disků Blu-ray

Pro milovníky videa ve vysokém rozlišení je nově na trhu stolní přehrávač disků Blu-ray nazvaný Samsung BD-P1500. Je „oděn" do leskle černého hávu a je vybaven ethernetovým konektorem (RJ-45), aby si uživatelé mohli prostřednictvím internetu zdarma aktualizovat firmware přehrávače. Díky připojení k internetu pak pomocí tohoto přehrávače můžete spouštět například hry a stahovat bonusy k filmům. Samsung BD-P1500 dokáže přehrávat filmy v plné HD kvalitě (tedy v rozlišení 1 920 × 1 080 bodů) a je kompatibilní se zobrazením 24 snímků za sekundu. Samozřejmostí je přehrávání filmů na DVD (přehrávač podporuje i vypálená média DVD-R a DVD-RW) a hudby na CD. Menu přístroje umožňuje měnit písmo a velikost titulků a nadpisů podle vkusu uživatele a ovlivnit lze i grafiku menu a barvy pozadí. Pro připojení k televizoru je zde videovýstup HDMI.

SAMSUNG BD-P1500

Cena včetně DPH: 9 990 Kč.

www.samsung.cz

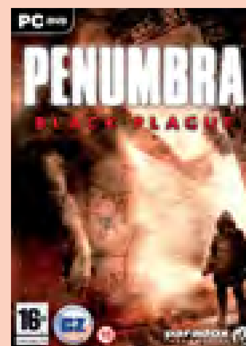

MAPY ČR 1 : 10 000 PRO GPS

Společnost Picodas Praha uvedla novou verzi turistické mapy Topo Czech – Topo Czech 2Pro. Jako první na světě budou mít čeští uživatelé GPS navigací Garmin k dispozici dosud nejpodrobnější měřítko 1 : 10 000. Poprvé byly použity reálné vrstevnice z přesného mapování v terénu, namísto vrstevnic dosud generovaných z přibližného digitálního modelu. Topo Czech 2Pro zaznamenává také nové body zájmu POI (Point of Interest), jako jsou půjčovny lodí, prameny, studánky nebo vodojemy. Podrobnější měřítko rovněž poprvé umožňuje vykreslení lesů, křovin, vinic, chmelnic nebo například bažin se samostatnou mapovou značkou. Topo Czech je kompatibilní s moderními přístroji značky Garmin, například s automotonavigacemi řady Nuvi a Zumo, s outdoorovými přístroji eTrex Legend/Vista HCx, GPSMAP 60Cx/CSx a Colorado 300 nebo se sport-fitness přístroji Edge 605/705. Mapa Topo Czech 2Pro je pro uživatele navigačních přístrojů značky Garmin k dispozici od konce července 2008.

www.garmin.cz

PENUMBRA: BLACK PLAGUE JIŽ V PRODEJI

PC hra Penumbra: Black Plague od Snowball Studios je tradiční adventura, inspirovaná příběhy H. P. Lovecrafta. Její děj je zajímavý, propracovaný a upoutá zejména zvýšeným důrazem na detaily. Pokud bude hráč chtít rozplést všechny záhady minulosti, bude muset použít veškerý svůj důvtip. Hlavní hrdina Filip i v tomto díle usiluje o vyřešení tajemné smrti svého otce. V temných, tísnivých prostorách podzemního komplexu se bude muset postavit svému strachu, aby mohl záhadu krok po kroku rozluštit.

PC hra Penumbra: Black Plague bude v kompletní profesionální české verzi v prodeji za 499 Kč/599 Sk.

www.cdprojekt.cz

Doporučená cena: 499 Kč / 599 Sk.

SNADNÉ ŠIFROVÁNÍ E-MAILŮ

Společnost Trend Micro Incorporated představila řešení pro šifrování e-mailů a uvedla software Trend Micro Email Encryption Client 5.0 a e-mailové šifrování pro InterScan™ Messaging Hosted Security (IMHS). Toto řešení umožňuje malým, středním i velkým podnikům šifrovat e-maily zaslané na jakoukoli platnou e-mailovou adresu, a to bez předběžné registrace příjemce nebo bez potřeby správy certifikátů. To usnadňuje příjemci zašifrovaného e-mailu zprávu otevřít. Trend Micro Email Encryption Client 5.0 podporuje oblíbené e-mailové klienty, jako je Microsoft Outlook a Microsoft Outlook Express. E-mail může být zašifrován a odšifrován pomocí nástroje Trend Micro Email Encryption Client nebo mohou příjemci využít samostatně dodávanou prohlížečovou čtečku, pomocí které si lokálně šifrovaný mail mohou prohlédnout.

www.trendmicro.com

PROGRAMY NA CD

Vybrali jsme programy, které jsou dostupné zcela zdarma a z nichž většina komunikuje s uživatelem česky. Abyste je nemuseli stahovat z internetu, zařadili jsme je na přiložené CD – najdete je v rubrice **Obsah CD / Malování a úpravy fotografií**.

Co nevyfotíš, to domaluješ

Digitální fotoaparát je dnes už téměř běžnou výbavou každé domácnosti. Mnohý jeho uživatel dokáže pořízené snímky i trochu upravovat. Tím ovšem schopnosti práce s grafikou u většiny lidí končí. To je ale škoda, neboť na počítači lze z fotografií snadno vytvářet obrázky, které budou vypadat jako umělecká díla velkých mistrů.

FORMÁTY SOUBORŮ

Stejně jako jakákoli jiná data se i obrázky a fotografie v počítači ukládají do souborů, přičemž obvykle platí, že co jeden soubor, to jeden obrázek/fotografie. Způsob, jakým jsou data v souboru uložena, pak určuje jeho formát. Formátů je hned několik a za běžných okolností je od sebe odlišíte podle přípony příslušného souboru. Například digitální fotografie se ukládají ve formátu JPG, animované obrázky mají zpravidla formát GIF a z programu Malování, který je základní výbavou operačních systémů Windows, zná mnohý čtenář formát BMP.

Každý ze jmenovaných formátů má svá specifika, která se projevují zejména kvalitou a velikostí výsledného souboru. Obrázek/snímek můžete mezi jednotlivými formáty sice relativně snadno převádět (stačí jej otevřít v grafickém editoru, znovu uložit a vybrat jiný formát), ale téměř každým převodem buď utrpí na kvalitě, nebo prudce vzroste jeho velikost. Obecně tedy platí, že pokud není pro změnu zvláštní důvod, je lepší obrázek vždy zachovat v původním formátu.

Pokud není zvláštní důvod pro změnu, je lepší vždy obrázek zachovat v původním formátu.

P1060159.bmp	23 970 870
P1060159.gif	4 315 414
P1060159.jpg	3 794 392
P1060159.png	11 803 402
P1060159.tif	23 990 626

▲ Velikost stejného obrázku se může v různých formátech diametrálně lišit.

▲ Pokud zvětšíte bitmapový obrázek, bude nekvalitní – rozmazaný a/nebo kostičkovaný.

▲ Vektorový obrázek (nahoře) můžete libovolně zvětšovat a zmenšovat. Fotografie (vpravo) však do vektorů uložit nelze.

BITMAPOVÁ VS. VEKTOROVÁ GRAFIKA

Všechno uvedené však platí, jen když pracujeme s takzvanými bitmapovými soubory, u nichž je pro každý jednotlivý bod uvedena grafická informace (barva, jas, kontrast aj.). Tento princip má tu obrovskou výhodu, že je schopný uložit libovolný obrázek nebo fotografii. Také proto se ve většině případů používá bitmapová grafika a téměř všechny běžné grafické formáty jsou bitmapové.

Bitmapová grafika má však i svá negativa. Například když obrázek zvětšíte, bude rozmazaný a/nebo zdeformovaný („kostičkovaný“). Naopak při zmenšení se neobnovitelně ztratí mnoho grafických informací. A nejhorší je, že nelze zvlášť pracovat s jednotlivými objekty v souboru. Třeba když do fotografie vložíte text, není již možné jej editovat ani odstranit, neboť obrazová informace, kterou překryl, je již ztracena a text je v souboru uložen po barevných bodech, jež mezi sebou nemají žádnou souvislost. Jinými slovy, v bitmapovém souboru nedokáže počítač poznat, co na obrázku/fotografii je. Ať jde o text, nebo o fotografii, všechno je jen shluk anonymních barevných bodů.

Všechny uvedené problémy bitmapové grafiky řeší tzv. grafika vektorová, která popisuje obrázek pomocí objektů – přímek, křivek, čtverců, kružnic, textů, barevných ploch apod. Výhodou vektorových obrázků je také to, že jejich převod na bitmapu (dokonce na

▼ Opakovaným ukládáním a změnami formátů může fotografie hodně ztratit na kvalitě.

bitmapu libovolné velikosti) je velmi snadný (naopak převod bitmapy do vektorů je téměř nemožný). Ale vektorovým způsobem nelze popsat všechno. Například fotografii není možné popsat několika málo objekty.

VRSTVY – MOCNÝ KOMPROMIS

Zatímco principiálně snadná bitmapová grafika je doménou spíše amatérů, relativně složitá vektorová grafika je téměř výhradně doménou profesionálů. Protože však možnost pracovat s jednotlivými objekty na obrázcích a fotografiích žádají i běžní uživatelé, vznikl postupem času aparát, který přináší výhody vektorové grafiky při zachování možností a jednoduchosti grafiky bitmapové. Na mysli máme takzvané vrstvy (anglicky „layers“).

Vrstvy si můžete představit jako průhledné fólie položené přes obrázek: vespod je (bitmapové) pozadí – obvykle fotografie – a přes něj pokládáte jednotlivé fólie, na nichž jsou další objekty (texty, tahy štětcem, ale třeba i barevné nebo grafické filtry). Výsledný obrázek je pak složením všech vrstev. Ale zároveň není problém libovolnou vrstvu (fólii) upravit, odstranit, změnit její pořadí vůči jiné vrstvě či ji například udělat poloprůhlednou. A dokonce je možné odstranit pozadí a zachovat pouze následné úpravy – tak lze podle vzorové fotografie velmi snadno nakreslit vlastní obrázek.

Moderní fotoaparáty mají velké rozlišení, takže lze z původního snímku vyříznout i jen malou část.

ZAČNĚTE JIŽ PŘI FOTOGRAFOVÁNÍ

Pokud fotografii, kterou budete chtít následně upravovat nebo použít jako základ/vzor nějakého „výtvarného díla“, pořizujete sami, je vhodné řídit se několika základními pravidly. V prvé řadě pořizujte fotografii v maximálním rozlišení a v maximální kvalitě, jaké přístroj dovolí. Za druhé neničte fotografii vkládáním automatických textů (datem a časem pořízení snímku). Za třetí zabírejte širší oblast, než kterou chcete vyfotografovat. (Díky vysokému rozlišení dnešních fotoaparátů není problém snímek oříznout a zachovat přitom vysokou kvalitu.) A nakonec ještě jedno doporučení: Fotografie pořizujte vždy raději tmavší než světlejší. Tmavý snímek v počítači zesvětlíte relativně snadno, opačně to často bývá problém.

NEŽ ZAČNETE PRACOVAT

Pokaždé než začnete s nějakým obrázkem pracovat, udělejte si zálohu jeho originální podoby. I když občas člověk může podlehnout dojmu, že nějaká provedená úprava je geniální a původní podoba souboru nebude nikdy potřeba, je nutné stále pamatovat na to, že většina úprav prováděných na fotografiích je ztrátová. Jinými slovy, kdybyste se později chtěli vydat odlišnou cestou, je vždy nejlepší začít od originálu, protože ten má nejvyšší možnou kvalitu.

Zálohu originálu provádějte zkopírováním původního snímku/obrázku na jiné místo disku (na jiný disk). Pokud byste v grafickém editoru otevřeli originál s vědomím, že později uložíte úpravy pod jiným názvem, můžete se snadno překlepnout a originál tak přepsat. A takovýto omyl už nenapravíte.

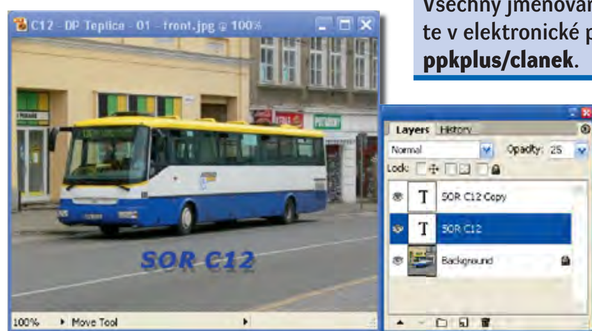
ZÁKLADNÍ ÚPRAVY

Pokud chcete obrázek nebo fotografii dále upravovat (či podle jejich vzoru něco kreslit), popřemýšlejte o tom, zda není vhodné provést několik základních úprav. Máme tím na mysli zejména otočení, zrcadlení, odstranění drobných vad (např. červených očí), úpravu barevného tónu, světlosti, kontrastu a podobně.

NEVÍTE, JAK NA TO? PPK VÁM PORADÍ!

- **IrfanView: Úpravy obrázků (nejen) pro web** (PPK 11/2004, strana 37)
- **IrfanView: Základní úpravy fotografií** (PPK 17/2006, strana 29)
- **PhotoFiltre: Fotky jedna radost** (PPK 4/2007, strana 25)
- **PhotoFiltre: Bezplatná úprava obrázků** (PPK 16/2007, strana 21)
- **PhotoFiltre: Pohrajte si s fotografiemi** (PPK 6/2008, strana 23)
- **Artweaver: Prázdninová koláž na pozadí** (PPK 17/2007, strana 21)
- **Artweaver: Retuše a jiné úpravy fotografií** (PPK 20/2007, strana 34)
- **GIMP: Úpravy fotografií** (PPK 15/2005, strana 27)
- **ArtRage: Přirozené malování** (PPK 15/2006, strana 31)
- **Deep Paint: Nakreslete obrázek podle fotografie** (viz strana 21)
- **InkScape: Vektorová grafika snadno a zadarmo** (PPK 9/2007, strana 25)

Všechny jmenované články ze starších čísel PPK naleznete v elektronické podobě na přiloženém CD, a to v adresáři **ppkplus/clanek**.

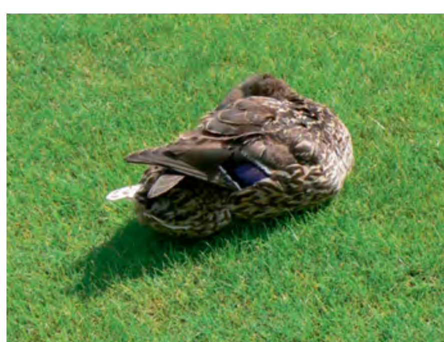
◀ Vrstvy (zde v programu Artweaver) jsou určitým kompromisem mezi grafikou bitmapovou a vektorovou. Na obrázku vidíte tři vrstvy – úplně dole je pozadí („background“), tedy bitmapová fotografie, nad ním je vrstva se „stínem“ písma a nejvýš je modrý text.

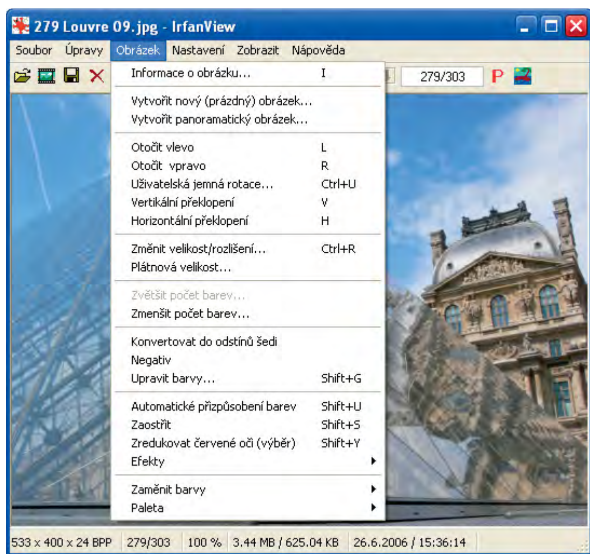
▲ Pořizované fotografie neničte texty vkládanými automaticky – takový prvek často nelze odstranit.

▼ Vhodným oříznutím můžete fotografii změnit k nepoznání.

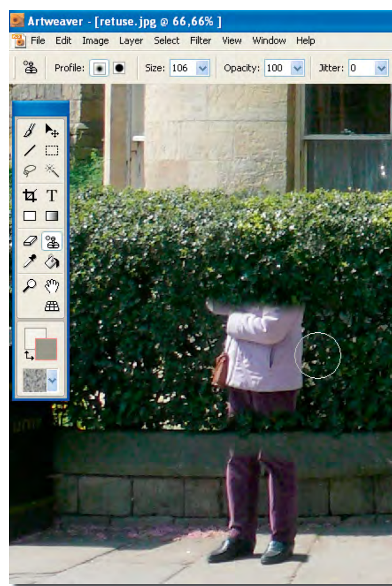

▲ Na základní úpravy je vhodné použít jednodušší editor.

Za zvláštní úvahu stojí zejména možnost ořezu fotografie. Jak jsme uvedli výše, moderní fotoaparáty mají opravdu velká rozlišení, takže není problém ze snímku vyříznout jen relativně malou část při zachování dostatečné kvality. Nebojte se vyzkoušet několik různých způsobů oříznutí – jednotlivé varianty uložte a nakonec je porovnejte.

Protože tyto úpravy jsou opravdu velmi jednoduché, není potřeba jít s puškou na komára – tedy provádět

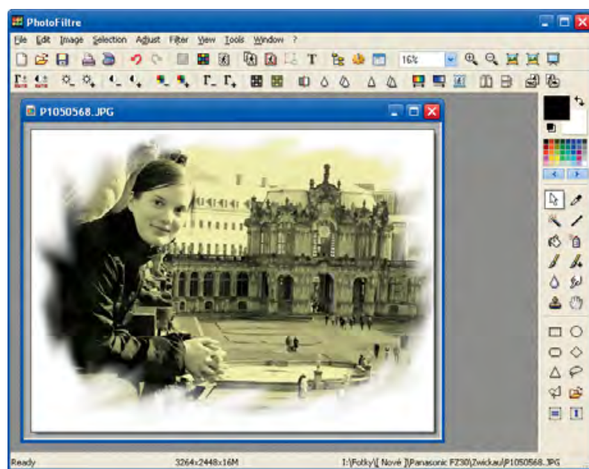

je v náročných a složitých grafických programech. Naopak zdaleka nejlepší volbou jsou nenáročné programy, které se na první pohled tváří spíše jako prohlížeče obrázků: Jde např. o zdarma dostupné a česky komunikující aplikace **IrfanView** a **XnView**.

POKROČILÉ ÚPRAVY

Možností úprav fotografií a obrázků v počítači je opravdu nepřeberně a původní soubor lze změnit k nepoznání. Nejsnazší způsob, jak něčeho takového docílit, je aplikovat (několika málo kliknutími) některý z grafických filtrů. Počítač dokáže nejen automaticky změnit barevný nádech, ale také snímky/obrázky upravit tak, aby vypadaly, jako by byly namalovány tužkou, uhlem, akvarelem (atd.), dále lze obrázek/fotografii zaostřit, nebo naopak rozmazat, přidat světelné efekty, rámečky apod. Pokud se chcete pustit do podobných úprav, bude asi nejlepší volbou program **PhotoFiltre** – jeho ovládání je snadné, možnosti jsou nepřeberné a je dostupný zdarma a v českém jazyce.

V některých případech však automatické úpravy přece jen nestačí, a tak je potřeba pustit se do složitějších, „ručních" úprav obrázku/fotografie. Mezi takové úpravy patří zejména různé druhy retušování – například odstranění různých odlesků, zaretušování různých kožních problémů na snímcích lidí nebo třeba i odstranění nežádoucích objektů (i odstranění náhodného kolemjdoucího z fotografie památky). Druhou skupinou náročnějších úprav je kombinování více obrázků/snímků do jednoho – kupříkladu vytváření koláží a podobných více či méně uměleckých děl. Naším tipem pro tyto činnosti je zdarma dostupný program **Artweaver**. Sice nekomunikuje s uživatelem česky (je však dostupná lokalizace slovenská), ale nabízí mnoho šikovných nástrojů. Mimo jiné umožňuje práci s vrstvami, která je pro složitější úpravy nezbytná. Komu by ArtWeaver nevyhovoval, může zkusit známý a velmi propracovaný editor **GIMP**. Ten je také dostupný zdarma, dokonce komunikuje s uživatelem česky, ovšem dlužno dodat, že jeho ovládání je velmi specifické a bohužel ne právě intuitivní.

▲ V programu PhotoFiltre můžete použít mnoho automatických filtrů.

◀ V pokročilejším editoru, jakým je například Artweaver, uděláte i taková „kouzla", jako je odstranění nežádoucí osoby z obrázku.

ZKUSTE TO VEKTOROVĚ!

Pokud si chcete vytvořit například své vlastní logo, nebo třeba rovnou celou vizitku, je vhodné dělat to ve vektorovém formátu. Pro začínající uživatele je z vektorové grafiky asi nejlepší volbou zdarma dostupný a česky komunikující program **InkScape**. Stejně jako ostatní programy naleznete i tento program na přiloženém CD (rubrika **Obsah CD / Malování a úpravy fotografií**), a to i s návodem na ovládání (na CD v adresáři **ppkplus/clanek**).

MALUJTE JAKO NA PLÁTNO

Na závěr našeho článku jsme si nechali programy **ArtRage** a **Deep Paint**, které umožňují vytvářet obrázky prostřednictvím nástrojů, které simulují různé malířské náčiní a techniky. Můžete si tak na svém počítači vytvořit obraz jako od malíře. Kupodivu to není nic složitého a něco podobného zvládne i nepříliš zkušený uživatel. Na rozdíl od skutečného plátna, na němž se všechno vytváří tak říkajíc „na zelené louce", v těchto programech můžete položit na pozadí fotografii a vytvářený obraz (například) krajiny podle ní obkreslovat.

Na pozadí plátna můžete vložit fotografii a vytvářený obrázek podle ní obkreslit.

Oba programy mají bohužel tu nevýhodu, že s uživatelem komunikují anglicky. (Těžko ale budete hledat podobnou aplikaci lokalizovanou do češtiny.) Na druhé straně jsou dostupné zcela zdarma a relativně snadno se ovládají, což v této kategorii není úplně obvyklé. ■ aha

▼ Aplikace Deep Paint umožní vytvořit vlastní umělecké dílo (dole) podle vzorové fotografie (vlevo).

SKYPE DUALPHONE 3088

Cena: 3 320 Kč
(včetně DPH a dopravy).

www.empei.cz

Dva v jednom

Rádi byste se svými přáteli telefonovali zdarma prostřednictvím internetu, ale nechcete kvůli tomu mít neustále zapnutý počítač? Dnes vám představíme zařízení, díky kterému lze volat pomocí Skypu i bez zapnutého PC. Toto zařízení je navíc bezdrátové a lze k němu připojit pevnou linku.

dvě sítě v jednom, bezdrátový přenos, Skype bez počítače, snadná instalace, intuitivní ovládání

laciný vzhled telefonu, chybějící česká lokalizace, špatný manuál

▲ Skype DUALphone není žádný designový skvost, ale je to zařízení velmi robustní.

Stačí vyměnit stávající telefonní přístroj za přístroj Skype DUALphone, připojit k němu internetový kabel, a kromě volání přes pevnou linku za tarifní ceny získáte také možnost volat zdarma přes síť Skype. Zařízení Skype DUALphone je navíc bezdrátové, takže můžete volat z kteréhokoli místa svého domu či bytu.

PRVNÍ DOJEM

Skype DUALphone se skládá ze základny (k ní připojíte tři kabely: telefonní, internetový a napájecí), dále z nabíjecí stanice pro telefon (k ní připojíte pouze napájecí kabel) a z bezdrátového telefonu. Vše je vyvedeno v jednoduchém černém plastu, který by cenu za design sice nedostal, ale ostudu neudělá. Pouze u telefonu se mohl výrobce snažit více – telefonní přístroj totiž nápadně připomíná nepěkný zastaralý mobilní telefon (anténa z něj naštěstí neční). Na druhé straně možná právě díky tomu je telefon velmi robustní, což u domácího bezdrátového zařízení musíme ocenit. Navíc se pohodlně drží i ve větší ruce a pohodlně se ovládá.

Po úvodním rozčarování začalo zařízení dokazovat své kvality. A rozhodně má co nabídnout.

INSTALACE A OVLÁDÁNÍ

Když jsme zařízení zprovoznili, dosti nás zklamala nepřítomnost české lokalizace. Skype DUALphone sice umí mluvit mnoha jazyky (třeba i polsky), ale čeština není jeho kamarádkou, za což mu v dnešní době musíme udělit dlouhé tlusté minus. Stejně tak nás zklamal český manuál. Několik málo nekvalitně vytištěných listů papíru působí proti barevné několikajazyčné barevné originální publikaci až směšně.

Po úvodním rozčarování však již zařízení začalo dokazovat své kvality. Instalace je velmi jednoduchá a bezproblémová – prostě jen zapojíte kabely a zařízení zapnete. Přístroj vás poté vyzve, abyste zadali jméno a heslo ke svému účtu Skype, připojí se a můžete telefonovat. Jednodušší to už být nemůže.

Ani další ovládání nepřináší žádné problémy. Přístroj neobsahuje žádné zbytečné volby, naopak má všechny potřebné a menu je logicky strukturované. Pokud hledáte nějakou možnost a myslíte si, že by mělo být možné se k ní nějak dostat, můžete se vsadit, že ono „nějak" je správná cesta. Všechny volby jsou navíc doprovozeny výstižnými ikonami. S ohledem na běžnou překomplikovanost dnešních telefonních přístrojů musíme tedy před zařízením Skype DUALphone smeknout. Co do přehlednosti (ale i rychlosti) ovládání by se od něj mohl leckdo učit. Díky tomu nakonec nebudete potřebovat ani kritizovaný manuál. Jen ta čeština chybí...

▼ Základnová stanice, sám telefonní přístroj a dobíjecí stanice.

ZA PROVOZU

Skype DUALphone nás dokázal mnohokrát mile překvapit. Příjemný je například adresář, do něhož můžete uložit jak kontakty Skype, tak klasická telefonní čísla. Nemusíte tedy složitě vést dva různé seznamy – díky ikonám však jednotlivé záznamy od sebe snadno rozeznáte.

Možnost komunikace přes dvě sítě je vůbec velmi zdařilá. Kdykoliv máte k dispozici obě možnosti, nemusíte nic složitě nastavovat ani přepínat, ale přitom se vám nemůže stát, že byste volali jinak, než chcete: Třeba i použití služby SkypeOut (levné volání na pevné a mobilní telefony přes síť Skype) je velmi jednoduché. Chcete-li vytočit pevnou nebo mobilní linku, přístroj se zeptá, jestli má volat klasicky, nebo přes SkypeOut.

Dále se nám líbilo i to, že zařízení samo zaznamenalo existenci novějšího softwaru a nabídlo jeho instalaci. Špatně není vyřešeno ani napájení. Dvě mikrotužkové (AAA) baterie můžete nabíjet nejen přes základovou stanici v telefonu, ale lze je i vyjmout a nabíjet v nabíječce, případně dočasně nahradit bateriemi klasickými.

Pokud jde o dosah bezdrátového telefonu, byli jsme opět mile překvapeni. I při dosti nevhodném umístění základnové stanice bylo možné přístroj bez problémů používat v kterémkoli koutě rodinného domu, a dokonce zhruba padesát metrů od něj.

VERDIKT

Velmi schopný domácí bezdrátový telefon, který nabízí volání přes Skype a přes pevnou linku zároveň a který se velmi snadno ovládá. Cena není nízká, ale s ohledem na schopnosti není ani vysoká. Jen bychom v této cenové relaci čekali lepší vzhled a rozhodně nemůžeme odpustit chybějící českou lokalizaci. ■ aha

Data v elektrické zásuvce

Chcete-li doma nebo ve firmě připojit druhý počítač k internetu nebo třeba TV přijímač k internetové televizi, můžete k přenosu dat po budově využít stávající elektrické rozvody. Síťový kabel pak povede jen k nejbližší elektrické zásuvce, do níž zapojíte příslušný adaptér.

COMTREND POWERGRID DH-10P

Adaptéry na propojení počítačů prostřednictvím rozvodů elektrického proudu

Cena včetně DPH: 2 295 Kč (za jeden pár adaptérů).

Výrobce: Comtrend Central Europe. *www.comtrend.com*

Adaptéry najdete v nabídce koncových zařízení společnosti Telefónica O2.

◀ Tři kontrolky na adaptéru ukazují, že je adaptér zapojen v zásuvce s proudem, že je navázáno spojení s dalším adaptérem a že právě probíhá přenos dat.

V tomto článku vám představíme adaptéry Comtrend PowerGrid DH-10P. V oficiálním popisu zařízení se říká, že jde o „linkový adaptér určený pro datovou komunikaci po nízkonapěťové napájecí síti“. Jak již bylo naznačeno v úvodu, jeden pár těchto adaptérů nahradí jeden síťový (ethernetový) kabel, který byste museli vést z místnosti do místnosti, případně i z patra do patra.

VÝHODY I NEVÝHODY

Hlavní výhoda je tedy nasnadě: žádné další kabely položené podél stěn, žádné vrtání ani sekání do zdi. Pro přenos dat mezi sebou adaptéry používají existující elektrické rozvody. Dokoupíte-li další adaptéry, můžete do své počítačové sítě zapojit i další zařízení, a to nejenom počítače, ale také tiskárny (pokud jsou vybaveny síťovou kartou) a například set-top boxy, určené pro příjem signálu internetové televize (služby IPTV).

V porovnání s technologií bezdrátových sítí Wi-Fi má tato síť výhodu ve vyšší přenosové rychlosti (ta vyhoví i pro datově náročné přenosy kvalitního videosignálu) a v tom, že její signál neslábne se vzdáleností a nepřekážejí mu zdi ani stropy.

Hlavní nevýhodou jsou vyšší pořizovací náklady a to, že každý adaptér obsadí jednu elektrickou zásuvku. Výrobce totiž nedoporučuje zapojovat adaptéry do společné prodlužovací šňůry s dalšími zařízeními (může dojít k rušení signálu a ke snížení datové propustnosti). A tak při použití většího počtu adaptérů se vám může stát, že nebudete mít dost zásuvek. Tento problém vyřeší připravovaný model Comtrend PowerGrid 902, který má v sobě integrovanou zásuvku a filtr, takže o zásuvku nepřijdete a díky filtru k rušení nedojde. Nový model odstraní i nevýhody zmíněné v závěru tohoto článku (zahřívání a spotřebu energie v době nečinnosti), protože v době mimo provoz se přepne do úsporného režimu.

Možnosti nastavení síťových parametrů jsou široké. Jejich využití vám ulehčí manuál s příklady.

ZAPOJENÍ A NASTAVENÍ

Uživatel, který chce použít jeden pár adaptérů pro nejběžnější varianty zapojení (připojení dalšího počítače nebo set-top boxu k ADSL modemu), nemusí nastavovat vůbec nic. Stačí podle stručného návodu zapojit oba adaptéry do zásuvek a propojit je dodanými síťovými kabely s modemem a s druhým zařízením – a vše je hotovo. Nic dalšího nemusíte nastavovat, spojení funguje stejně, jako kdybyste použili ethernetový kabel. Samozřejmě za předpokladu, že vaše počítačová síť (tedy například připojení k internetu realizované prostřednictvím služby ADSL) je už nakonfigurována a správně funguje.

Kdo však chce, může (podle podrobné uživatelské příručky, kterou najde na přiloženém CD-ROM) provést další nastavení, čímž zvýší bezpečnost sítě. Síť můžete pojmenovat, nastavit šifrování dat, změnit heslo potřebné ke konfiguraci adaptérů apod.

Některým nastavením se nevyhnete, budete-li chtít použít dva páry adaptérů (jedním můžete připojit třeba set-top box ke službě IPTV a druhým párem například propojit dva počítače), nebo vytvořit „hvězdicovou“ síť, v níž bude jeden adaptér připojen k modemu a do níž bude prostřednictvím několika dalších adaptérů zapojeno několik počítačů.

Veškerá potřebná nastavení pro tyto případy jsou dostatečně popsána v uživatelské příručce a provádějí se buď prostřednictvím webového rozhraní (spustíte internetový prohlížeč a zadáte adresu příslušného adaptéru – adresu najdete v příručce), nebo s použitím speciálního konfiguračního programu, který najdete na CD.

HODNOCENÍ A ZKUŠENOSTI

Příjemně mne překvapila jednoduchost použití. Po připojení k síti se adaptéry spolu domluvily bez mého zásahu a spojení fungovalo. Pro zkušenější uživatele jsou tu široké možnosti nastavení. Nastavení jsou dobře popsána v příručkách a jsou v nich uvedeny i příklady. Trochu mne znervózňovalo, že se adaptéry zapojené do zásuvek zahřívají, ale výrobce mne ujistil, že vyšší provozní teplota zařízení nepoškodí a při dodržení základních bezpečnostních pravidel pro provoz jakéhokoli elektrického zařízení se nemůže nic zlého stát. I přesto však doporučuji adaptéry zapojit do zásuvky jen na dobu, po kterou je používáte. I když je udávaná spotřeba energie jen mírně přes pět wattů, při několika adaptérech by se nevyužité hodiny provozu zbytečně prodražily. ■ ihe

snadné zapojení, pokročilé možnosti konfigurace, podrobný manuál

při práci se zahřívá, obsadí elektrickou zásuvku

Pro děti na tábor

V těchto dnech přichází na trh novinka **Fujifilm FinePix A850**. Právě teď o prázdninách se může – i díky zajímavé ceně – stát např. součástí výbavy dětí na táboře či při cestování na kole.

Stříbrné (vyrábí se i černé provedení) plastové tělo je doplněno chromovanými díly v podobě objektivu s trojnásobným zoomem a předního madla, dále spouští, tlačítkem pro zapínání a stříbrnými ovladači.

Kromě objektivu a madla je vepředu ještě integrovaný blesk, zaostřovací dioda a mikrofon. Vzadu je displej o průměrné velikosti 2,5" a napravo od něj čtyři ovládací tlačítka. Horní část obsahuje tlačítko spouště a tlačítko pro zapínání/vypínání. V dolní části je kryt prostoru pro karty SD/SDHC/

+	−
jednoduché ovládání, líbivý vzhled, zapuštěný displej	barevný posun, fialový nádech displeje, znatelný šum už při nižších hodnotách ISO, chybí TV výstup

Novinka Fujifilm FinePix A850 se zařadí mezi nejlevnější fotoaparáty na trhu.

MMC a pro dvě tužkové baterie, kterými je přístroj napájen. Spodní část je doplněna o reproduktor a o plastový závit pro stativ. Na levé straně je mini USB vstup pro připojení k počítači.

OVLÁDÁNÍ

Maximálně jednoduché – i tak by se dalo shrnout ovládání a především menu tohoto přístroje. Vzadu napravo je kolébkové tlačítko pro ovládání zoomu, pod ním tlačítko pro ovládání displeje a tlačítko pro zobrazení snímků a videa. Dole se nachází pětisměrový volič pro vstup do menu, pro nastavení blesku, samospouště a makra a pro mazání záběrů.

Základní menu obsahuje nabídku pro volbu snímacího režimu, citlivosti a rozlišení a pro podrobné nastavení fotoaparátu.

Co jiné modely řeší voličem režimů, to je u tohoto modelu schováno v menu. Vybrat si lze z těchto režimů: Video (videosekvence se zvukem), Manuál (možnost manuálně ovlivnit expozici), Auto (plně automatický režim), Dětský režim (lepší podání pleťových barev bez blesku), Stabilizace (zapnutí digitální stabilizace), Portrét (lepší podání pleťových barev, měkčí kontrast), Krajina, Sport (pro rychle se pohybující objekty), Noční scéna, Přirozené světlo (režim s vypnutým bleskem), Pláž (fotografování u moře), Sníh (fotografování v horách), Ohňostroje (snímání s delší dobou expozice), Západ slunce, Květina, Party, Muzeum (snímání s vypnutým bleskem a zvukem), Text (snímání je uzpůsobeno fotografování textu).

Volba rozlišení rovnou v menu zobrazuje, kolik snímků bude možné ještě pořídit.

FOTOGRAFOVÁNÍ

Model A850 dobře padne do ruky – příjemně se drží především díky tomu, že přední madlo je tvarováno pro ukazováček, a také díky prolisům v zadní části v místech pro palec.

Pochvalu si zaslouží zapuštěný displej, a tak se nemusíte bát, že se poškrábe, ani když fotoaparát položíte na zadní stranu. Minusové body si naopak odnáší zobrazení displeje. Nižší rozlišení a s tím související horší detaily při prohlížení lze v této cenové kategorii odpustit, ani v tomto případě by se však nemělo objevovat tak znatelné zabarvení do fialova. Výsledné snímky tímto neduhem naštěstí netrpí, ale pro změnu trpí znatelně slabší zelenou a šumem při ISO 200 (situace není ideální ani při ISO 100). Vyšší citlivost doporučujeme jen v nezbytných situacích. Objektiv má nejvyšší světelnost 2,8, což do značné míry usnadňuje fotografování při nízké citlivosti za zhoršených podmínek. Při krátkém ohnisku je patrná mírná soudkovitost.

FUJIFILM FINEPIX A850

Cena s DPH: 2 130 Kč
Poskytl: Fujifilm CZ, s. r. o., *www.fujifilm.cz*

SNÍMAČ
Počet pixelů / velikost: 8,1 Mpx / 1/2,5"
Poměr stran snímků: 4 : 3, 3 : 2
Rozlišení snímků: 3 264 × 2 448, 3 264 × 2 176, 2 304 × 1 728, 1 600 × 1 200, 640 × 480

OPTIKA A LCD
Rozsah zoomu (film. ekv.): 6,1–18,3 (36–108)
Optický/digitální zoom: 3×/5,1×
Světelnost objektivu – clona: F 2,8–4,9
Ostření/makro od: 60/6 cm
Stabilizátor: elektronický
Velikost a rozlišení LCD: 2,5" / 154 000 px

NASTAVENÍ EXPOZICE
Citlivost ISO: auto, 64, 100, 200, 400, 800, 1 600
Měření/korekce expozice: střed/ne

DALŠÍ VÝBAVA
Rychlost závěrky: 8–1/2000 s
Samospoušť: 2 a 10 s
Blesk – dosah: 30 cm – 4,2 m, makro 6–30 cm
Videosekvence: 640 × 480, 320 × 240 –30 snímků za sekundu
Paměťové karty: SDHC, SD, MMC
Interní paměť: 24 MB
Napájení: 2× AA baterie
Rozměry (š × v × h): 93 × 60,5 × 30 mm
Hmotnost (bez baterie): 135 g
Barva: černá, stříbrná.

HODNOCENÍ
★★★★★☆☆☆☆☆

NAMĚŘENÁ RYCHLOST

Náběh při startu: 2,1 s
Další snímek: 5,1 s
Ukládání snímku v max. kvalitě: 4,7 s
Přezoomování: 1,2 s

ZÁVĚR

Jedná se o základní model z nejnižšího spektra nabídky, takže od něj nikdo nemůže čekat zázraky ani v kvalitě, ani ve výbavě. Trošku zamrzí fialový nádech displeje a především šum, a to i při nastavení nižší citlivosti. Jinak přístroj dobře poslouží všem nenáročným fotoamatérům, kteří nechtějí za fotoaparát moc utratit a zároveň nechtějí přijít o možnost prohlížet si snímky na displeji fotopřístroje nebo na monitoru počítače. ■ dee

Cena s DPH: 3 490 Kč
Poskytl: Canon CZ, s. r. o., *www.canon.cz*

SNÍMAČ
Počet pixelů / velikost: 7,1 Mpx / 1/2,5"
Poměr stran snímků: 4 : 3, 16 : 9
Rozlišení snímků: 3 072 × 2 304, 3 072 × 1 728, 2 592 × 1 944, 2 048 × 1 536, 1 600 × 1 200, 640 × 480

OPTIKA A LCD
Rozsah zoomu (film. ekv.): 6,3–21,6 (38–132)
Optický/digitální zoom: 3,4×/4×
Světelnost objektivu – clona: F 3,0–5,8
Nejkratší ostřicí vzdálenost: 47 cm
Makro/supermakro od: 5/1 cm
Stabilizátor: ne
Velikost a rozlišení LCD: 2,5" / 115 000 px, 100% pokrytí

NASTAVENÍ EXPOZICE
Citlivost ISO: auto, high s detekcí pohybu, 80, 100, 200, 400, 800, 1 600
Měření expozice: poměrové, celoplošné se zdůrazněným středem, bodové (střed)
Korekce expozice: +/– 2,0 EV, krok 1/3

DALŠÍ VÝBAVA
Rychlost závěrky: 15–1/2000
Samospoušť: 1–10, 15, 20, 30 s
Blesk – dosah: 30 cm – 3 m
Videosekvence:
640 × 480 – 20 snímků za sekundu
320 × 240 – 30 snímků za sekundu
160 × 120 – 15 snímků za sekundu
Paměťové karty: SDHC, SD, MMC
Interní paměť: ne (dodává se s 32MB SD kartou)
Napájení: 2× AA baterie
Rozměry (š × v × h): 105 × 55 × 41 mm
Hmotnost (bez baterie): 165 g
Barva: stříbrná + barevné doplňky

HODNOCENÍ
★★★★★★☆☆☆☆

Když makro nestačí

Fotoaparáty běžně nabízejí makrorežim od 5 cm. Model **Canon PowerShot A470** však přichází se supermakrem a to dokáže zaostřit na objekty nacházející se už ve vzdálenosti 1 cm od objektivu. Živočichy tím nejspíš vylekáte, ale pro fotografování neživých předmětů může tento způsob posloužit dobře, pokud je okolo dostatečné světlo.

+ supermakro 1 cm, při nahrávání videosekvencí možnost použít zoom

– pomalý pohyb v menu, znatelné prodlevy, nejmenší ohnisko až od 38 mm

▼ Otočný volič pro základní režimy.

Na první pohled nižší baculaté tělo přístroje stříbrné barvy obsahuje i chromované madlo a decentní šedé pruhy (máte možnost vybrat si i modré, zelené, oranžové a červené) v přední i horní části.

Vepředu se nachází také vystouplý objektiv s 3,4násobným přiblížením, velký blesk, přisvětlovací ostřicí dioda a mikrofon.

Vzadu je 2,5palcový displej s tradičně umístěnými ovladači, s indikátorem nabití blesku a s indikátorem zaostření.

Během natáčení videa je možné měnit ohniskovou vzdálenost.

V horní části je kromě spouště a tlačítka pro zapnutí/vypnutí i reproduktor.

Spodní strana obsahuje jen plastový závit pro stativ.

Levý bok je určen pro vstup a výstupy, pro propojení s počítačem slouží USB, pro připojení k televizi A/V out a pro napájení z adaptéru DC IN (adaptér lze přikoupit).

V pravém boku přístroje najdete kryt prostoru pro tužkové baterie a také pro paměťové karty SD/SDHC/MMC.

OVLÁDÁNÍ

Otočným voličem se vybírají základní režimy: přehrávání (prohlížení fotografií a videí), automatický (lze měnit jen ISO, a to mezi „auto“ a „vysokou citlivostí“, samospoušť a rozlišení), ruční (zde je navíc volba pro supermakro, korekce expozice, kompletní nabídka ISO, vyvážení bílé a barevnost), volba scén (portrét, noční momentka, děti a zvířata, interiér, západ slunce, listí, sníh, pláž, ohňostroj, akvárium) a video.

Každá z voleb se upřesňuje prostřednictvím tlačítka *FUNC.SET*. Tento čtyřsměrný ovladač zároveň slouží pro nastavení režimů blesku a makra (doprava, resp. doleva) a pro ovládání zoomu (nahoru a dolů).

Pod *menu* se nachází kompletní nastavení fotoaparátu.

NAMĚŘENÁ RYCHLOST

Náběh při startu:	1,2 s
Další snímek:	1,8 s
Ukládání snímku v max. kvalitě:	2,1 s
Přezoomování:	1,9 s

FOTOGRAFOVÁNÍ

Objektiv je díky svému rozsahu až od 38 mm vhodný spíše do exteriérů a právě při nejkratším ohnisku je znát lehká soudkovitost. Ostatní obrazové vady se příliš neprojevují.

Potěší možnost zvolit citlivost ISO 80 pro minimalizaci šumu. V případě, že je za daných podmínek zvolena příliš nízká citlivost nebo zakázán blesk, objeví se v levém dolním rohu displeje ikonka, upozorňující na možnost roztřesení.

Při namáčknutí spouště model A470 bohužel nearetuje zaostření a v případě přesunutí záběru jinam zaostřuje znovu. Naopak potěšující je možnost snímat v plné kvalitě jeden záběr za druhým, snímky se ukládají později.

U samospouště můžete vybírat nejen mezi 2 a 10 sekundami, ale můžete ručně zvolit i libovolnou hodnotu mezi 1 a 10 sekundami a dále pak 15, 20 nebo 30 sekund.

Velikost displeje je dostatečná, ale rozlišení je na dnešní dobu už nízké. Fotoaparát neobsahuje interní paměť, ale dodává se spolu s 32MB SD kartou.

Během natáčení videa je možné měnit ohniskovou vzdálenost, což nebývá standardem ani u dražších modelů.

Jestliže někomu nestačí integrovaný blesk, může přikoupit výkonný blesk externí.

ZÁVĚR

Pro fotografa laika nabízí fotoaparát dostatečný počet možností, jak ovlivnit výsledný snímek, ať už jde o histogram, kompenzaci expozice či o scénické režimy. Někoho jistě osloví i supermakro, i když na pořizování miniatur se lépe hodí jiné fotoaparáty. ■ dee

Úsměv prosím

Také se vám jistě někdy stalo, že jste chtěli někoho vyfotit, když se směje, ale buď jste spoušť zmáčkli příliš brzy, nebo byl fotoaparát pomalý a záběr jste zmeškali. Proto je tento model vybaven funkcí, která umožňuje pořídit snímek až v momentě, kdy se dotyčná osoba usměje.

 optický stabilizátor, kovové tělo, kvalitní displej

 vystouplý displej, makro od 10 cm, dlouhá doba nabíjení akumulátoru

SONY DSC-W150

Cena s DPH: 6 490 Kč
Poskytl: Sony Czech, s. r. o., *www.sony.cz*

SNÍMAČ
Rozlišení a velikost: 8,1 Mpx 1/2,5"
Poměr stran snímků: 4 : 3, 3 : 2, 16 : 9
Rozlišení snímků: 3 264 × 2 448, 3 264 × 2 176, 2 592 × 1 944, 1 920 × 1 080, 640 × 480

OPTIKA A LCD
Rozsah zoomu (film. ekv.): 5–25 (30–150)
Optický/digitální zoom: 5×/10×
Světelnost objektivu – clona: F 3,3–5,2
Ostření od/makro: 50/10 cm
Stabilizátor: optický
Možnost použít filtry: ano – 46 mm
Velikost a rozlišení LCD: 2,7" / 230 000 px

NASTAVENÍ EXPOZICE
Citlivost ISO: auto, 80, 100, 200, 400, 800, 1 600, 3 200
Měření expozice: multisegment, priorita středu, bodové
Korekce expozice: +/– 2,0 EV, krok 1/3
Vyvážení bílé: automatické a předvolby
Histogram: ano

DALŠÍ VÝBAVA
Rychlost závěrky: ¼ – 1 / 1 600
Samospoušť: 2 a 10 s
Blesk – dosah: 0,1–1,2 m
Videosekvence: 640 × 480/30, 640 × 480/16,6, 320 × 240/30 snímků za sekundu
Interní paměť: 15 MB
Napájení/výdrž: Li-Ion akumulátor / 400 snímků, 200 minut
Rozměry (š × v × h): 94 × 58 × 24 mm
Hmotnost (bez baterie): 142 g
Barva: černá, vínová, zlatá

HODNOCENÍ
★★★★★★★☆☆☆

Model W150 má elegantní celokovové tělo (v našem případě ve vínovém odstínu), které jistě zaujme nejednu ženu. Na výběr je i černé, stříbrné a zlaté provedení. Přední straně dominuje objektiv s okružím matně kovového vzhledu. Nechybí zde samozřejmě blesk a dnes nepříliš obvyklý průhledový hledáček. Vedle nich se nachází mikrofon a indikátor samospouště, resp. indikátor snímání úsměvu.

Téměř celou zadní stranu zabírá vystouplý displej s 6,7cm úhlopříčkou, takže při manipulaci musíte dávat pozor, kam fotoaparát pokládáte, jinak se může snadno poškrábat. Napravo od něj jsou všechna ovládací tlačítka. Nad displejem je zadní část průhledového hledáčku a diody indikátorů.

Horní část obsahuje reproduktor, tlačítka spouště a tlačítko *Power* pro zapínání a vypínání.

Vespodu je výsuvný kryt pro lithium-iontový akumulátor a pro paměťové karty Memory Stick Duo, závit pro stativ a víceuživatelský konektor pro připojení k počítači či k televizi.

OVLÁDÁNÍ

V orientaci ve větším množství ovládacích prvků a v obsáhlém menu pomáhají popisky i podrobnosti na displeji. Nejspíš i kvůli animacím je pohyb v menu občas pomalejší.

Kolébkové tlačítko *W/T* slouží ke změně přiblížení či oddálení fotografovaného objektu. Pod tímto tlačítkem je ovladač, prostřednictvím kterého lze vybírat z široké škály režimů (snadné fotografování, automatické nastavení, automatický program, režim videa, vysoká citlivost, snímání úsměvu, zamlžení, krajina, portrét za soumraku; ostatní režimy, tedy soumrak, pláž, sníh, ohňostroj, pod vodou, jsou pod možností SCN).

Se Sony DSC-W150 vám žádný úsměv neuteče.

Obsah nabídky tlačítka *Menu* se liší v závislosti na režimu zvoleném ovladačem a také v závislosti na tom, jestli snímky snímáte, nebo prohlížíte.

Prostřednictvím *Home* se nastavují všechny funkce fotoaparátu, především datum, čas a jazyk.

Pětisměrné ovládací tlačítko slouží pro pohyb v menu a pro potvrzování a zároveň se pomocí něj v režimu fotografování volí typ blesku, samospoušť, makro a zobrazení displeje.

Poslední dvě tlačítka dole slouží pro prohlížení, respektive pro prezentaci fotografií.

FOTOGRAFOVÁNÍ

Průhledový hledáček je opravdu jen informativní. Nejenže je malý, ale navíc zobrazuje přibližně jen 80 % výsledného snímku. Uplatní se snad jen na ostrém sluníčku, kdy nestačí ani zvýšení jasu displeje.

Naopak displej nabízí nadstandardní velikost i rozlišení a při prohlížení jsou na něm dobře čitelné detaily.

Přiblížení zoomu je pětinásobné, jde tedy o kinofilmový rozsah 30–150 mm. Pokud někomu nestačí nejmenší ohnisko, může si dokoupit předsádku. Kreativní fotografy může zaujmout možnost použít filtry o průměru 46 mm. Nejmenší světelnost 3,3 by mohla být v této cenové kategorii nižší.

Co se vad zobrazení týče, přístroj je na tom průměrně. Soudkovitost a poduškovitost jsou znatelné, naopak barevné zkreslení v přechodech světla a stínu (chromatická aberace) a šum při vyšším ISO patří k tomu lepšímu, co lze mezi kompakty této kategorie najít.

Uživatelský komfort trochu snižuje dlouhá doba nabíjení akumulátoru (270–330 minut).

▼ Optický hledáček a nadstandardní displej.

NAMĚŘENÁ RYCHLOST

Náběh při startu: 1,8 s
Další snímek: 2,1 s
Ukládání snímku v max. kvalitě: 1,6 s
Přezoomování: 1,8 s

ZÁVĚR

Několik drobných neduhů by se našlo (vystouplý displej, optické vady, malá interní paměť, vysoká minimální clona a makro až od 10 cm), ale i tak je Sony W150 povedený model. Nabízí slušnou výbavu, netradiční funkci pro zachycení úsměvu a propracovanou prezentaci (i s hudbou) a vše je korunováno pěkným vzhledem. ■ dee

Do vody i na pláž

Doba dovolených začala. Někteří vyrazí k vodě a na pláže, jiní zase do hor, ale všem by mohla přijít vhod malá kompaktní kamera Panasonic SDR-SW20. Nejenže svou velikostí na úrovni digitálního fotoaparátu (34 × 63 × 115 mm) najde místo v každé kabelce, kapse či batohu, ale navíc si nemusíte příliš lámat hlavu opatrným zacházením. Kamera je totiž vodotěsná, a tak se hodí do slané, až 1,5 m hluboké vody, je nárazuvzdorná (vydrží pád z výšky 1,2 m) a prachotěsná. Záznam probíhá na paměťové karty SD nebo SDHC a v případě použití karty o kapacitě 16 GB můžete nahrát víc než 13 hodin v DVD kvalitě. Optický zoom je desetinásobný a lze jej samozřejmě využít i při fotografování. Ke komfortu obsluhy slouží 2,7palcový výklopný displej. Na výběr je červené a stříbrné provedení za doporučenou cenu 10 995 Kč.

■ David Dee Nesiba

PANASONIC SDR-SW20

Kompaktní digitální videokamera

Cena: 10 995 Kč.

Navigace do přírody

Velmi oblíbenou aktivitou ve volném čase se i u nás stává celosvětová hra zvaná geocaching (viz např. téma čísla PPK 12/2008). Každý účastník této hry však kromě nadšení pro věc potřebuje i vhodnou „gépéesku“, tedy vhodný navigační přístroj. A v tomto případě jsou bezpochyby nejlepší ruční turistické přístroje (často označované jako tzv. *outdoorové* přístroje).

Výborné služby nabízí například šikovný přístroj Garmin eTrex Legend HCx, který jsem měl možnost vyzkoušet. Tento relativně nový navigační přístroj obsahuje vysoce citlivý GPS čip, umožňující práci v podmínkách se zhoršeným výhledem na oblohu (ulice ve městě, hustý les nebo hluboké údolí), a mapu TOPO Czech v1.20, předehranou na datové kartě microSD. Díky standardně dodávanému držáku můžete tento přístroj využít i na cyklistických výletech. Během testování jsem měl možnost ověřit, že TFT displej je dobře čitelný i na slunci a že vodotěsné provedení bezpečně ochrání přístroj i za deště. Další významnou předností je možnost dodatečně nahrát podrobné mapy na standardní paměťové karty microSD. ■ Jan Jírovec

GARMIN ETREX LEGEND HCX

Turistická GPS navigace

Cena včetně DPH: 5 990 Kč.

www.garmin.cz

inzerce

Počítač pro seniory

Na trhu je již několik týdnů počítač s označením Počítač 50+. Můžete jej najít v prodejnách firmy Comfor. Jak název napovídá, počítač je určen pro starší uživatele. Na dvacetipalcovém displeji je zobrazení nastaveno tak, aby písmo bylo dostatečně veliké a bylo možné jej pohodlně číst.

V případě, že uživatel s prací na počítači začíná, má na ploše připraveny zástupce pro rychlý přístup k internetu a k datům v počítači. Na internetu může prostřednictvím těchto zástupců vyhledávat v jízdních řádech, sledovat zpravodajství, používat program Windows Messenger pro rychlou komunikaci a hledat na Seznamu. Na počítači jsou nainstalována Windows Vista Home Premium a balíček kancelářských programů MS Works.

Dvě sestavy Počítač 50+ se prodávají pod označením Počítač I a Počítač II. Sestavy se liší procesorem: Počítač I nabízí procesor Pentium Dual-Core E2180, zatímco Počítač II nabízí Intel Core 2 Duo E4500. Jak sestava Počítač I, tak sestava Počítač II mají 2 GB operační paměti a 250GB pevný disk. ■ Miroslav Ziegler

POČÍTAČ 50+

www.pocitac50plus.cz

Garantované ceny:
Počítač I: 13 990 Kč.
Počítač II: 16 490 Kč.

Kvalitní vypalování zadarmo

Když se řekne vypalovací program, většinu uživatelů napadne balík Nero. Tento sice schopný, nicméně dosti drahý, zbytečně rozsáhlý a na výkon počítače náročný software však není jedinou možnou volbou. A z uvedených příčin není často ani volbou dobrou.

Pokud stojíte o schopný a nenáročný vypalovací program, mohu doporučit aplikaci **InfraRecorder**. Lze ji bez problémů provozovat i na slabších počítačích, nabízí všechny potřebné funkce (například i kopírování médií a práci s obrazy disků, tedy funkce, které u zdarma dostupných programů obvykle chybějí) a z větší části je přeložena do českého jazyka.

Pokud vývojářům bezplatných programů nevěříte a raději byste provozovali profesionální software, za vypalovací program opět nemusíte nic platit. Společnost Ashampoo před nedávnem uvolnila k volnému použití starší (avšak stále velmi dobrou) verzi svého vynikajícího programu **Ashampoo Burning Studio,** a to **verzi 6**. Tato aplikace nabízí všechny potřebné funkce, velmi kvalitní českou lokalizaci a rozhraní, v kterém se velmi snadno zorientuje i zcela nezkušený uživatel. ■ Aleš Havlas

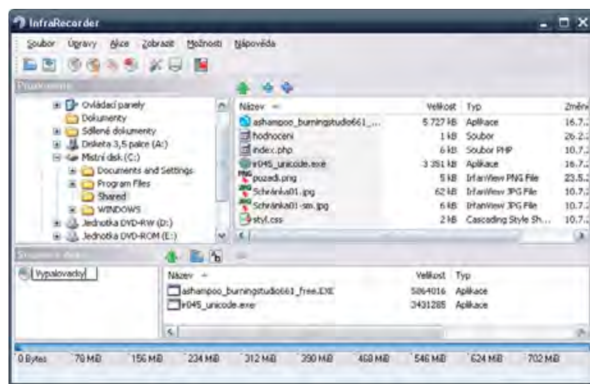
ASHAMPOO BURNING STUDIO 6.61 FREE

Cena: zdarma.
Jazyk: čeština.
Velikost: 6 MB.
http://download.chip.eu/cz/Ashampoo-Burning-Studio-6_573187.html

INFRARECORDER 0.45

Cena: zdarma.
Jazyk: čeština/angličtina.
Velikost: 3,5 MB.
http://download.chip.eu/cz/InfraRecorder_884377.html

Dvě SIM karty a televize v jednom mobilu

Společnost Abacus Computer nabízí zajímavý přístroj značky Evolve. Jde o třípásmový mobilní telefon, ve kterém můžete zároveň používat dvě SIM karty (tuto možnost využijete tehdy, chcete-li mít v jednom přístroji soukromý i služební telefon, nebo jezdíte-li často do zahraničí a tam chcete levněji volat pomocí telefonu od místního operátora). To však není jediná přednost tohoto telefonu. Kromě celkem běžných vlastností dnešních telefonů, jako jsou české menu, třípalcový dotykový displej TFT (ten zobrazuje 262 000 barev v rozlišení 240 × 320 bodů), podpora pro technologie GPRS, WAP a Bluetooth, vestavěný zvukový záznamník a digitální fotoaparát s možností natáčet video, je tento přístroj vybaven i přehrávačem hudby a videa (potřebnou kapacitu pro uložení hudby a filmů poskytuje vložená paměťová karta microSD nebo microSDHC) a FM rádiem. Vedle výkonného vestavěného reproduktoru máte k dispozici také stereosluchátka. Nejzajímavější je však vestavěný (analogový) televizní přijímač. S použitím vestavěné vysouvací prutové antény můžete na displeji sledovat televizní vysílání. S tímto telefonem v kapse tedy nepřijdete o žádný ze svých oblíbených televizních pořadů. I když ani doporučená cena tohoto zajímavého přístroje není přemrštěná, dá se očekávat, že v internetových obchodech jej seženete ještě asi o tisíc korun levněji. ■ Ivan Heisler

EVOLVE GX650TV

Mobilní telefon s možností používat dvě SIM karty, s přehrávačem hudby a videa, s FM rádiem a s televizním přijímačem

www.evolve.cz

Doporučená cena včetně DPH:
7 367 Kč.

DEEP PAINT 2.0.0.23

Autor: Right Hemisphere.
Licence: freeware.
Jazyk: angličtina.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak otevřít fotografii a přidat další vrstvu.
- Jak používat vrstvy.
- Jak vybrat kreslicí nástroj.
- Jak vybrat barvu.
- Jaké jsou možnosti panelu nástrojů.
- Jak uložit soubor.

Nakreslete obrázek podle fotografie

PROGRAM NAJDETE NA PPK CD 15/2008

Vzít tužku a papír a nakreslit pěkný obrázek není dáno každému. Jednoduché to obvykle není ani pomocí různých grafických programů. Za použití bezplatného programu Deep Paint však může dosáhnout překvapivých výsledků i méně zručný kreslíř. Program totiž nakreslení obrázku usnadní např. pomocí fotografie, kterou lze jednoduše využít jako podklad k obkreslení.

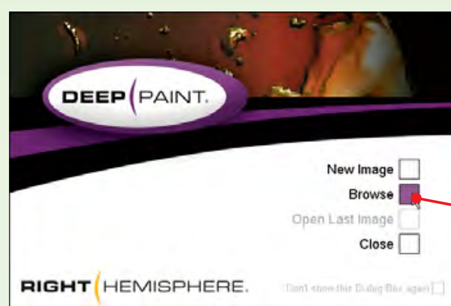
JAK OTEVŘÍT FOTOGRAFII A PŘIDAT DALŠÍ VRSTVU

Při prvním spuštění programu se zobrazí dialogové okno a v něm nejdříve zvolte, zda chcete vytvořit nový obrázek, nebo zda chcete otevřít již existující grafický soubor. Vzhledem k tomu, že pro vytvoření obrázku použijete fotografii, klikněte na položku **Browse** (**obr. 1**) a v zobrazeném dialogovém okně **Otevřít** vyhledejte a otevřete soubor s fotografií, kterou chcete použít jako podklad pro vytvoření obrázku.

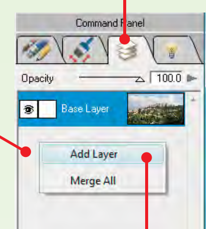
UPOZORNĚNÍ!

Důrazně vám doporučujeme používat pro úpravy **kopie** originálních fotografií a originály uložit na jiné místo pevného disku, než na kterém jsou uloženy „pracovní" kopie. Zároveň vám doporučujeme vypálit originální snímky na CD, resp. na DVD. Předejdete tak jejich nenávratné změně, resp. ztrátě, pokud je náhodou nechtěně upravíte, případně smažete!

Nyní je potřeba přidat další vrstvu, ve které budete obrázek vytvářet. V pravé části hlavního okna programu klikněte na **panelu příkazů** (Command Panel) na záložku **Vrstvy** (Layers[F7]). Poté na tomto panelu klikněte pravým tlačítkem myši pod první vrstvu (Base Layer – v té se nachází otevřená fotografie) a ze zobrazené místní nabídky vyberte příkaz **Add Layer** (**Obr. 2**).

▲ Obr. 1. Úvodní dialogové okno po spuštění programu.

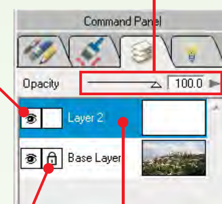
▲ Obr. 2. Přidání další vrstvy.

JAK POUŽÍVAT VRSTVY

Přepínat mezi vrstvami lze velmi snadno tak, že na kartě vrstev kliknete na tu vrstvu, se kterou chcete právě pracovat. Nad seznamem vrstev na této kartě pak můžete upravit **průhlednost** (Opacity) vybrané vrstvy. K tomu slouží lišta s posuvným jezdcem a textové pole, ve kterém je průhlednost udána v procentech (**obr. 3**). Standardně je průhlednost přidané vrstvy nastavena na 100 % (objekty vkládané do vrstvy jsou zcela neprůhledné).

Během práce se občas hodí některou vrstvu skrýt. Většinou jde o vrstvu s „podkladovou" fotografií. To provedete tak, že kliknete levým tlačítkem myši na symbol oka, který je v seznamu vrstev zobrazen vlevo vedle názvu vrstvy (viz **obr. 3**). Po opětovném kliknutí na toto políčko se vrstva znovu zobrazí.

Předpokládáme též, že vrstvu s fotografií nebudete chtít upravovat. V tom případě je vhodné tuto vrstvu **uzamknout** před nechtěnými úpravami. To provedete tak, že kliknete levým tlačítkem myši na prázdné označovací políčko, které je v seznamu vrstev zobrazeno vlevo vedle názvu vrstvy. Po kliknutí na toto políčko se zde zobrazí symbol zámku (viz **obr. 3**). Opětovným kliknutím na toto políčko vrstvu znovu odemknete a umožníte tak její úpravy.

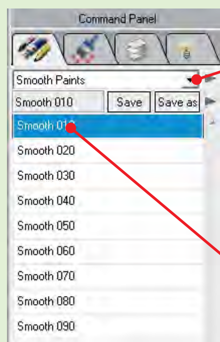
▶ Obr. 3. Práce s vrstvami.

VOLBA KRESLICÍHO NÁSTROJE

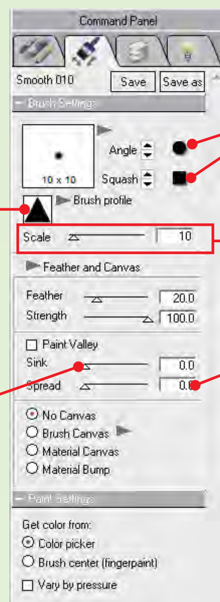
Program Deep Paint nabízí velké množství kreslicích nástrojů, pomocí kterých můžete dosáhnout velmi zajímavých a pěkných efektů. Základní volbu proveďte pomocí první karty (Presets[F5]) na panelu příkazů. Zde je v rozbalovacím seznamu standardně předvolena kategorie nástrojů určená pro kreslení hladkých čar (Smooth Paints). Pod tímto rozbalovacím seznamem je seznam jednotlivých nástrojů, dostupných ve vybrané kategorii (**obr. 4**).

Pro nakreslení prvního obrázku vám doporučujeme vyzkoušet nejprve jednodušší nástroje (předvolenou kategorii Smooth Paints) a teprve poté se postupně seznámit s dalšími kategoriemi. V rozbalovacím seznamu tedy ponechte vybranou kategorii a v seznamu níže označte první nástroj (Smooth 010) – viz **obr. 4**.

Další možnosti pro úpravy vlastností vybraného nástroje najdete na druhé kartě (Brush and Paint Settings [F6]) na panelu příkazů (**obr. 5**). Zde je v závislosti na vybrané kategorii a na vybraném nástroji k dispozici velké množství nastavení. Opět je nejlépe zkoušet různé možnosti nastavení postupně. Pro vybraný nástroj můžete např. změnit profil použitého štětce (Brush profile), upravit tloušťku čáry, vybrat buď kruh, nebo čtverec (resp. obdélník), zvolit rozpíjení štětce (Feather) a intenzitu barvy (Strength) – viz **obr. 5**.

▲ Obr. 4
Volba kreslicího nástroje.

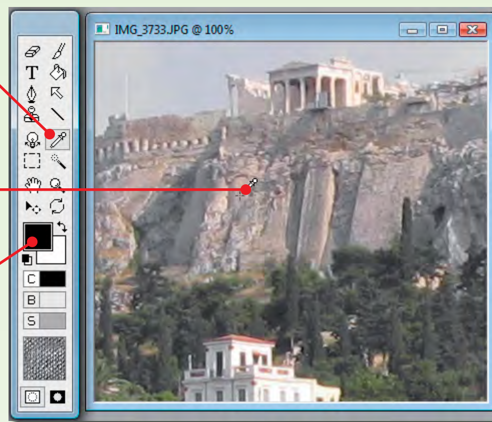
▶ Obr. 5. Další nastavení vybraného nástroje.

VÝBĚR BARVY ČÁRY

Barvu čáry je možno vybírat dvěma různými způsoby a v obou případech k tomu slouží **panel nástrojů** (Tools), který je standardně zobrazen v levé části hlavního okna (**obr. 6**).

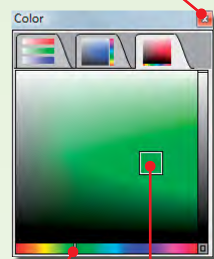
V prostřední části panelu nástrojů klikněte na černý čtverec – Foreground Color (standardně je předvolena černá barva). Zobrazí se dialogové okno **Color** pro výběr barvy, která bude použita pro kreslení. Dialogové okno obsahuje tři karty, umožňující výběr barvy třemi různými způsoby. Na první kartě se barva vybírá pomocí barevného schématu RGB, druhá karta nabízí barevnou paletu HLS a na třetí kartě naleznete barevnou paletu označovanou jako Full HLS – tato karta je pro výběr barvy standardně předvolena (**obr. 7**).

Druhou možnost pro výběr barvy představuje šikovný nástroj Kapátko (Eyedropper[I]), pomocí kterého kliknutím do obrázku vyberete tu barvu, která je v daném místě na obrázku, resp. na podkladové fotografii (viz **obr. 6**).

▲ Obr. 6. Panel nástrojů.

▼ Obr. 7. Dialogové okno **Color**.

PANEL NÁSTROJŮ

Kromě nástrojů pro výběr barvy obsahuje panel nástrojů i všechny další základní nástroje programu. Pro vytvoření obrázku podle fotografie (fotografii de facto obkreslujete) je nejvhodnější nástroj **Volná ruka** (Freehand[B]), pomocí kterého kreslíte obrázky tak, jako byste je na obrazovku kreslili rukou (**obr. 8**).

Kromě toho jistě využijete i nástroj **Guma** (Eraser[E]), pomocí kterého z vytvářeného obrázku snadno smažete nepovedenou čáru či její část. Dále na panelu najdete nástroj **Ruka** (Pan[P]) pro posun obrázku na obrazovce a nástroj **Lupa** (Zoom[Z]) pro zvětšení/zmenšení obrázku.

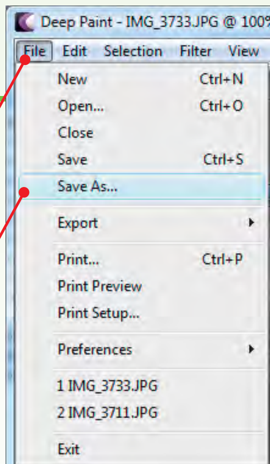

◀ Obr. 8. Další nástroje.

ULOŽENÍ SOUBORU

Již na začátku vytváření obrázku je vhodné jej uložit. Abyste změny neuložili do podkladové fotografie, doporučujeme vám použít příkaz **Save as...** (Uložit jako) – najdete jej v nabídce příkazů **File** (**obr. 9**). Po jeho výběru se zobrazí stejnojmenné dialogové okno, které standardně uloží soubor jako projekt programu Deep Paint. Zadejte název souboru (resp. projektu) a dialogové okno uzavřete kliknutím na tlačítko **Uložit**. Takto uložený soubor (resp. projekt) můžete dále snadno upravovat i po příštím otevření, tedy např. mazat nakreslené čáry, přidávat/mazat vrstvy apod.

Abyste se však mohli svým výtvorem pochlubit (např. svým známým), je vhodné uložit soubor v některém z běžných grafických formátů (JPG, BMP nebo PNG). K tomu opět použijte dialogové okno **Uložit jako** – zde v rozbalovacím seznamu **Uložit jako typ** zvolte některý z výše uvedených formátů. ■ vrba

▶ Obr. 9
Nabídka příkazů **File**.

Volejte svým přátelům zdarma

SKYPE

Výrobce: Skype Limited.
Cena: zdarma.
Jazyk: čeština.
Velikost: 21,4 MB.
http://download.chip.eu/cz/Skype-3_100715.html

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Co budete potřebovat.
- Jak program nainstalovat.
- Jak se zaregistrovat.
- Jak telefonovat zdarma.
- Jak program ukončit.

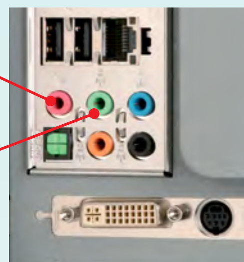

Máte celý den přístup k počítači? Voláte často svým známým? Pak můžete použít svůj počítač jako běžný telefon a volat zadarmo, nebo alespoň výrazně laciněji. Dnes vám představíme program Skype, nejznámější aplikaci určenou pro volání prostřednictvím internetu.

CO BUDU POTŘEBOVAT?

K použití programu Skype (vyslovuje se [skajp]) budete potřebovat pouze tři věci. První je **internetové připojení** o minimální rychlosti 32 kb/s (oběma směry). Pokud rychlost svého připojení neznáte, můžete ji změřit na adrese *www.rychlost.cz*. Drtivá většina současných připojení však bohatě stačí. Pokud přesto zaznamenáte problémy s kvalitou hovoru, vypněte ostatní programy používající internetové připojení (např. internetový prohlížeč, e-mailový klient nebo i multimediální přehrávač s internetovým rádiem či televizí).

Dále budete potřebovat **mikrofon a reproduktory**. Mnohem lepší je ale náhlavní souprava, tvořená sluchátky s mikrofonem namířeným přímo před ústa. Tato souprava se dá sehnat již za sto korun. Zapojení sluchátek s mikrofonem je velmi jednoduché, koncovky kabelů mají stejnou barvu jako konektory na počítači – mikrofon má růžovou barvu a výstup na reproduktory nebo sluchátka barvu zelenou (**obr. 1**). Posledním potřebným článkem je **nainstalovaný program Skype**.

▶ Obr. 1

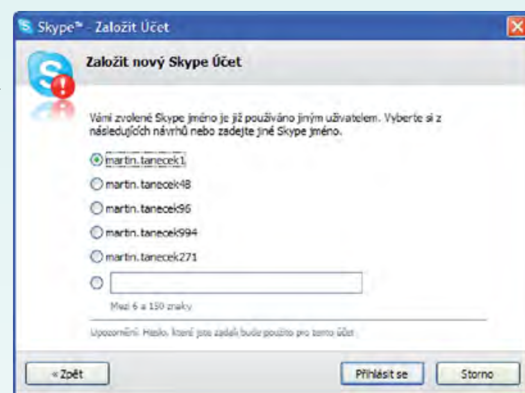
KDE VŠUDE MOHU NAINSTALOVAT SKYPE?

Kromě běžných počítačů s operačním systémem Windows můžete Skype nainstalovat i pod operačními systémy Mac OS X, Linux nebo Windows Mobile, které naleznete v některých „chytrých telefonech". Navíc můžete použít i přenosnou (portable) verzi – svůj Skype s veškerým nastavením můžete mít uložen například na USB flash disku a telefonovat tak odkudkoliv.

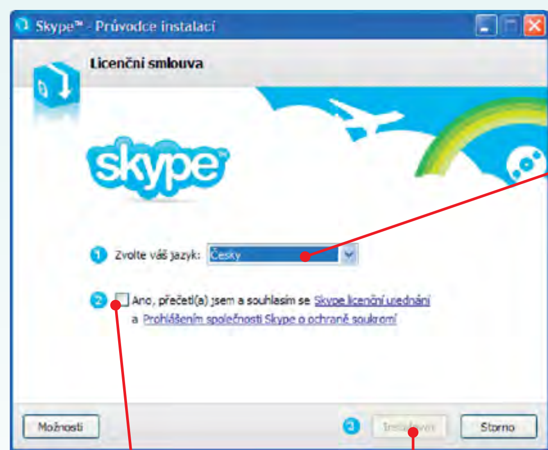
INSTALACE PROGRAMU A REGISTRACE UŽIVATELE

Po otevření instalačního balíčku vás přivítá české prostředí. Zaškrtněte, že **souhlasíte s licenčním ujednáním**. Tím se aktivuje tlačítko **Instalovat** (**obr. 2**) – klikněte na něj, a spustí se instalace. Po chvilce kopírování souborů a nastavování systému je instalace hotova a už vám zbývá jen kliknout na tlačítko **Spustit Skype**.

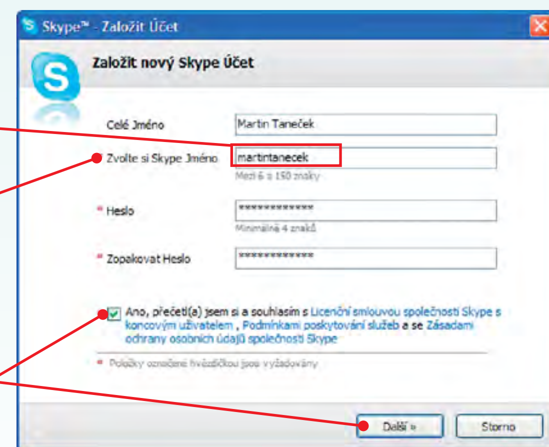
Nyní se automaticky otevře okno vyžadující registraci nového uživatele (**obr. 3**). Patrně jste Skype nikdy předtím nepoužívali, tudíž se musíte zaregistrovat. Povinné položky jsou označeny červenou hvězdičkou, vyplnění ostatních pak záleží jen na vaší vůli. Na první obrazovce je potřeba zadat **uživatelské jméno** a dvakrát (stejné) **heslo**. Je-li uživatelské jméno obsazeno, později budete vyzváni ke zvolení jiného. Dále je třeba opět zaškrtnutím políčka vyjádřit **souhlas s licencí**. Poté klikněte na tlačítko **Další**.

▶ Obr. 4. Když je jméno už obsazeno, program nabídne alternativy.

▲ Obr. 2

▶ Obr. 3

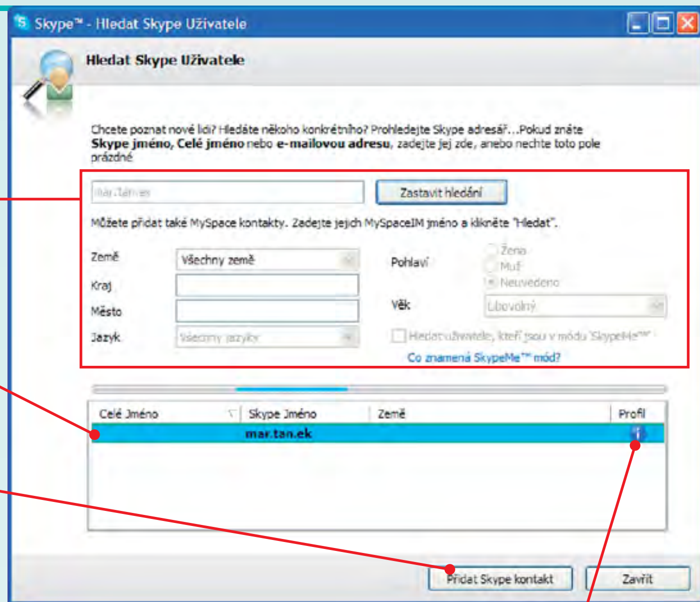
V druhém okně je nutné zadat pouze **e-mailovou adresu**. Doporučujeme také zrušit označení volby **zasílat informace a novinky**. Dále můžete (tedy nemusíte) uvést **zemi** a **město**, odkud pocházíte (přátelé vás pak snáze najdou). Volbou **Přihlásit mě po spuštění Skype** můžete nastavit, zda se má po každém spuštění programu zobrazit okno pro vyplnění uživatelského jména a hesla, nebo zda se necháte přihlásit automaticky. Po kliknutí na tlačítko **Přihlásit se** se dostanete přímo do programu, nebo budete vyzváni k zadání jiného **uživatelského jména** (dokud si nevyberete takové, které zatím nebylo použito – **obr. 4**).

CO VŠE SKYPE UMÍ?

Skype se stal všeobecně známým kvůli bezplatnému volání a uživatelsky pohodlnému rozhraní. Kromě volání však má i mnoho dalších funkcí: Zvládá například i textovou komunikaci mezi dvěma či více uživateli v reálném čase (tzv. instant messaging – lidově „kecálek“ – tedy funkci adekvátní známému komunikačnímu programu ICQ). Kromě hlasu dokáže Skype přenášet také obraz. Prostřednictvím Skypu můžete velmi snadno vytvořit videokonferenci.

VOLÁME ZDARMA

Po dvojitém kliknutí na ikonu **Skype Zkušební hovor** (nebo po jednoduchém kliknutí na vnořenou ikonku se zeleným sluchátkem – **obr. 5**) je zahájen hovor s testovacím automatem. Tato linka je bohužel v angličtině – když uslyšíte ženský hlas, pak máte z půlky vyhráno. Po zaznění tónu máte deset sekund na nahrání nějakého zvuku. Promluvte tedy klidně do mikrofonu. Poté uslyšíte opět tón a nahraný vzkaz se přehraje. Pokud slyšíte to, co jste namluvili, jste na telefonování připraveni. V případě problému budete muset zkontrolovat zapojení konektorů, případně v nastavení zvuku (**Start / Ovládací panely / Zvuk a zvuková zařízení**) povolit mikrofon.

▶ Obr. 6

Přátele můžete hledat podle mnoha parametrů.

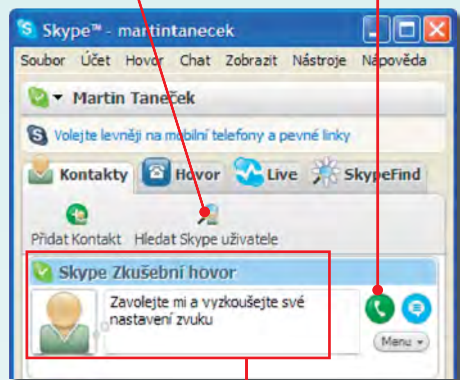
Odpovídající kontakty naleznete zde.

Vybraný profil přidejte do svého listu s kontakty.

V profilu najdete podrobnosti o kontaktu.

Vyhledání přátel.

Zelený telefon zahájí hovor.

▲ Obr. 5

Jediným kontaktem je zatím testovací linka.

Zelená ikonka znamená on-line uživatele.

Skype Zkušební hovor Zavolejte mi a vyzkoušejte své n...
mar.tan.ek
Menu
Lenka

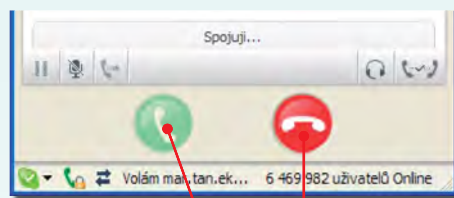
Uživatel vás nemá zařazeného v kontaktech, může být jak on-line, tak off-line.

Off-line uživatel.

▲ Obr. 7

Nyní ještě musíte najít někoho, komu (zadarmo) zavoláte a komu se svým nově nainstalovaným Skypem pochlubíte. V hlavním okně tedy klikněte na ikonu **Hledat Skype uživatele**. Do nově otevřeného okna můžete zadat buď uživatelské jméno hledaného (pokud jej znáte), nebo jeho jméno a příjmení, anebo **věk**, **město** a podobné údaje (**obr. 6**). Po kliknutí na tlačítko **Hledat** začne vyhledávání a jeho průběžné výsledky vidíte ve spodní části okna. Nejste-li si jistí, zda nalezený člověk je opravdu váš známý, klikněte na modrou ikonku ve sloupečku **Profil**, a zobrazí se karta zvoleného kontaktu.

Jakmile naleznete toho pravého člověka, klikněte na tlačítko **Přidat Skype kontakt**, a daný člověk se objeví mezi kontakty. Dokud se daný uživatel nepřihlásí a nepřidá vás mezi své kontakty, uvidíte u něj pouze šedivou ikonku s otazníkem (**obr. 7**). Off-line (tedy nepřipojeného) uživatele symbolizuje šedivá ikonka s křížkem, on-line (připojeného) uživatele pak zelená ikonka. Kromě těchto základních stavů existují i další, například stav Nepřítomen, Nerušit atp. Ve výpisu kontaktů vidíte pouze malý řádek s touto stavovou ikonou. Po kliknutí na kontakt se seznam rozevře a v něm uvidíte podrobnější informace, mimo jiné i již známou ikonu zeleného telefonu. Stejnou funkci má i velké zelené tlačítko ve spodní části okna. Dávejte však pozor na to, který kontakt je vybrán. V dolní části okna vidíte i velké červené tlačítko, kterým můžete hovor kdykoliv ukončit (**obr. 8**).

▲ Obr. 8

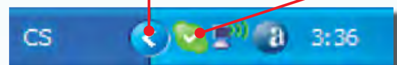
Stejná tlačítka jako na mobilním telefonu.

JAK PROGRAM SPRÁVNĚ UKONČIT?

Program se překvapivě neukončuje pouhým kliknutím na křížek v pravé horní části hlavního okna. Po kliknutí na toto tlačítko zůstane program stále aktivní v oznamovací oblasti systému (vpravo dole vedle hodin) a spotřebovává výkon počítače i internetové připojení. Nevidíte-li v oznamovací oblasti zelenou ikonu programu Skype, musíte kliknutím na malou šipku lištu rozbalit (**obr. 9**). Poté klikněte na tuto ikonu pravým tlačítkem myši, vyberte příkaz **Ukončit** a svou volbu potvrďte.

Nevidíte-li ikonu programu, klikněte na šipku.

Teprve zde program ukončete.

◀ Obr. 9

■ Martin Taneček, *martin@tanecek.eu*

TELEFONY SKYPE

Pokud máte místo náhlavní soupravy raději běžný telefon, můžete si pořídit tzv. **telefon Skype**. Tento přístroj vypadá jako mobilní telefon, avšak připojuje se do USB konektoru počítače, na kterém je program Skype nainstalován.

Komunikujte s přáteli pomocí Skypu

obtížnější

Podle předchozího článku jste nainstalovali program Skype, zaregistrovali jste se a naučili se telefonovat zadarmo. Nyní se dozvíte, jaké další možnosti bezplatné komunikace program Skype nabízí, a také to, jaké jsou možnosti jeho nastavení.

SKYPE

Výrobce: Skype Limited.
Cena: zdarma.
Jazyk: čeština.
Velikost: 21,4 MB.
http://download.chip.eu/cz/Skype-3_100715.html

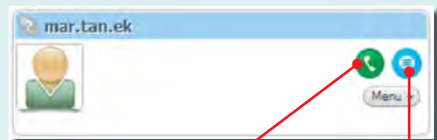
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak si psát s přáteli a posílat soubory.
- Jak na videokonferenci.
- Jak realizovat rozhovor s více lidmi najednou.
- Co dělat, když nechcete spouštět Skype po startu počítače.
- Jak z Firefoxu odinstalovat nepotřebný plug-in.

JAK SI PSÁT S PŘÁTELI A JAK POSÍLAT SOUBORY

Pokud netoužíte někomu zavolat, může se vám hodit textová komunikace, taktéž známá jako instant messaging (IM – slangově „kecálek“). Kliknutím vyberte kontakt, se kterým si chcete psát, a dále klikněte na ikonu modré bubliny s textem (**obr. 1**). Zobrazí se nové okno, v jehož horní části je historie komunikace s daným člověkem – do spodního okénka můžete zapsat text, který člověk „na druhém konci drátu“ uvidí okamžitě po odeslání, zahájeném po stisknutí klávesy **Enter** nebo po kliknutí na malé tlačítko, umístěné vpravo. Do textu můžete taktéž přidat takzvané emotikony („smajlíky“ – obrázky vyjadřující náladu). Stačí kliknout na ikonu **Emotikony** a vybrat (opět kliknutím) správný obrázek (**obr. 2**).

Taktéž můžete danému člověku poslat libovolný soubor. Stačí kliknout na ikonku **Odeslat** a z nabídky vybrat příkaz **Odeslat soubor**. Poté příslušný soubor vyberte na disku a po odsouhlasení protistranou se začne odesílat. (Odsouhlasení je ochrana proti zahlcení internetového připojení či disku příjemce nepotřebnými, nebo dokonce zavirovanými soubory.)

▲ Obr. 1

JAKÉ JSOU DALŠÍ (PLACENÉ) SLUŽBY PROGRAMU SKYPE?

Po zakoupení kreditu Skype můžete používat i doplňkové služby, ty však v základním, bezplatném režimu nejsou k dispozici.

Skype Out
Zakoupený kredit můžete provolat telefonováním na běžná telefonní čísla, a to za cenu více než příjemnou. Na pevnou linku v ČR se dovoláte cca za 50 haléřů za minutu a do všech mobilních sítí zhruba za 4,35 Kč za minutu. Podobné ceny platí pro volání do většiny zemí světa, takže například budete-li volat do mobilní sítě přátelům na dovolené v Chorvatsku, hovor vás přijde zhruba na 5,20 Kč za minutu. Zmíněné ceny se mohou lišit podle aktuálního kurzu eura vůči koruně.

Skype In
Opakem výše zmíněné služby je Skype In. Zde za pevný paušál 10 eur (cca 250 Kč) na tři měsíce nebo 30 eur (asi 750 Kč) na celý rok obdržíte své vlastní telefonní číslo, a když na ně někdo zavolá, začne vám program Skype vyzvánět.

Hlasová schránka
Jak již název napovídá, jedná se o hlasovou schránku pro případ, že zrovna nejste u počítače. Cena na jeden rok je 15 eur (necelých 400 Kč).

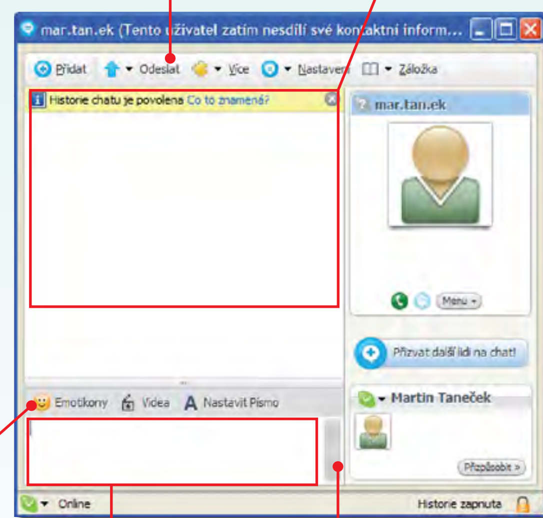
PROČ NEPOUŽÍVAT SKYPE?

Existuje také mnoho důvodů, proč program Skype nepoužívat. Nejčastěji je kritizována jeho neprůhledná architektura. To znamená, že nikdo kromě výrobce přesně neví, jak program a zejména jeho protokol fungují. Teoreticky tak program může vysílat do světa mnoho soukromých informací, které byste si jinak raději nechali pro sebe. Dále to znamená, že v síti Skype nemůžete použít jiný program než ten, který oficiálně dodává výrobce.

Další významnou nevýhodou je částečná decentralizace sítě. To znamená, že program využívá počítače uživatelů k přenosu telefonních hovorů a k dalším funkcím, čímž usnadňuje práci centrálnímu serveru. Z vašeho počítače se tak při spuštěném programu Skype může stát jakási ústředna, spotřebovávající jak výkon počítače, tak i kapacitu internetového připojení.

K dalším nevýhodám patří možnost odposlouchávat hovory (tato možnost je dokonce zmíněna přímo v licenčních podmínkách) a automaticky vyhledávat nezablokované porty – to sice umožňuje používat Skype i v místech s omezeným přístupem k internetu, na druhé straně tím vzniká potenciální riziko.

▼ Obr. 2

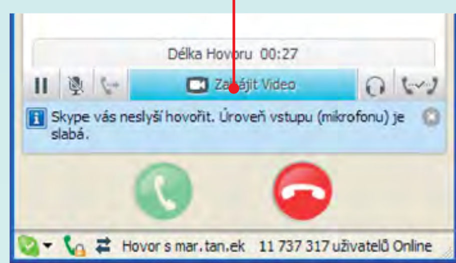
JAK NA VIDEOKONFERENCI

Kvůli videokonferenci je třeba, aby byla na počítači nainstalována webová kamera či fotoaparát s touto funkcí. Videokonferencí se běžně označuje stav, kdy se obě strany navzájem vidí. Avšak v programu Skype každá strana samostatně určuje, zda bude svému protějšku posílat obraz ze své webové kamery. Nemůžete tak žádným způsobem ovlivnit, zda uvidíte druhého člověka; můžete pouze aktivovat odesílání obrazu ze své vlastní kamery.

Nejprve je třeba zahájit obyčejný (hlasový) hovor – teprve během něj se ve spodní části okna objeví tlačítko **Zahájit Video** (**obr. 3**). Po chvíli uvidíte zmenšeninu obrazu, který posíláte. Ta je zde jednak proto, abyste byli ujištěni, že videokonference funguje, jednak proto, abyste měli kontrolu nad záběrem. Pokud i druhá strana povolí zobrazování ze své webové kamery, uvidíte obraz svého protějšku mnohem větší.

▼ Obr. 3

Zahájení videokonference.

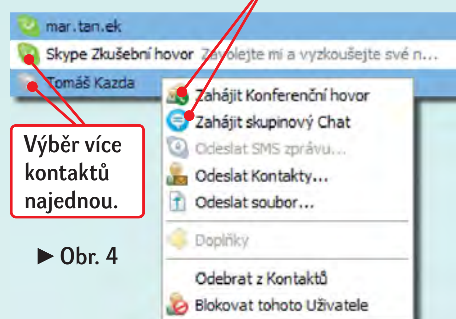

ROZHOVOR S VÍCE LIDMI NAJEDNOU

Někdy se stane, že potřebujete stejnou zprávu sdělit více lidem najednou. Na běžných a mobilních telefonech se takzvaný konferenční hovor kvůli vícenásobnému zpoplatnění neujal, ale v případě Skypu či internetového telefonu obecně se jedná o velmi oblíbenou funkci.

V hlavním okně nejprve vyberte ty kontakty, které chcete do konference zahrnout. Více položek najednou nejjednodušeji vyberete tak, že podržíte stisknoutou klávesu **Ctrl** a na jednotlivé kontakty kliknete. Jakmile máte vybráno, klikněte na libovolný kontakt pravým tlačítkem myši, a zobrazí se velmi zajímavé menu (**obr. 4**). První položkou je již zmíněný **konferenční hovor**: Skype všem vybraným zavolá, a když „zvednou sluchátko", uslyší každý každého. Stejným postupem je možné přidat i video. Druhou volbou je položka **Zahájit skupinový chat**, která funguje podobně, pouze s tím rozdílem, že se jedná o textovou komunikaci pospanou výše a že umožňuje také odesílat soubory.

Zvolíte ústní, nebo písemnou formu?

Výběr více kontaktů najednou.

▶ Obr. 4

NECHCI SPOUŠTĚT SKYPE PO STARTU POČÍTAČE

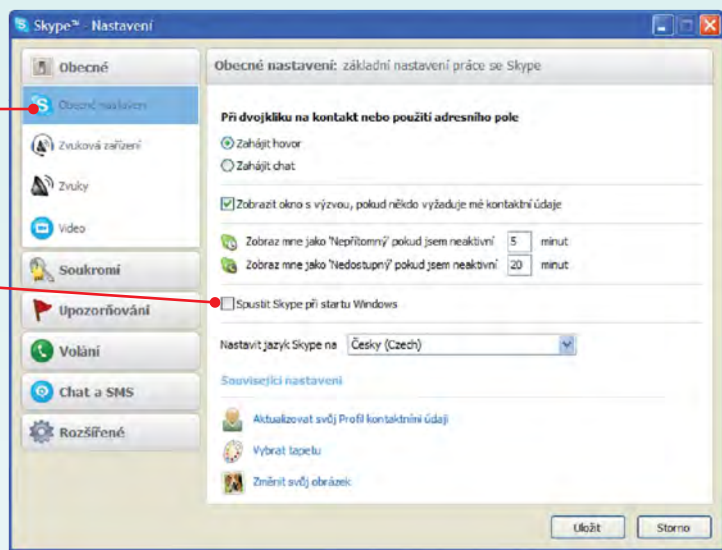
Po instalaci program sám nastaví automatické spouštění po startu počítače. Ne každému však může toto nastavení vyhovovat. Koneckonců i kvůli možnému vytěžování počítače a internetové přípojky (viz rámeček „Proč nepoužívat Skype?") je dobré spouštět Skype, jen když opravdu chcete telefonovat – nemějte jej spuštěn neustále.

V hlavním okně tedy vyberte předposlední menu **Nástroje** a v něm položku **Nastavení**. V nově otevřeném okně mezi záložkami umístěnými na levé straně najděte položku **Obecné nastavení** (**obr. 5**) a vyhledejte zde zaškrtávací políčko s popiskem **Spustit Skype po startu Windows**. Zrušením tohoto zaškrtnutí (po potvrzení tlačítkem **Uložit**) se Skype přestane spouštět automaticky po startu počítače.

Nastavení nabízí mnoho možností.

Zrušte zaškrtnutí u automatického spouštění.

▶ Obr. 5

ODINSTALACE NEPOTŘEBNÉHO PLUG-INU Z FIREFOXU

Skype vám automaticky nainstaluje takzvaný plug-in (rozšíření) do internetového prohlížeče Firefox. Toto rozšíření vyhledává na webových stránkách telefonní čísla (**obr. 6**) a přeměňuje je na odkazy, pomocí nichž můžete nalezené číslo okamžitě vytočit v programu Skype. Tento postup má jednu nevýhodu – vytočení běžného čísla, označované jako **Skype Out**, je zpoplatněno, a musíte mít tedy zakoupen kredit Skype. Pokud tento kredit nemáte (netoužíte tedy volat pomocí programu na telefonní čísla), je více než vhodné toto rozšíření vypnout, nebo jej úplně odinstalovat.

Ve Firefoxu tedy otevřete menu **Nástroje** a v něm klikněte na položku **Správce doplňků**. Ve správci doplňků na záložce **Rozšíření** vyhledejte a kliknutím označte položku **Skype extension for Firefox**. Nyní kliknutím na **Zakázat** tento doplněk deaktivujte, nebo jej tlačítkem **Odinstalovat** zcela odstraňte (**obr. 7**).

■ Martin Taneček,
martin@tanecek.eu

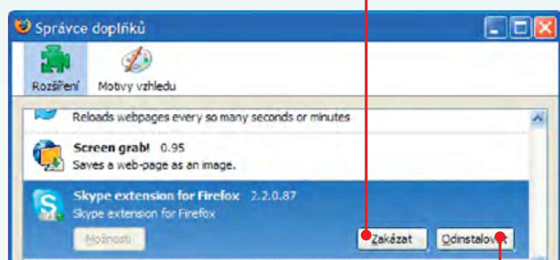
Poštovní adresa:
Burda Communications s. r. o.
Luxembourg Plaza
Přemyslovská 2845/43
130 00 Praha 3
Tel.: +420 225 018 568
Fax: +420 225 018 500

Šéfredaktor:
Ivan Heisler
Tel.: +420 225 018 708
Fax: +420 225 018 500
e-mail: ivan.heisler@ppk.cz

◀ Obr. 6

Vyhledání telefonních čísel ve Firefoxu.

Doplněk pouze deaktivujte.

▲ Obr. 7

Doplněk zcela odstraňte.

E-STRÁNKY

Bezplatná možnost, jak jednoduše vytvořit a publikovat vlastní internetové stránky
www.estranky.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak se zaregistrovat.
- Jak vytvořit první stránku.
- Jak vytvořit menu stránek.
- Jak vybrat design stránky.
- Jak na stránky vložit fotogalerii.

Nejjednodušší internetové stránky

Také si myslíte, že tvorba internetových stránek je jen pro zkušené programátory a že to hned tak někdo nezvládne? V tom případě vás vyvedeme z omylu – představíme vám totiž tu nejjednodušší možnost, jak si své stránky vyrobit. Slouží k tomu aplikace na adrese *www.estranky.cz*.

REGISTRACE

Otevřete v internetovém prohlížeči webové stránky *www.estranky.cz*. Objevíte zde utříděný katalog všech stránek, které zde vznikly. Klikněte na odkaz **Registrovat své stránky**. Přenesete se na další stránku a na ní nejprve zvolte adresu svých stránek (**obr. 1**). Současně s tvorbou stránek obdržíte zdarma určitý prostor na serveru *www.estranky.cz*. Adresa vašich stránek pak bude mít tvar *www.vasejmeno.estranky.cz*. Dále vepište své jméno, příjmení, heslo a e-mailovou adresu (funkční) a zvolte kategorii stránek a použití (zda se jedná o komerční stránky, nebo ne). Nakonec opište kód z obrázku a údaje odešlete. Na uvedenou e-mailovou adresu obdržíte zprávu o aktivaci účtu.

◀ Obr. 1

Zvolte adresu svých stránek.

Zadejte přihlašovací údaje.

Určete, o jaké stránky jde.

TVORBA PRVNÍ STRÁNKY

Poté, co byl váš účet aktivován, se můžete přihlásit. Po přihlášení se zobrazí rozhraní, které nabízí i vložení první stránky. Klikněte tedy na odkaz **Vložit stránku** (**obr. 2**). Na další stránce se zobrazí formulář a do něj vepište nadpis stránky (**obr. 3**). Do dalšího políčka pak můžete vepsat výrazy, ze kterých chcete vytvořit adresu této podstránky. Tyto výrazy jsou důležité pro internetové vyhledávače – pokud vepíšete určité výrazy do adresy dokumentu, máte větší šanci, že se odkaz na vaše stránky zobrazí na přednějších místech v případě, že ostatní uživatelé internetu budou hledat právě tato slova.

Do hlavního políčka pak vepište text, který má tvořit vlastní obsah stránky. Tento text můžete formátovat podobně jako třeba v textovém editoru Word. K dispozici máte i podobné nástroje. Kromě těch standardních umožňuje aplikace vkládat i nejrůznější objekty – smajlíky, odkazy, tabulky nebo flashové animace. Vložit lze také obrázek. Klikněte na tlačítko v nástrojové liště, a otevře se nové okno **Vložit/změnit obrázek** (**obr. 4**). Zde nejprve vyberte, odkud má být obrázek nahrán – zda z vašeho počítače, nebo z internetové galerie, kterou jste si na serveru vytvořili. Dále zvolte, jak má být obrázek obtékán textem. Můžete si také vybrat velikost obrázku – zda ji chcete ponechat, nebo zvolit vlastní. Nakonec klikněte na tlačítko **OK**, a obrázek se na stránky vloží. Velikost obrázku můžete upravit ještě v dokumentu, a to zatažením za označené body na okrajích obrázku.

Dále můžete zvolit, zda má být tato stránka publikována, nebo zda ji chcete mít zatím pouze jako pracovní a zda má být tento odkaz uveden v menu. Nakonec klikněte na tlačítko **Uložit**, a data se nahrají na server.

Nahrání obrázku z vašeho počítače.

Určete velikost obrázku.

▲ Obr. 4

Vepište adresu se znaky a výrazy pro vyhledávače.

▼ Obr. 3

Klikněte na tlačítko **Vložit stránku**.

Nástroje na formátování textu.

Vložení obrázku.

Vložení flashového objektu.

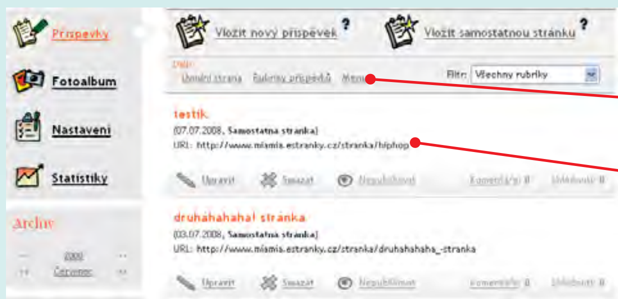
◀ Obr. 2

Spuštění průvodce tvorbou stránek.

VYTVOŘENÍ MENU

Dále je třeba se přenést na stránku, na které lze vytvářet i navigaci mezi stránkami a podstránkami (obr. 5). Klikněte na tlačítko **Menu**, a přenesete se na stránku se třemi záložkami. Zde jsou pod položkou **Menu** názvy těch záložek, které jste zatím vytvořili (obr. 6).

Pokud chcete vytvořit ještě další podstránku a také název nové záložky, klikněte na tlačítko **Přidat stránku**, a ocitnete se v již známém editoru nové stránky. Klikáním na šipky pak můžete upravit pořadí mezi stránkami.

◄ Obr. 5

▲ Obr. 6

VÝBĚR VZHLEDU

Dalším krokem je volba vzhledu stránky. Na serveru *www.estranky.cz* je pro vás připraveno mnoho různých šablon, ty však lze ještě dodatečně upravit, takže vaše stránka může být nakonec zcela originální. Klikněte na položku **Design**. Poté si z rozbalovacího seznamu **Šablona** vyberte určitou šablonu a dejte si zobrazit její náhled. Vyberte si určitou šablonu a styl (různé styly jedné šablony se většinou liší použitými barvami) a klikněte na tlačítko **Nastavit** (obr. 7).

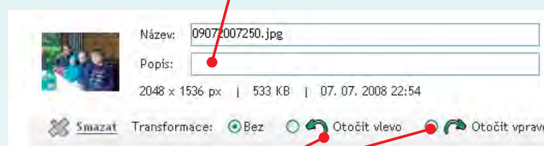
Většina šablon má v záhlaví obrázek – chcete-li své stránky odlišit od ostatních, můžete sem nahrát obrázek vlastní. Klikněte na položku **Logo** v nástrojové liště, a zobrazí se stránka **Vložit nové logo**. Klikněte na tlačítko **Procházet** a obrázkový soubor na svém počítači vyhledejte a nahrajte (maximální velikost souboru je 512 kB). Obrázek se nahraje do vaší databáze, a chcete-li ho zadat, klikněte na tlačítko **Nastavit**. Na výběr však máte také celou řadu jiných obrázků, a to již přednastavených. Pokud si z nich vyberete, opět klikněte na tlačítko **Nastavit** vedle určitého obrázku.

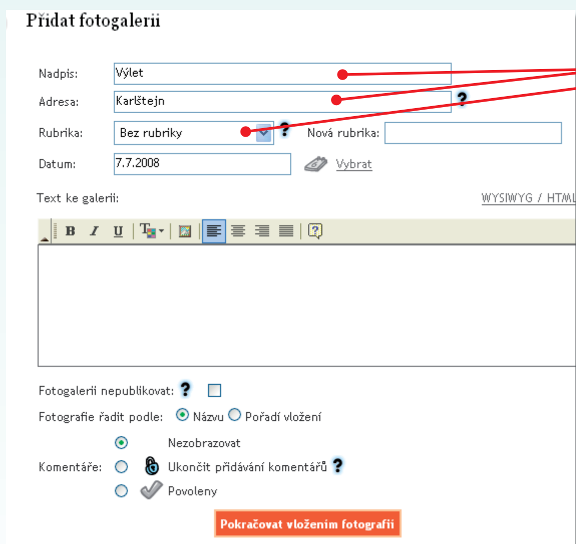
▲ Obr. 7

VLOŽENÍ FOTOGALERIE

Na stránky můžete také jednoduchým způsobem vložit obrázky ve formě galerie. Klikněte na záložku **Fotoalbum** a dále na odkaz **Vložit novou galerii**. Na další stránce pak vepište název galerie, adresu (opět můžete vložením patřičných výrazů získat lepší pozici ve vyhledávačích) a datum galerie, případně připojte krátký text (obr. 8). Opět určete, zda se má jednat o galerii publikovanou. Poté klikněte na odkaz **Pokračovat vložením fotografií**. Nyní klikněte na tlačítko **Procházet** a fotografii na svém počítači vyhledejte. Jestliže využíváte např. Internet Explorer, měl by být vidět náhled fotografie ještě předtím, než jste fotografii nahráli. Nyní klikněte na tlačítko **Odeslat**, a fotografie se začnou nahrávat na server. Poté můžete fotografie opatřit popiskem nebo je pootočit (obr. 9). Opět klikněte na tlačítko **Odeslat** a na další stránce pak na odkaz **Styl fotoalba** – zde zvolte podobu fotoalba. ■ mia

▲ Obr. 9

◄ Obr. 8

INFO

Hotové stránky (obr. 10) zobrazíte tak, že kliknete na tlačítko **Zobrazit stránky**, umístěné v záhlaví.

▲ Obr. 10. Vaše stránka bude obsahovat menu s názvy jednotlivých kapitol.

www.microsoft.com/cze

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak změnit složky pro ukládání dokumentů.
- Jak vyhledat složku pro ukládání šablon.
- Jak upravit funkci Automatické opravy.
- Jak pracovat s funkcí Automatický text.

Přizpůsobte si MS Word

snadné

Textové editory patří k nejčastěji používaným programům. Textový editor MS Word nabízí řadu nastavitelných položek – jejich vhodným nastavením si můžete MS Word přizpůsobit svým potřebám.

KAM SE UKLÁDAJÍ DOKUMENTY

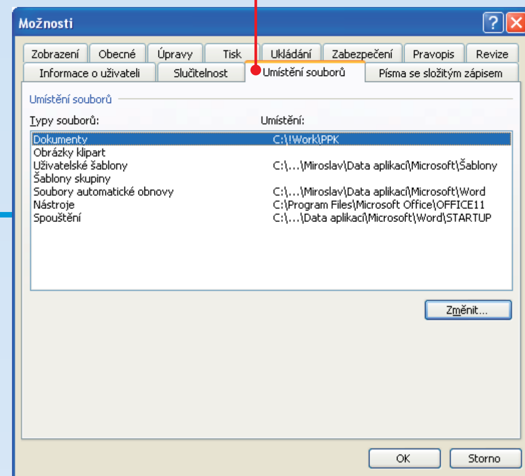
MS Word nabízí možnost změnit složky, do kterých se ukládají dokumenty a šablony dokumentů. Chcete-li provést změnu, vyberte z nabídky **Nástroje** příkaz **Možnosti**. Zobrazí se dialogové okno **Možnosti** (**obr. 1**).

V tomto okně klikněte na záložku **Umístění souborů**. Zobrazíte tak kartu, která nabízí v levém sloupci různé typy dokumentů a souborů, se kterými MS Word pracuje, a v pravém sloupci cestu do složek, ve kterých jsou tyto dokumenty umístěny.

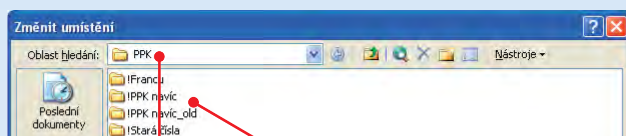
Chcete-li změnit některou z těchto složek, klikněte na řádek s daným typem dokumentu a poté klikněte na tlačítko **Změnit**. Tím vyvoláte dialogové okno **Změnit umístění**. V tomto okně vyberte složku, do které chcete dokumenty vybraného typu dále ukládat, a klikněte na tlačítko **OK** v pravém dolním rohu okna.

Poznámka: Při výběru složky nestačí kliknout na její název v okně **Změnit umístění** v seznamu zobrazených složek. MS Word použije složku, jejíž obsah je v tomto okně zobrazen. To znamená, že je třeba na zvolenou složku dvojitě kliknout, aby se její obsah zobrazil v okně **Změnit umístění**.

Klikněte na záložku **Umístění souborů.**

▲ Obr. 1

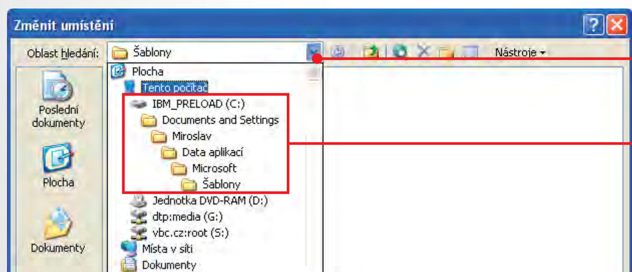
Tato složka bude použita pro ukládání souborů.

Seznam zobrazených složek.

▲ Obr. 2

KDE JSOU ŠABLONY?

Může se stát, že potřebujete upravit některou ze šablon dokumentů. Nevíte-li, kde tyto dokumenty hledat, můžete zjistit cestu k šablonám v dialogovém okně **Možnosti** na kartě **Umístění souborů**. Najdete-li v zobrazené adrese několik teček, klikněte nejprve na řádek s adresou pro šablony a poté na tlačítko **Změnit**. V okně pro výběr složky klikněte na tlačítko v pravé části pole s názvem aktuální složky. Rozbalí se seznam, v jehož horní části jsou zobrazeny všechny složky tvořící cestu ke hledané složce.

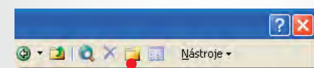

Kliknutím na toto tlačítko rozbalte strom složek.

Cesta k hledané složce.

KDYŽ SLOŽKA NEEXISTUJE

V případě, že chcete pro ukládání vybraného typu dokumentu použít složku, která ještě neexistuje, můžete tuto složku vytvořit přímo v okně **Změnit umístění**. Nástroj pro vytvoření nové složky najdete na panelu v horní části okna. Klikněte na tento nástroj – na obrazovce se zobrazí dialogové okno s polem pro zadání složky. Zapište požadovaný název a klikněte na tlačítko **OK**. Nová složka bude vytvořena a v dialogovém okně **Změnit umístění** bude zobrazen její obsah.

Nástroj na vytvoření nové složky.

MOŽNOSTI AUTOMATICKÝCH OPRAV

Automatické opravy představují možnosti MS Wordu, jak zasahovat do právě editovaného dokumentu a jak v něm automaticky provádět některé změny (opravy). Automatické opravy zahrnují několik možností. V první řadě to jsou *automatické opravy*: výrazy vyhodnocené jako chybné jsou nahrazeny výrazy správnými. K dalším možnostem patří *formátování textu během psaní* (sem patří například automatické vytvoření hypertextového odkazu po zadání WWW adresy apod.), *zobrazování automatických značek* a *ukládání automatického textu*.

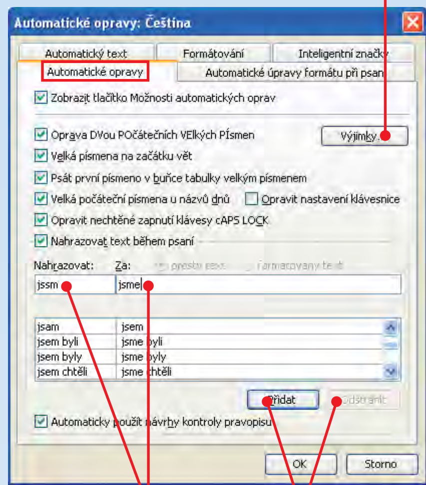
Nastavení možností automatických oprav můžete provést v okně **Automatické opravy** (**obr. 3**). Toto okno zobrazíte tak, že z nabídky **Nástroje** vyberete příkaz **Možnosti automatických oprav**.

NAHRAZOVÁNÍ TEXTU BĚHEM PSANÍ

V okně **Automatické opravy** klikněte na záložku **Automatické opravy** (**obr. 3**). Na kartě je zobrazeno několik volitelných možností. V dolní části karty je položka **Nahrazovat text během psaní** a seznam. Seznam obsahuje dva sloupce: v levém sloupci jsou výrazy, které mají být nahrazeny, v pravém sloupci jsou výrazy, které mají být použity pro nahrazení. Tento seznam nemusí v levém sloupci obsa-

▼ Obr. 3

Tlačítko pro vložení výjimek při opravách velkých písmen.

Dvojice polí pro zápis/editaci výrazů pro nahrazování.

Tlačítka pro přidání/odstranění položky seznamu.

hovat pouze překlepy. Můžete jej také použít pro snadné psaní znaků, jako jsou €, ® a další. Příkladem může být zápis znaku €: stačí zapsat text **(E)**, a MS Word jej změní na **€**.

Chcete-li do seznamu přidat novou dvojici, zapište ji do dvojice polí **Nahrazovat** a **Za** a poté klikněte na tlačítko **Přidat**. Zadáváte-li novou položku, sledujte seznam: při zápisu do pole **Nahrazovat** vyhledává Word položky ve sloupci položek, které mají být nahrazeny. V případě, že vámi zadaná hodnota v seznamu již je, tímto způsobem na to můžete přijít.

Chcete-li některou z existujících položek upravit, klikněte na ni v seznamu. Hodnoty vybrané položky se zobrazí v editačních polích, ve kterých můžete provést změny. Ty pak uložíte kliknutím na tlačítko **Nahradit** (tlačítko je na místě tlačítka **Přidat**).

Je-li třeba některou položku ze seznamu odstranit, klikněte na ni a poté klikněte na tlačítko **Odstranit**.

Chcete-li tuto možnost nahrazování úplně vypnout, zrušte zaškrtnutí položky **Nahrazovat text během psaní**.

VELKÁ PÍSMENA NA ZAČÁTKU VĚT

Tato možnost opraví překlep v případě, že nová věta nezačíná velkým písmenem. Konec věty pozná Word podle toho, že končí tečkou a mezerou. Najde-li Word v textu tečku a mezeru, očekává, že další slovo začíná novou větu, a opraví jeho první písmeno na velké. Tečka a mezera však nemusí vždy ukončovat větu, může se jednat o zkratku (**např.**, **atd.**, **apod.** a další). V případě, že používáte zkratku, po které Word automaticky mění první písmeno dalšího slova na velké, zadejte tuto zkratku do seznamu **Výjimek**. Podobně můžete zadat výjimky pro další typy oprav.

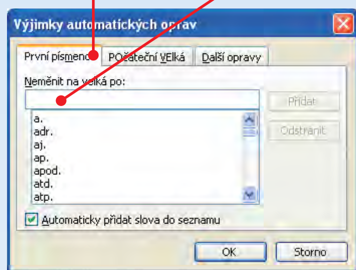
Chcete-li přidat výjimku, klikněte na tlačítko **Výjimky** v pravé horní části okna **Automatické opravy**. V okně **Výjimky automatických oprav** (**obr. 4**) klikněte na záložku té opravy, do které chcete výjimku vložit. Do editačního pole zapište text, který má mít výjimku, a klikněte na tlačítko **Přidat**. Takto můžete zadat i více výjimek. Poté dialogové okno uzavřete kliknutím na tlačítko **OK**.

AUTOMATICKÉ ZOBRAZENÍ TLAČÍTKA MOŽNOSTI AUTOMATICKÝCH OPRAV

V horní části dialogového okna je položka **Zobrazit tlačítko Možnosti automatických oprav**. O co jde? V případě, že Word provede automatickou opravu a vy na opravený text nastavíte kurzor myši, objeví se pod prvním znakem tohoto slova modrý obdélník (**obr. 5**). Umístíte-li na tento obdélník ukazatel myši, zobrazí se tlačítko. Kliknutím na jeho pravou stranu (černý trojúhelníček) se rozbalí jeho nabídka. To, zda se má modrý obdélníček zobrazovat, povolujete zaškrtnutím položky **Zobrazit tlačítko Možnosti automatických oprav**.

Vyberte opravu, ke které má být výjimka přiřazena.

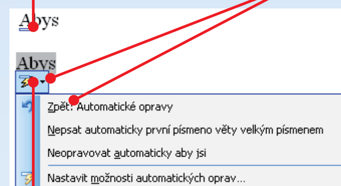
Zapište text, který má dostat výjimku.

◀ Obr. 4

Najedete-li ukazatelem myši na slovo, objeví se modrý obdélníček.

Po kliknutí na šipku se rozbalí nabídka.

◀ Obr. 5

Po najetí myší na modrý obdélníček se zobrazí tlačítko.

AUTOMATICKÝ TEXT

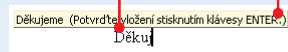
Funkce Automatický text sleduje zapisovaný text. V případě, že zapisujete na začátku odstavce slovo nebo frázi, které jsou zahrnuty v seznamu funkce Automatický text, nabídne je Word pro dokončení textu. Příklad ukazuje **obr. 6**. Při zápisu slova *Děkujeme* jej Word nabídl ve žlutém poli nad slovem. Chcete-li nabídku využít, stačí po jejím zobrazení stisknout klávesu **Enter**.

Seznam slov a frází automatického textu můžete editovat v dialogovém okně **Automatické opravy** na kartě **Automatický text** (**obr. 7**).

Chcete-li povolit nebo zakázat nabídku položky automatického textu při psaní, zaškrtněte položku / zrušte zaškrtnutí u položky **Nabízet položky automatického textu**. Chcete-li vložit novou frázi (slovo) do seznamu automatického textu, zapište tuto frázi do editačního pole a klikněte na tlačítko **Přidat**. Je-li potřeba změnit text již vloženého slova nebo fráze, klikněte na toto slovo v seznamu a upravte jej. Upravenou verzi vložte do seznamu kliknutím na tlačítko **Přidat** a poté podle potřeby odstraňte původní verzi: klikněte na ni v seznamu a poté klikněte na tlačítko **Odstranit**. ■ mzi

Zapisované slovo.

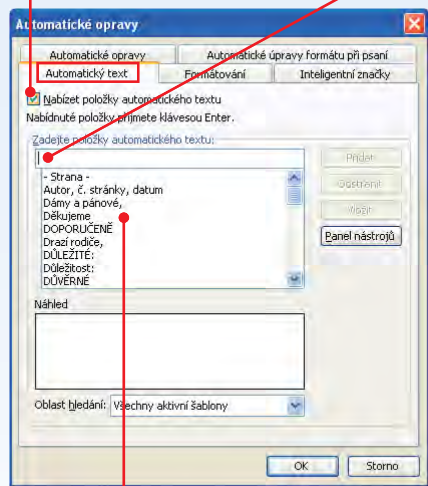
Nabídka na dokončení textu.

◀ Obr. 6

Povolení/zákaz nabídky položky automatického textu.

Pole pro vkládání/editaci položek automatického textu.

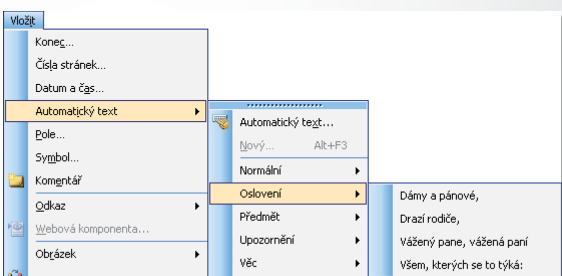

▲ Obr. 7

Seznam slov a frází zařazených do automatického textu.

DALŠÍ MOŽNOSTI VKLÁDÁNÍ AUTOMATICKÉHO TEXTU

Položky automatického textu můžete vkládat také pomocí nabídky příkazů. Klikněte v textu do místa, kam chcete frázi nebo text vložit, a z nabídky **Vložit** vyberte příkaz **Automatický text**. Položky automatického textu jsou rozděleny do skupin podle témat. Ty položky, které jste zadali vy, najdete ve skupině **Normální**.

Výpočty v dokumentech

WRITER

Textový editor, součást balíků OpenOffice.org a 602Office

www.openoffice.cz, www.602.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak přímo do textu vložit vzorec pro výpočet.
- Jak vzorec upravit.
- Jak provádět výpočty v textových tabulkách.

Potřebujete-li do dokumentů pořizovaných aplikací Writer vkládat výsledky výpočtů, není potřeba počítat vedle na kalkulačce ani vkládat objekty aplikace Calc. Textový procesor Writer umí sám vyhodnocovat výpočetní vztahy a vkládat jejich výsledky do textu.

OBYČEJNÉ VÝPOČTY

Běžný výpočet je možné vložit přímo kamkoliv do textového dokumentu nebo do buňky textové tabulky. V obou případech se využívají vzorce podobné vzorcům z tabulkových procesorů. Vzorce pro výpočty jsou do dokumentu vloženy ve formě polí, takže je lze podle potřeby upravovat.

Řekněme, že máte kvůli úhradě vypočítat množství paliva, které váš vůz spotřeboval na služební cestě. To se počítá z průměrné spotřeby konkrétního vozidla a ujeté vzdálenosti. Cena za litr benzinu byla v ten den 33,90 Kč a ujetá vzdálenost 608 km.

Nejprve je zapotřebí vypočítat průměrnou spotřebu paliva podle údajů z technického průkazu – předpokládejme, že ji neznáte a víte jen, že máte udělat průměr z uváděných hodnot 10,0 – 5,6 – 7,2.

1. Napište tedy do dokumentu: **Průměrná spotřeba dle TP je:**.

2. Udělejte mezeru nebo vložte tabulátor (obecně klikněte do dokumentu tam, kam si přejete vložit výpočet).

3. Stiskněte klávesu **F2**. Přejdete do editačního režimu, kdy se nad pracovní plochou s dokumentem otevře **panel vzorců** s polem pro zápis vzorců (**obr. 1**).

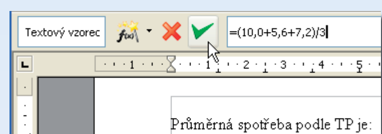
4. Do vstupního pole řádku, a to za znak „rovnítko“, napište vzorec pro výpočet: **(10,0+5,6+7,2)/3**.

5. Stiskněte klávesu **Enter** nebo klikněte na panelu vzorců na tlačítko se zeleným zatržítkem (**Použít**).

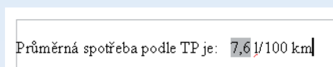
6. V dokumentu se zobrazí výsledek výpočtu (**obr. 2**).

Zkušenější uživatelé 602Office ihned podle šedě podbarvených číslic výsledku vidí, že se jedná o pole. Po dvojitém kliknutí na pole se otevře dialogové okno **Upravit pole**; v něm můžete v poli **Vzorec** opravit případnou chybu v zadání vzorce (**obr. 3**).

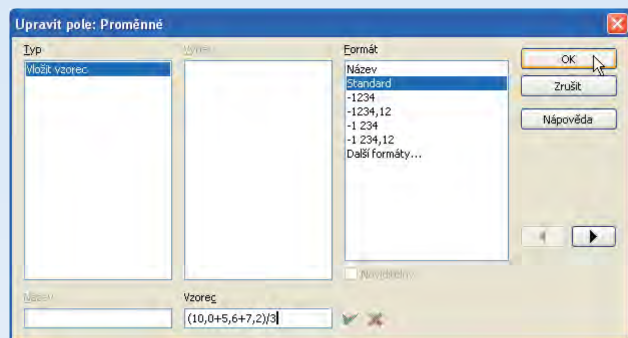
Pod právě vložený vzorec můžete naprosto stejným postupem vložit vzorec další – **(608 * 7,6 / 100) * 33,90** –, ze kterého získáte údaj o tom, kolik vám má být proplaceno za benzin. Sami již vložíte vzorec pro amortizaci vozidla a obě hodnoty pak sečtete pro celkovou úhradu jízdy.

▲ Obr. 1. Zápis výpočetního vztahu.

▲ Obr. 2. Výsledek výpočtu.

▲ Obr. 3. Úprava pole se vzorcem.

VÝPOČTY V TABULKÁCH

Výpočty lze samozřejmě provádět i v buňkách tabulek. V tom případě mohou být buňky používány jako proměnné ve vzorcích, podobně jako buňky v listu Calcu.

Zkuste si uvedený příklad upravit na jednoduchý formulář pro výpočet úhrady, do kterého cenu benzinu a ujetou vzdálenost vložíte jako proměnné. Buňky se označují podobně jako v Calcu či Excelu – jejich označení se skládá z řádkového a sloupcového indexu, kde řádky se číslují a sloupce se označují písmeny. Označení buňky se uzavírá do lomených závorek – napíšete-li třeba <B4>, znamená to druhou buňku ve čtvrtém řádku (čísluje se zleva). Protože v textových tabulkách ve Writeru může každý řádek obsahovat jiný počet buněk, je potřeba označení buněk volit zvláště pečlivě.

Aby nedocházelo k omylům, je při editačním režimu vkládáno označení buněk automaticky, podle buňky, do které kliknete myší. Celé si to ukážeme na příkladu.

Spotřeba dle TP		l/100 km
Ujeto km	608	km
Cena benzínu	33,90	Kč
K úhradě		Kč

▲ Obr. 4. Výchozí tabulka.

Sestavte tabulku, jakou ukazuje obrázek (**obr. 4**). Pak do druhé buňky prvního řádku vložte vzorec pro výpočet průměrné spotřeby – naprosto stejným postupem jako minule. Vzorec pro úhradu ceny paliva má být součin ujetých kilometrů (B2) a průměrné spotřeby (B1) dělený stem a vynásobený cenou paliva, tedy obsahem buňky B3. Postupujte takto:

1. Klikněte do druhé buňky ve čtvrtém řádku a klávesou **F2** přejděte do editačního režimu.

2. Klikněte do buňky B2 – do vstupního pole se přenese její označení; <B2>.

3. Napište operátor násobení (*).

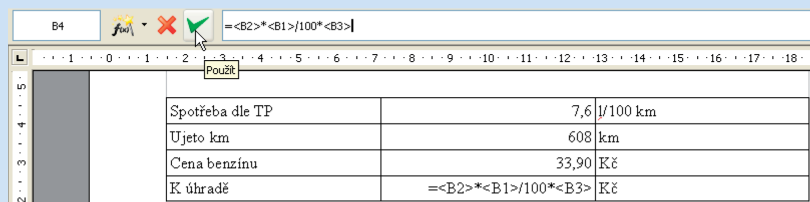
4. Klikněte do buňky B1 – do vstupního pole se přenese její označení, takže je zde již **=<B2>*<B1>**.

5. Napište operátor dělení (/) a číslo 100 – ve vstupním poli je nyní **=<B2>*<B1>/100**.

6. Dále znovu napište operátor násobení (*) a klikněte do buňky B3 – stav vzorce je nyní **=<B2>*<B1>/100*<B3>**.

TIP

Při otevřeném **panelu vzorců** je označení aktuální buňky uvedeno v poli zcela vlevo (**obr. 5**).

▲ Obr. 5. Vložený vzorec s označením buněk.

7. Klikněte na tlačítko **Použít** nebo stiskněte klávesu **Enter**. Vzorec se vyčíslí stejně jako prve (**obr. 5**).

Pokud byste uvedené schéma chtěli použít znovu pro jinou cenu benzínu či ujetou vzdálenost, pak prostě přepište příslušnou hodnotu v buňce, a výsledek se sám přepočítá.

PRIORITA OPERACÍ

Všimněte si, že pokud se ve vzorci vyskytuje pouze dělení a násobení, závorky se zde vlastně používat nemusí, protože operátory pro násobení a dělení mají stejnou prioritu a vztah se vyhodnocuje tak, jak je napsán, zleva doprava. Jiné by bylo, kdyby ve výpočetním vztahu figurovalo vedle sebe sčítání a násobení.

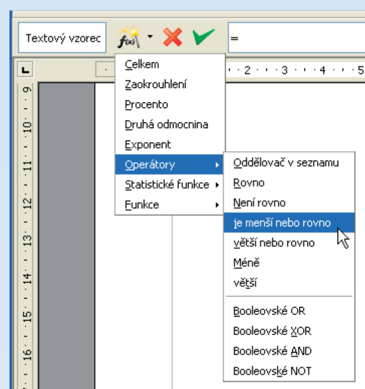
Pokud byste napsali **=2+3*4**, pak by byl výsledek 14 – nejprve by se vynásobila čísla 3 a 4 a k výsledné dvanáctce by se přičetla hodnota 2; to proto, že násobení a dělení mají přednost před sčítáním a odčítáním.

Pokud byste ovšem napsali =**(2+3)*4**, byl by výsledek 20, neboť výrazy v závorkách mají při vyčíslení přednost nejvyšší.

FUNKCE VE VZORCÍCH

Vzorce vkládané do dokumentů mohou obsahovat i některé funkce. Jejich repertoár sice není zdaleka takový jako v Calcu, přesto může být jejich použití pro vás zajímavé. Pomocí klávesy **F2** otevřete **panel vzorců** a na něm se zaměřte na tlačítko s bublinovou nápovědou **Vzorec**.

Kliknutím na tlačítko **Vzorec** otevřete nabídku (**obr. 6**); z ní lze vybrat potřebnou funkci nebo některý z operátorů, které nejsou přímo k dispozici na klávesnici.

▶ Obr. 6 Vkládání funkcí a operátorů do vzorců.

VÝPOČET SOUČTU BUNĚK V TABULCE

Sumace čísel v nějakém seznamu je častým požadavkem. Ve Writeru to samozřejmě nemusíte dělat ani ručně, ani na kalkulačce – stačí čísla zapsat do textové tabulky a na příslušné buňky aplikovat odpovídající funkci.

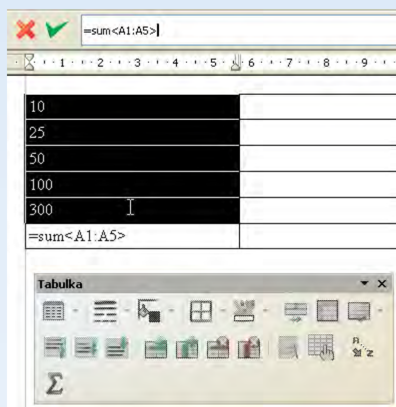
Vytvořte tabulku, do které budete sčítaná čísla zapisovat – řekněme do sloupce. Tabulku udělejte tak velkou, aby počet řádků odpovídal počtu vkládaných čísel, a přidejte jednu buňku na vložení výsledku.

1. Do buněk napište čísla, která chcete sečíst.

2. Kliknutím myší umístěte kurzor do poslední, prázdné buňky ve sloupci; pak klikněte na tlačítko se symbolem sumy a bublinovou nápovědou **Celkem** na **panelu tabulky**.

3. V **panelu vzorců** se objeví zápis **=sum**.

4. Klikněte do první z buněk ve sloupci, který chcete sečíst. Tahem myší přejeďte k poslední buňce a uvolněte tlačítko myši. Tím označíte oblast buněk, se kterými má vzorec pracovat.

▲ Obr. 7. Vzorec, který sčítá hodnoty z oblasti pěti buněk jednoho sloupce.

5. Do buňky určené pro vložení výsledku je vložen celkový sumační vzorec – například **=sum<A1:A5>** (**obr. 7**).

6. Stiskněte klávesu **Enter** nebo klikněte na tlačítko **Použít** na panelu **Vzorec**.

7. Vzorec se vyčíslí a výsledek výpočtu (součet) se vloží do buňky.

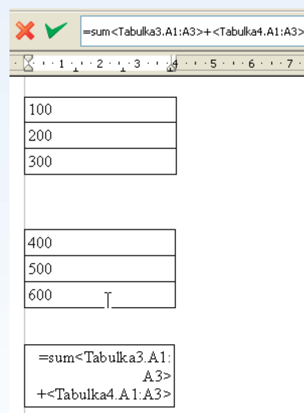
Pokud změníte (přepíšete) kterékoliv ze sčítaných čísel ve sloupci, součet bude po kliknutí do součtové buňky ve sloupci automaticky aktualizován.

Stejným způsobem můžete rychle spočítat i součet hodnot buněk ve vybraném řádku nebo i v oblasti několika řádků a sloupců.

VÝPOČTY S DATY Z NĚKOLIKA TABULEK

Výpočetní vztahy i výpočty se vzorci lze aplikovat i na několik tabulek najednou. Podmínkou však je, aby i vzorec byl v tabulce – byť o jednom řádku a jednom sloupci (každou tabulku můžete „zneviditelnit“ tak, že potlačíte, aby se orámování zobrazilo).

Chcete-li třeba sumarizovat buňky ze dvou tabulek, vložte do nějaké – třeba samostatné – tabulky v editačním režimu sumační vzorec. Pak vyberte z první tabulky oblast buněk, které mají být sečteny, napište operátor „plus“ a vyberte buňky z druhé tabulky (a podle potřeby pokračujte dále). Writer používá pro tabulky interní označení s pořadovými čísly, takže do vzorců dosazuje vždy ta správná čísla (**obr. 8**). ■ **Jiří Lapáček**

▶ Obr. 8. Třetí tabulka je tvořena jen jednou buňkou, která obsahuje vzorec pro součet hodnot z prvních dvou tabulek.

Aby oči nebolely

WINDOWS VISTA

www.microsoft.com/cze

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak upravit rozlišení zobrazení.
- Jak připojit druhý monitor.
- Jak upravit pozadí plochy.

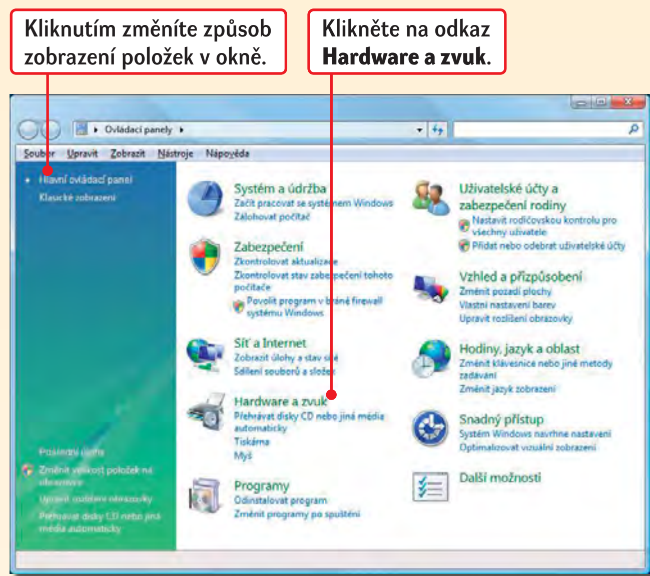
Vhodným nastavením způsobu zobrazení a barev pracovní plochy můžete ulevit svým očím. Ukážeme si několik tipů pro Windows Vista.

snadné

ZMĚNA VELIKOSTI POLOŽEK NA OBRAZOVCE

Kliknutím změníte způsob zobrazení položek v okně.

Klikněte na odkaz **Hardware a zvuk**.

▲ Obr. 1

Položka **Individuální nastavení**.

Klikněte na příkaz **Změnit velikost položek na obrazovce**.

◀ Obr. 2

Někdo může číst dlouhodobě na obrazovce i malá písmenka a pracovat s drobnými ikonami, jiné uživatele začnou po nějaké době trápit unavené oči. Windows Vista umožňují nastavit velikost položek na obrazovce podle potřeby uživatele.

Mějte na paměti, že budete-li chtít tuto změnu udělat, je třeba pracovat s oprávněním správce, a také to, že nastavená změna se projeví až po restartu počítače.

Z nabídky **Start** vyberte příkaz **Ovládací panely**. V okně **Ovládací panely** klikněte na položku **Hardware a zvuk** (obr. 1).

Obsah okna **Ovládací panely** se změní – vyhledejte položku **Individuální nastavení** a v její podnabídce klikněte na položku **Změnit velikost položek na obrazovce** (obr. 2).

V dialogovém okně **Řízení uživatelských účtů** klikněte na tlačítko **Pokračovat**.

Po potvrzení nabídne Vista dialogové okno **Škálování DPI** (obr. 3). V horní části okna jsou dvě položky, které nabízejí dvě možnosti rozlišení. V případě, že si z této nabídky nevyberete, klikněte v dolní části okna na tlačítko **Vlastní rozlišení (DPI)**.

V dialogovém okně **Vlastní nastavení DPI** (obr. 4) buď upravte hodnotu v editačním poli, nebo myší zatáhněte směrem doprava za libovolnou část pravítka. Po uvolnění tlačítka myši se obsah okna zobrazí tak, jako by platilo aktuální nastavení.

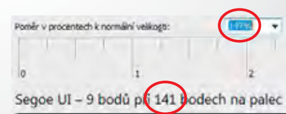
Po uzavření okna **Vlastní nastavení DPI** přibude v okně **Škálování DPI** nová položka, která představuje vámi zadané nastavení. Pro jeho změnu opět klikněte na tlačítko **Vlastní rozlišení (DPI)**. Po uzavření okna **Škálování DPI** kliknutím na tlačítko **OK** nabídne Vista možnost restartovat počítač ihned, nebo restart odložit na později. Změna nastavení se projeví až po restartu.

INFO

Vaše okno Ovládací panely vypadá jinak než to na obrázku?
Jsou-li ikony v pravé části okna uspořádány jinak, než ukazuje obrázek 1, klikněte na příkaz **Hlavní ovládací panel** v levém horním rohu okna **Ovládací panely.** Tím změníte způsob zobrazení na ten, který Vista standardně nabízí.

Vlastní nastavení DPI – proč nemohu táhnout myší i doleva?
Při vlastním nastavení DPI nelze v editačním poli nastavit hodnotu menší než 100 %, a proto na začátku nelze za pravítko zatáhnout směrem doleva. V případě, že jste již měřítko zvětšili, můžete samozřejmě upravovat nastavení tažením myší oběma směry.

Hodnota v editačním poli neodpovídá hodnotě v okně?
Provádíte-li individuální nastavení DPI, možná vás zarazí to, že se hodnota v editačním poli neshoduje s hodnotou v textu. Je to dáno tím, že v editačním poli jsou zobrazena procenta výchozího nastavení, ale v textu je informace o počtu bodů na palec.

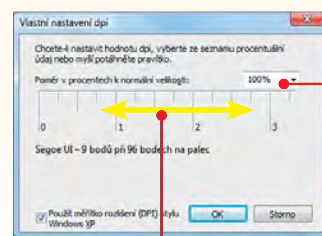
Výchozí rozlišení.

▼ Obr. 3

Nabízené rozlišení je čitelnější, ale nemusí všem vyhovovat.

Chcete-li nastavit vlastní rozlišení, klikněte na toto tlačítko.

▼ Obr. 4

Do tohoto pole můžete zapsat požadovanou hodnotu.

Změnu lze provést také zatažením myší za pravítko.

ROZŠÍŘENÍ PRACOVNÍ PLOCHY NA DRUHÝ MONITOR

Máte-li možnost připojit k počítači dvě zobrazovací zařízení, můžete na obou sledovat stejnou plochu (příkladem může být připojení počítače k projektoru jako ke druhému zobrazovacímu zařízení) nebo můžete nastavit druhý monitor tak, aby zobrazoval pokračování pracovní plochy.

Z nabídky **Start** vyberte příkaz **Ovládací panely**. V okně **Ovládací panely** vyhledejte položku **Vzhled a přizpůsobení** a v její nabídce klikněte na položku **Upravit rozlišení obrazovky** (obr. 5). V okně **Nastavení zobrazení** (obr. 6)

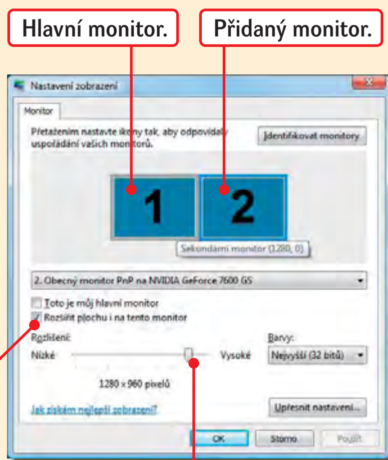
Plochu rozšíříte zaškrtnutím této položky.

▲ Obr. 5

Hlavní monitor.

Přidaný monitor.

▲ Obr. 6

Posuvník pro nastavení požadovaného rozlišení.

Klikněte na příkaz **Upravit rozlišení obrazovky**.

jsou v horní části dva obdélníky s čísly. Číslo 1 označuje hlavní monitor, číslo 2 označuje přidaný monitor.

Velikost obdélníků ukazuje na nastavené rozlišení u jednotlivých monitorů. Vzájemná poloha obdélníků pak ukazuje, jak jsou proti sobě monitory nastaveny. Polohu obdélníků lze měnit tažením myší.

INFO

Proč nelze myší přejet na plochu druhého monitoru?
Příčinou je pravděpodobně to, že ve skutečnosti máte druhý monitor na opačné straně hlavního monitoru, než jak je tomu v dialogovém okně **Nastavení zobrazení**. Zkuste přejet myší na opačný okraj hlavního monitoru – je možné, že se ukazatel myši objeví na ploše druhého monitoru. V takovém případě postačí, když v dialogovém okně **Nastavení zobrazení** myší přesunete obdélník, který představuje přidaný monitor, na druhou stranu hlavního monitoru.

Jiná možnost pro vyvolání dialogového okna Nastavení zobrazení
Klikněte pravým tlačítkem na volné místo pracovní plochy a z místní nabídky vyberte příkaz **Přizpůsobit**. V dialogovém okně klikněte na položku **Nastavení zobrazení**.

JAK ROZŠÍŘIT PLOCHU

Chcete-li rozšířit plochu i na druhý monitor, klikněte na obdélník s číslem 2 a poté zaškrtněte položku **Rozšířit plochu i na tento monitor**.

JAK UPRAVIT ROZLIŠENÍ U DRUHÉHO MONITORU

Budete-li chtít upravit rozlišení u druhého monitoru, klikněte na obdélník s číslem 2 a poté na posuvníku **Rozlišení** nastavte požadovanou hodnotu.

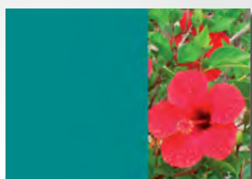
OBRÁZKY NA PLOŠE MOHOU UNAVOVAT ZRAK

Máte-li na pracovní ploše řadu zástupců a ikon, není snadné se v nich rychle orientovat. Jsou-li navíc tyto ikony na barevném pozadí (fotka z dovolené, obrázek rodiny apod.), pak je to ještě náročnější a při hledání méně používaných ikon zbytečně trpí oči.

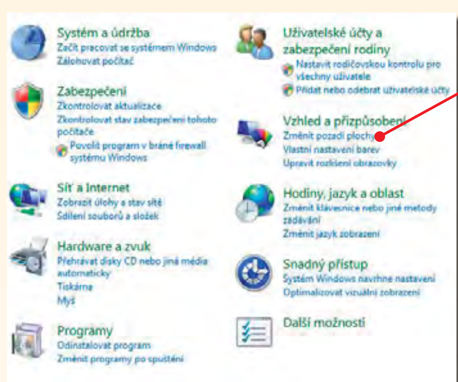
Řešení je ale jednoduché: buď nastavte pracovní plochu jako jednobarevnou, nebo obrázek zmenšete a umístěte do středu plochy tak, aby kolem něj bylo volné místo pro ikony.

TIP

Windows dovolí umístit obrázek pouze do středu plochy. Chcete-li mít obrázek posunutý k okraji, doplňte v grafickém editoru obrázek tak, jak ukazuje připojený obrázek. Použijete-li takto upravený obrázek jako tapetu, aby zaplnil celou plochu, zbude vám jednobarevná část plochy pro umístění ikon.

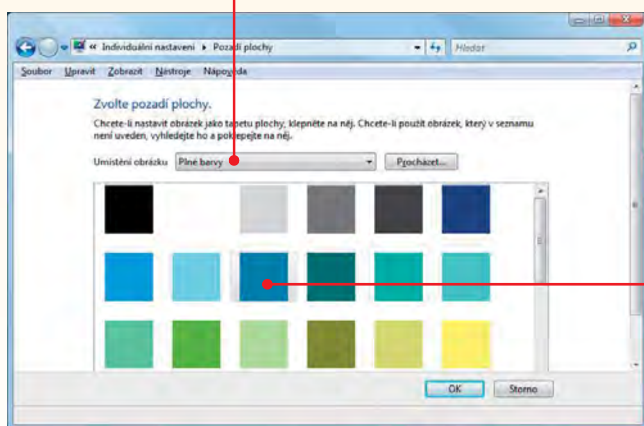
Jiná možnost pro vyvolání dialogového okna Pozadí plochy
Klikněte pravým tlačítkem na volné místo pracovní plochy a z místní nabídky vyberte příkaz **Přizpůsobit**. V dialogovém okně klikněte na položku **Pozadí plochy**.

▲ Obr. 7

Klikněte na příkaz **Změnit pozadí plochy**.

Zvolte hodnotu **Plné barvy**.

◀ Obr. 8

Vyberte barvu pracovní plochy.

Z nabídky **Start** vyberte příkaz **Ovládací panely**. V okně **Ovládací panely** vyhledejte položku **Vzhled a přizpůsobení** a v její nabídce klikněte na příkaz **Změnit pozadí plochy** (obr. 7).

Ze seznamu **Umístění obrázku** v okně **Pozadí plochy** (obr. 8) vyberte položku **Plné barvy** a poté klikněte na barvu, kterou má mít vaše pracovní plocha. Chcete-li na plochu umístit obrázek, pak ze seznamu vyberte hodnotu **Obrázky** a vyhledejte požadovaný obrázek. To, jak bude tento obrázek umístěn na ploše, vyberete ve stejném okně dole pod seznamem obrázků. ■ **mzi**

Lehká kamerka

Videokamera Creative Vado je velká přibližně jako mobilní telefon, neumí však nic jiného než natáčet video ve VGA rozlišení a disponuje pouze digitálním zoomem. Proč byste si něco takového měli vůbec pořizovat?

CREATIVE VADO

Poskytl: Creative, *http://cz.europe.creative.com*
Orientační cena: 2 100 Kč.
Rozlišení: VGA (640 × 480 obrazových bodů).
Vestavěná paměť: 2 GB.
Zoom: 2×, digitální.
Displej: 2,5".
Rozměry: 105 × 54 × 16 mm.
Hmotnost: 84 g (včetně baterie).

Dnešní doba je totiž ve znamení multifunkčních zařízení. Přístroje často i menší, než je tato kamerka, zvládnou kromě natáčení videa také fotografovat, přehrávat hudbu, telefonovat atd.

Ovšem Creative Vado vůbec není špatná kamera. Základní vlastností tohoto zařízení je jednoduchost. Bočním tlačítkem kameru zapnete a můžete okamžitě začít natáčet. Zahájit nahrávání tak můžete během několika vteřin. Během natáčení můžete využít dvojnásobný digitální zoom.

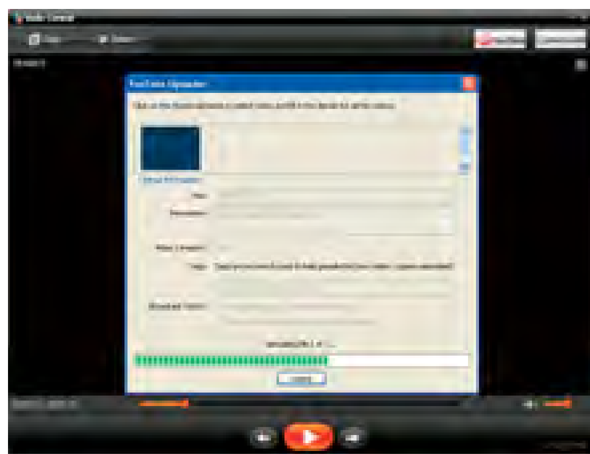
Velmi překvapil mikrofon, který při vyšší hlukové hladině automaticky sníží hlasitost nahrávky. Pokud je tedy při natáčení příliš velký hluk, zvuk na nahrávce je tišší, ale poměrně věrohodný.

YOUTUBE

Ukázky nahrávek pořízených videokamerou Creative Vado na festivalu Rock for people si můžete prohlédnout na *http://youtube.com/robertson99*.

 jednoduché ovládání, nízká hmotnost, kvalitní mikrofon

 jednoúčelové zařízení

▼ Program Vado Central vám umožní jednoduše nahrávat videa na YouTube.

Na dvougigabajtovou vestavěnou paměť, která se nedá dále rozšiřovat, uložíte přibližně hodinu záznamu ve vysoké kvalitě, respektive 2 hodiny, pokud v menu přístroje nastavíte standardní kvalitu. Na jedno nabití, které probíhá přes vestavěný USB konektor, vydržela kamera zhruba tři dny. Během té doby jsem pořídila zhruba 1,5 hodiny záznamu ve vysoké kvalitě, což znamená, že jsem videa nejenom natáčela, ale také jsem je prostřednictvím kamery prohlížela a mazala.

K záznamu i prohlížení slouží kvalitní displej s 2,5" úhlopříčkou. Při prohlížení oceníte vestavěný reproduktor. Hned nad ním naleznete tlačítka pro přehrávání a mazání videosouborů. Okolo tlačítka pro záznam je čtyřsměrný ovladač, kterým při pořizování záznamu ovládáte zoom a který při přehrávání slouží k ovládání hlasitosti záznamu a k rychlému přetáčení, respektive k přeskočení na další video. Na druhé straně kamery naleznete pouze objektiv a mikrofon.

K počítači se Vado připojuje vestavěným USB konektorem, který je schovaný ve spodní části přístroje. Kamera se připojuje jako USB mass storage, což znamená, že ji po připojení uvidíte jako další disk. Přímo v kameře je jednoduchý program, který můžete spustit ihned po připojení kamery k počítači, nemusíte tedy do počítače nic instalovat. Pomocí programu Vado Central můžete soubory nejenom kopírovat a mazat (to je samozřejmě možné i z jakéhokoliv správce souborů), ale také velmi jednoduše nahrávat na servery YouTube a Photobucket. Stačí kliknout na jednu z ikon v pravém horním rohu, v následujícím formuláři zadat název souboru a popisek, vybrat kategorii a zvolit klíčová slova, a po dalším kliknutí se video začne odesílat.

Pokud vám tedy nevadí nosit u sebe další zařízení, mohu videokameru Vado doporučit. Kamera je lehká, dobře se drží v ruce, ovládání je velmi jednoduché. Záznam je poměrně kvalitní i při natáčení za horších světelných podmínek. Výdrž na akumulátor je také poměrně slušná. Kamera se kromě stříbrného provedení prodává také v zářivě růžové barvě.

■ Kateřina Rettová

Jak si koupit kredit Skype

Pomocí sítě Skype lze za velmi nízké sazby telefonovat do pevných i mobilních sítí, a to do všech států na světě. Musíte si však u provozovatele sítě zakoupit kredit. A to je kámen úrazu, neboť společnost Skype nemá české zastoupení. Dnes vám však ukážeme, jak si kredit Skype můžete zakoupit, aniž byste elektronicky platili do zahraničí, a dokonce aniž byste měli bankovní účet (třebaže s účtem je to jednodušší).

NÁMĚT OD ČTENÁŘE

Námět na tento článek nám poskytl náš čtenář pan **Jaroslav Šmíd**, kterému tímto děkujeme.

Používáte také nějaký zajímavý trik, šikovný program, o němž jsme v PPK dosud nepsali, či znáte řešení nějakého častého problému počítačových uživatelů? Vaše náměty očekáváme na adrese **redakce@ppk.cz**. Podle nejzajímavějších námětů připravíme další články a autora nápadu odměníme filmem na DVD.

1 Pokud nemáte mezinárodní platební kartu s možností platby přes internet (což je v současné době pro našince jediná možnost, jak zakoupit kredit přímo u společnosti Skype), musíte využít služeb nějakého prostředníka – internetové peněženky. Nejpopulárnější služby tohoto typu však využít nelze, neboť buď neumožňují platby do zahraničí (český PaySec), nebo peníze na ně lze převést jen prostřednictvím mezinárodní platební karty (americký PayPal). Pro tento účel je nejvhodnější internetová peněženka společnosti Moneybookers. Otevřete tedy internetové stránky **www.moneybookers.com**. Pokud se stránky nezobrazí v českém jazyce, v pravém horním rohu stránky klikněte na českou vlaječku.

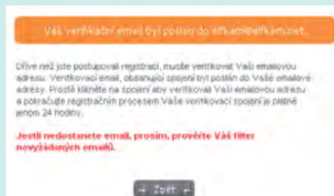

2 Nejprve je potřeba založit si u společnosti vlastní účet. Klikněte tedy na tlačítko **Registrace**.

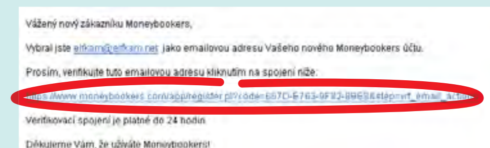

3 Objeví se registrační formulář a v něm musíte vyplnit všechna pole. Do prvních dvou zadejte svou **e-mailovou** adresu (funguje zároveň jako uživatelské jméno) a do dalších dvou **heslo** pro přístup k účtu. (Po pravé straně se poněkud lámanou češtinou píše, že heslo musí mít alespoň šest znaků, musí obsahovat alespoň jedno písmeno a alespoň jedno číslo. Pozor, bere se ohled na velikost znaků!) Dále ponechte označenou možnost **Osobní účet**, z menu **Země...** vyberte možnost **Česká republika**, z menu **Měna** možnost **Koruna česká (CZK)**, z menu **Preferovaný jazyk** možnost **Český**, do pole **Kontrolní číslo** opište číslo z obrázku pod ním a klikněte na tlačítko **Další**.

4 Po odeslání vyplněného formuláře se zobrazí upozornění, že na zadanou adresu byl odeslán e-mail, pomocí něhož máte „verifikovat adresu“. Stručně řečeno to znamená, že provozovatel si chce ověřit, zda zadaná adresa patří skutečně vám.

5 Otevřete tedy svoji e-mailovou schránku, ve které už buď je, nebo za chvíli bude dopis od společnosti Moneybookers. Pod popiskem **Prosím, verifikujte...** naleznete dlouhou internetovou adresu. Je-li to možné, otevřete tuto adresu kliknutím. Pokud na ni kliknout nelze, zkopírujte ji do schránky a poté ji do adresního řádku internetového prohlížeče vložte „ručně“.

6 Pravděpodobně se znovu objeví registrační formulář, který znáte z bodu **3**, a nad ním upozornění **Relace vypršela...** (pokud ne, pokračujte bodem **7**). Zadejte znovu dvakrát **heslo**, opět opište **kontrolní číslo** a klikněte na tlačítko **Další**.

7 Objeví se další formulář a do něj musíte zadat své osobní údaje (jméno, adresu, datum narození). Nejde o bezdůvodné vyzvídání provozovatele. Služba je svým způsobem bankovním účtem a u něj musí být známý jeho majitel. Osobní data jsou však jako v běžném bankovním domě chráněna, takže se nemusíte bát. Zadejte tedy požadované údaje a klikněte na tlačítko **Další**.

8 Nakonec se zobrazí souhrn zadaných údajů. V dolní části stránky zrušte zatržení u volby **Prosím, informujte mě**, ujistěte se, že je označena volba **Vyjadřuji svůj plný souhlas...**, a kliknutím na tlačítko **Potvrdit registraci** potvrďte založení své internetové peněženky.

9 Nyní můžete otevřít stránky **www.moneybookers.com**, kliknout na tlačítko **Přihlásit se** a po zadání přihlašovacích údajů a **kontrolního čísla** zkontrolovat stav své peněženky.

10 V horní části stránky klikněte na záložku **Vložit peníze** a ze dvou nabízených možností vyberte kliknutím položku **Bankovní převod** – zobrazí se informace, pomocí nichž můžete svou internetovou peněženku nabít.

11 Pokud máte vlastní bankovní účet, můžete peněženku Moneybookers nabít příkazem (třeba i prostřednictvím internetového bankovnictví) – to je nejrychlejší a nejlevnější varianta. **Číslo** cílového **účtu** i **kód banky** jste zjistili v bodě **10**, a aby vaše platba mohla být identifikována, je potřeba jako **variabilní symbol** zadat číslo označené v předchozím bodě jako **Reference**. V případě bankovního převodu mohou peníze v závislosti na rychlosti vaší banky putovat pouhých pár minut, ale doba se může protáhnout i na několik dní. Cena za převod se pak obvykle pohybuje kolem 5 Kč.

12 Pokud bankovní účet nemáte, peníze můžete poslat z každé pošty, a to složenkou **typu A**. Na složence opět zadejte **číslo účtu** a **kód banky** společnosti Moneybookers, jako **variabilní symbol zapište** číslo **Reference** a krom toho zadejte i **adresu majitele účtu**. Všechny údaje jste se dozvěděli v bodě **10**. Pomocí složenky putují peníze tři až pět dní, za jejich odeslání zaplatíte na poště 22 Kč.

13 Nyní otevřete stránky společnosti Skype (**www.skype.com/intl/cs/**) a v pravém dolním rohu klikněte na tlačítko **Koupit kredit služby Skype**.

JAK NA SKYPE?

Dva podrobné návody na ovládání programu Skype přinášíme v tomto čísle PPK – naleznete je na stranách **23** a **25**.

14 Na další stránce zadejte stejné **jméno** a **heslo**, pomocí kterých se přihlašujete do sítě Skype, a klikněte na tlačítko **Přihlásit se**.

15 Následující formulář vyžaduje zadat fakturační údaje. Vyplňte tedy všechna pole a klikněte na tlačítko **Další**.

16 Nyní je třeba vybrat platbu přes internetovou peněženku Moneybookers. V bodě **1** označte možnost **Další platební metody** a z rolетového menu vyberte možnost **Moneybookers**. V bodě **2** zatrhněte čtvereček **Souhlasím s podmínkami...** a pokračujte kliknutím na tlačítko **Další**.

17 Další okno přeskočte kliknutím na tlačítko **Pokračovat v platbě**. Zobrazí se formulář s již dříve zadanými údaji. Nejprve v pravém dolním rohu zvolte v roletové nabídce **Vybrat jazyk** možnost **Český**. Až se stránka znovu načte, přihlaste se pomocí **e-mailové** adresy a **hesla** ke své internetové peněžence Moneybookers. Poté stačí, máte-li v internetové peněžence dostatečný obnos, potvrdit platbu. Kredit Skype bude váš během několika vteřin. ■ aha

Celá rodina na internetu

ADRESY STRÁNEK PRO TVORBU RODOKMENŮ

www.myheritage.cz
www.mujrodokmen.cz
www.rodostrom.cz
www.geni.com

Zdá se, že vytváření rodokmenů prožívá renesanci. Rodokmen přitom dnes nemusíte vytvářet na papíře, ale k jeho tvorbě můžete použít počítač a tím si práci značně zjednodušit. Další možnosti nabízejí specializované internetové stránky.

V jednom z minulých vydání (v PPK 12/2008) jsme vám představili program Family Tree Builder, který se pro tvorbu rodokmenu perfektně hodí; tentokrát vám představíme další možnosti, ty však můžete využít jen tehdy, jste-li připojeni k internetu. Ukážeme vám totiž internetové stránky, na kterých si lze rodokmen také vytvořit. Kolem některých stránek se dokonce vytvářejí komunity uživatelů, tzv. sociální sítě, takže na nich můžete hledat nové přátele, anebo třeba objevit ztraceného příbuzného.

▼ Stránky nazvané My Heritage nabízejí velmi jednoduchý způsob sestavení rodokmenu.

▲ Propracované stránky na adrese www.geni.com jsou bohužel jen v angličtině.

NAJDĚTE ZTRACENÉ PŘEDKY

Program Family Tree Builder má i přes svůj anglický název české ovládání a nejinak je tomu v případě stránek *www.myheritage.cz*, které jsou s tímto programem spojeny. Prvním krokem, bez kterého se při návštěvě tohoto serveru neobejdete, je registrace. Pokud jste si v tomto programu vlastní rodokmen již vytvořili, máte to velmi snadné – pomocí jednoduchých nástrojů totiž lze totiž takový soubor na web nahrát. Importovat lze ale také rodokmeny vytvořené v jiných programech, nebo si vytvořit rodokmen přímo na webu. Tento web má povahu tzv. sociální sítě, takže lze v rodokmenech ostatních uživatelů zjišťovat, zda nemáte společné předky. Pro tvorbu rodokmenu můžete využít jednoduchý průvodce, ale tvorba je tak snadná, že jej ani nepotřebujete. Jednotlivé členy rodiny přidáte tak, že u určitého člena rodiny kliknete na znaménko plus a z nabídky vyberete, zda mu chcete přidat třeba bratra, matku nebo syna. Ke každému členovi rodiny pak můžete přidat řadu podrobností, včetně kontaktu na něj nebo včetně fotografie. Vložené fotografie pak lze spravovat ve fotoalbech. Na webu si můžete užít také různé legrácky, jako je třeba rozpoznávání obličejů a analýza, komu se potomek podobá. To ale berte jenom jako povyražení.

Specializované internetové stránky vám pomohou sestavit vlastní rodokmen.

RODOKMEN V ČEŠTINĚ

Českých stránek pro výrobu rodokmenu bohužel moc nenajdete, ale jedny jsme pro vás vyhledali. Na adrese *www.mujrodokmen.cz* si lze vytvořit rodokmen zcela v českém prostředí. Jedná se o stránky velmi profesionální, bohužel však nejsou poskytovány zcela zdarma. Pokud si je chcete vyzkoušet, máte k dispozici 1 MB volného prostoru na jeden rok. Poté je třeba platit. Opět se nejprve zaregistrujete (heslo obdržíte elektronickou poštou), a hned se můžete pustit do tvorby.

Nejprve si vyberte, zda chcete vytvořit rodokmen sestupně (tzv. rozrod), nebo vzestupně (tzv. vývod), a můžete začít přidávat rodinné příslušníky. Do rodokmenu lze přidávat příběhy, fotografie a jiné dokumenty. Stránky s rodokmenem jsou graficky pěkně zpracované, bohužel jim však musíme vytknout pár drobností – např. nad tlačítky pro tvorbu rodokmenu není uvedeno, k čemu slouží, což může méně zkušené uživatele mást.

RODOKMEN S ČASOVOU OSOU A MAPAMI

Další stránky pro tvorbu rodokmenu jsou bohužel v angličtině. Tomu, kdo tímto jazykem vládne, je však můžeme vřele doporučit, protože se jedná o vysoce propracované stránky. Nacházejí se na adrese *www.geni.com* a také zde se musíte v první řadě zaregistrovat. Tvorba rodokmenu je pak již velmi snadná. Celá aplikace je vlastně grafický editor, do kterého přidáváte jednotlivé grafické značky – členy rodiny – a k nim můžete doplnit řadu časových údajů, třeba datum narození, svatby, absolutoria školy apod. Veškeré údaje pak lze zobrazit na časové ose nebo na mapě.

Pokud jste si vytvořili profesní životopis na jednom z nejznámějších komunitních webů, tedy na webu *www.linkedin.com*, můžete sem přidat odkaz na tento životopis. Do rodokmenu pochopitelně lze přidávat různé fotografie – jedná-li se o fotografie skupinové, můžete příslušnou hlavu zakroužkovat. I tento web funguje jako komunita – můžete zde tedy vytvořit svůj profil a poté přidávat ostatní uživatele do skupiny svých přátel. ■ mia

Jak se správně chovat k počítači

Váháte, jak správně umístit počítač? Chystáte se pustit do jeho generální údržby? Chcete předejít nechtěným haváriím a nepříjemným situacím? Poradíme vám, jak na to.

SPRÁVNÉ UMÍSTĚNÍ POČÍTAČE

Důležitým, leč často přehlíženým faktorem správné funkčnosti a dlouhé životnosti počítače (resp. jeho komponent) je umístění počítačové skříně. Je nutno uvědomit si, že nejde o kus nábytku, ale o citlivé zařízení, které se může snadno fyzicky poškodit a jemuž nedělá dobře vysoká teplota, byť ji samo o sobě produkuje.

Počítač obecně musí být v místnosti, kde není vlhko nebo kde se nepáří (tedy určitě nemá být v kuchyni) a kde je stabilní pokojová teplota. Počítačům nedělá dobře prach, naopak je pro ně dobré nekuřácké prostředí.

Počítačová skříň musí být správně umístěna. Vysoké skříně typu tower (věž) určitě nepatří na okraj stolu, kde hrozí poměrně snadná ztráta stability a pád na zem. Pod stolem musí být počítač umístěn tak, aby se předešlo riziku, že do něj nechtěně kopneme. Lepší skříně jsou sice zdánlivě odolné, ale uvnitř počítače jsou součásti, které se při silnějším úderu mohou poměrně snadno uvolnit. Ani proto není dobré stolní počítač často přenášet, a když, pak už opravdu velmi opatrně.

Skříň počítače nesmí být umístěna přímo na radiátoru a rozhodně není dobré, když se bude většinu dne vypékat na slunci. Sluneční paprsky nebo topící radiátor zvyšují teplotu komponent. Ty samy o sobě vytvářejí velké množství tepla, které hlavně levnější počítače nezvládají příliš ideálně snižovat, a proto jakékoliv další zvyšování teploty je hazardem. V krajních případech může přehřívající se počítač způsobit až požár.

Důležité je, aby okolo počítače byl dostatečný prostor pro cirkulaci vzduchu. Ventilátory v počítači na jedné straně nasávají vzduch pokojové teploty, prohánějí jej útrobami skříně a ochlazují tím komponenty, na druhé straně vzduch odvádějí zpět do místnosti. Zabránit ideální cirkulaci vzduchu přiražením skříně až ke zdi nebo k případné zadní části stolu není určitě dobrý nápad.

Pokud máte počítačovou skříň typu desktop, která je orientována horizontálně a na kterou lze umístit třeba monitor, vždy si zjistěte, jakou hmotnost skříň unese. Některé levné skříně tohoto typu počítají s umístěním lehkých LCD monitorů a těžký CRT monitor může být problém.

OPATRNÉ ZACHÁZENÍ

Počítač je citlivé zařízení, které vyžaduje citlivé zacházení. Síla a počítače nejdou dohromady. Všechny komponenty včetně periferií umístěte tak, aby nehrozilo riziko pádu např. ze stolu na zem. Moderní myši nevydrží zdaleka tolik jako jejich předchůdkyně s kuličkou, byť jsou méně náročné na údržbu. Dbejte na to, aby například nechtěným vražením do stolu nemohlo dojít k převrácení LCD monitoru.

Hlavním nepřítelem počítače je prach usazující se ve skříni.

Poškodit některé komponenty lze velmi snadno i neopatrným zacházením. Nenechávejte proto zbytečně vysunutou optickou mechaniku. Problém mohou způsobit také flash disky zapojené například do čelního USB portu na skříni počítače. V tomto případě buďte opatrní, protože stačí jeden nešikovný pohyb (třeba rozmáchlé gesto v zápalu boje při hraní oblíbené hry), a vysunutá mechanika či zapojený flash disk se mohou odlomit.

S kabely a porty vždy zacházejte opatrně. Přídavné zařízení nikdy nevypojujte taháním a škubáním za kabel. Přes kabely také nepřejíždějte třeba kancelářskou židlí. Ideální je, jsou-li kabely uspořádány, řádně svázány a bezpečně schovány. U konektorů se šroubky tyto šroubky vždy utahujte. Zabráníte tím nechtěnému povytažení, v horším případě poškození konektoru.

Jídlo a nápoje k počítači nepatří. Stačí chvilka nepozornosti, a klávesnici můžete dopřát nechtěnou lázeň v horké kávě či v jiném nápoji. Ne vždy takovou událost napraví pouhé vysušení.

PRAVIDELNÁ ODBORNÁ ÚDRŽBA

Počítač vyžaduje údržbu. Nestačí jednou za čas opatrně vysát klávesnici a monitor otřít speciálním hadříkem. Hlavním nepřítelem počítače je totiž prach usazující se ve skříni. I při naprosto vzorném odstraňování prachu v místnosti usazení prachu uvnitř počítače nezabráníte.

Ventilátory nasávají částečky prachu do počítače neustále a není možné tomu úplně předejít. Alespoň jednou za půl roku by měl počítač putovat do servisu, kde podstoupí kompletní odborné vyčištění. Někteří uživatelé se snaží o údržbu sami a útroby počítačové skříně čistí obyčejným vysavačem. To není ideální nápad. Lepší je použít stlačený vzduch, který se prodává ve speciálních sprejích.

Navíc hubicí vysavače můžete při

neopatrném zacházení některé komponenty poškodit. Ale problém může udělat i nechtěné povytažení kabelu – řadový uživatel pak často neví, kam jej správně zapojit. Generální údržbu útrob počítačové skříně tedy opravdu doporučujeme svěřit zkušenějšímu kolegovi, nebo raději rovnou odbornému servisu. ■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

MÁTE JINOU OTÁZKU?

Nenašli jste odpověď na svoji otázku? Rádi byste se dozvěděli víc? Máte jiné zkušenosti nebo praktické rady? Vaše náměty, názory, otázky a zkušenosti očekáváme na adrese **redakce@ppk.cz**.

Otázky a odpovědi: počítač a televize

Pokračujeme v populárním volném seriálu přinášejícím odpovědi na vaše časté dotazy. Tentokrát se budeme věnovat televiznímu vysílání na počítači. Poradí vám, co potřebujete ke sledování televize na počítači, co všechno lze sledovat na internetu a jak propojit počítač s televizorem.

▲ Televizní USB tuner má tu výhodu, že jej můžete přenášet mezi různými počítači.

Jak mohu na počítači sledovat televizní vysílání?

Stačí k tomu tzv. TV tuner (televizní karta), což je zařízení, které můžete instalovat buď přímo do počítače jako PCI kartu, nebo které můžete připojit externě prostřednictvím rozhraní USB 2.0. Externí TV tunery jsou vhodné pro notebooky – pro ně jsou dostupné i TV tunery v provedení rozšiřovací karty PCMCIA či ExpressCard.

K televizní kartě připojte koaxiální kabel od střešní antény (podobně jako v případě televizoru), a pomocí softwaru dodaného k TV tuneru můžete přímo na počítači sledovat televizní vysílání. Běžné TV tunery se dělí na analogové, digitální a kombinované neboli hybridní.

Analogové TV tunery umožňují sledovat pouze analogové televizní vysílání a digitální TV tunery zase jen to digitální. V českých podmínkách se vzhledem k živelně probíhající digitalizaci vyplatí pořídit si hybridní tuner, protože ten si poradí jak se signálem analogovým, tak se signálem digitálním.

U běžného TV tuneru můžete spustit program umožňující sledovat televizní vysílání a pracovat s ním jako s kterýmkoliv jiným oknem.

▼ Televizní tuner jako interní PCI karta.

Slyšel jsem, že není možné sledovat televizi a zároveň pracovat s počítačem. Je to pravda?

Ne. V některých případech, například u LCD monitorů s vestavěným TV tunerem, je možné sledovat televizi i bez potřeby zapínat počítač. U běžného TV tuneru, o kterém byla řeč o několik řádků výše, však můžete spustit program pro sledování televizního vysílání a pracovat s ním jako s kterýmkoliv jiným oknem ve Windows.

Televizní vysílání můžete sledovat v režimu přes celou obrazovku, ale také třeba jen v malém plovoucím okně někde u kraje obrazovky a zároveň pracovat s počítačem. Samozřejmě je možné televizi jenom poslouchat, okno programu pro její sledování minimalizovat a věnovat se jiné práci.

Přesto během sledování televize na počítači některé věci dělat nelze. Třeba bývá problém hraní her. Ale pracovat s kancelářskými aplikacemi, surfovat po internetu, pracovat s e-mailem a podobně lze bez omezení.

Mohu na počítači sledovat i satelitní vysílání?

Ano, ale místo obyčejného TV tuneru si musíte pořídit tuner satelitní. Pro něj platí opět to co pro běžný tuner televizní. Satelitní tunery dělíme na interní a externí, existují analogové, digitální i hybridní a opět k nim stačí připojit koaxiální kabel, ovšem tentokrát od satelitní paraboly.

Problém je v tom, že se tak běžně (a legálně) dostanete pouze k nekódovaným kanálům, ale těch je minimum – ty zajímavé jsou bohužel kódované, tj. placené. Můžete si dokoupit dekódovací kartu, která vám umožní třeba roční přístup k vybraným placeným kanálům, jenže tu není u drtivé většiny satelitních tunerů pro počítače kam zasunout.

Tunerů, které s těmito kartami umí pracovat, je na našem trhu jen hrstka, jsou výrazně dražší a často je třeba přikoupit ještě další příslušenství (tzv. moduly CA). Je to komplikovaná problematika, která by vydala na samostatný článek.

Funguje při sledování televize prostřednictvím počítače teletext?

Pokud TV tuner teletext podporuje, teletext funguje. Většina TV tunerů jej sice podporuje, ale často bývá problém se správným zobrazováním znaků s diakritikou. V horším případě se místo nich zobrazí nesmyslné znaky, v lepším případě alespoň znaky bez diakritiky (místo Č třeba C a podobně).

Ale samozřejmě jsou i případy, kdy teletext funguje naprosto hladce. To skutečně záleží na konkrétním tuneru, na verzi použitých ovladačů a na verzi použitého programu. Pokud máte se zobrazením teletextu problém, podívejte se na web výrobce svého TV tuneru, jestli neuvolnil novější verzi ovladačů nebo ovládacího programu. Třeba právě ta váš problém vyřeší.

Česká televize nabízí teletext i na svých webových stránkách *www.ceska-televize.cz/teletext* (teletext ČT1, ČT2 i ČT 24)

Mohu prostřednictvím počítače nahrávat televizní vysílání na pevný disk?

Samozřejmě. Stačí, když tuto funkci podporuje software dodaný k televizní kartě nebo když je televizní karta kompatibilní s Windows Media Center

z vybraných edic Windows Vista (Home Premium a Ultimate) nebo Windows XP Media Center. Aplikace Windows Media Center totiž vedle sledování televizního vysílání umožňuje i jeho nahrávání nezávisle na možnostech či kvalitách originálního softwaru od výrobce televizní karty.

Mohu pořady nahrané z televize do počítače vypálit na DVD?

Ano, ale většinou na to nestačí software dodaný k televizní kartě. Jisté možnosti poskytují už Windows XP Media Center, Windows Vista Home Premium a Windows Vista Ultimate v podobě dodávaných programů, ale existuje i jiný, lepší software.

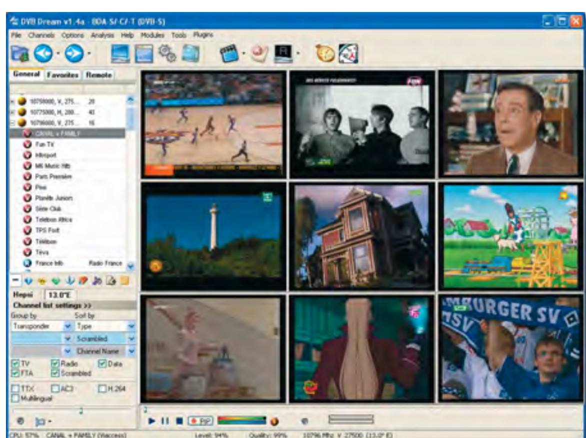
Velmi kvalitním a přitom jednoduchým programem pro střih videa a pro vypálení DVD, které si jednoduše přehrajete i v běžném DVD přehrávači, je program Nero Vision z balíčku Nero 8. Ten vám umožní připravit také menu, jako by titulům hollywoodské produkce z oka vypadlo.

Mohu video přehrávané na počítači sledovat na televizoru?

Ano. Počítač lze s televizorem propojit tak, že buď funguje jako druhý monitor, nebo kopíruje (klonuje) obraz, který je na vašem monitoru. Eventuálně lze přes celou obrazovku televizoru zobrazit jen video přehrávané na počítači (a nikoliv další okna z obrazovky počítače). To však záleží na tom, jak propojení s televizorem nastavíte pomocí ovladačů ke grafické kartě.

Nejjednodušší je využít rozhraní S-Video (SVHS). Propojte počítač s televizorem pomocí výstupu na televizní kartě (pomocí tzv. TV outu) a pomocí vstupu S-Video na televizoru. Existuje i řada jiných řešení. Například u nových grafických karet a nových televizorů je možné propojení přes výstup DVI v počítači a přes vstup HDMI na televizoru.

Vedle obrazu je však třeba do televize přivést i zvuk z počítače, tedy pokud vám nestačí přehrávat zvuk na počítači, když televize a počítač jsou třeba v jedné místnosti. Je možné ke zvukové kartě připojit rozdvojku: Z ní povede jeden kabel k reproduktorům

▼ Televize může být spuštěna ve zvláštním okně a s počítačem můžete nadále běžně pracovat.

▶ Teletext České televize je dostupný i na webových stránkách.

počítače a druhý – s červeným a bílým cinch konektorem – se připojí k televizi, resp. do patřičných vstupů S-Video.

Zapojení pro laika vypadá dost složitě. Nejjednodušší je zajít do nejbližšího elektroobchodu, popsat obsluze, jaké vstupy a výstupy máte na počítači a televizoru a co od propojení očekáváte (např. v případě kvality obrazu), a zkušení prodejci vám

Pokud promeškáte epizodu svého oblíbeného televizního seriálu, můžete si ji přehrát díky internetu.

▶ Na stránkách *www.fotbalzive.cz* bude Česká televize vysílat od sezony 2008/2009 všechna utkání naší nejvyšší fotbalové soutěže.

už poradí optimální řešení a doporučí vám i konkrétní kabely, případně redukce.

Slyšel jsem o možnosti sledovat televizi přes internet. Je to pravda?

Sledování televize prostřednictvím internetu je hodně obecný pojem. Například ČT 24 můžete na *www.ct24.cz/vysilani* přes internet sledovat, jako kdybyste se dívali na televizi, ovšem v nižší obrazové kvalitě.

Je možné i zpětné bezplatné přehrávání některých pořadů z internetového archivu vybraných televizních stanic. Jde výhradně o pořady jejich vlastní výroby, tzn. že mezi nimi nenaleznete filmy nebo zahraniční seriály. Takové archivy mají na svých webech Česká televize (*www.ceskatelevize.cz*), Nova (*www.nova.cz*) a Prima (*www.iprima.cz*). Kvalita obrazu i kvalita zvuku jsou opět výrazně omezeny.

ČT, Nova a Prima zpřístupňují na internetu také epizody z některých seriálů vlastní výroby – Prima bezplatně, Nova a Česká televize za poplatek. Pokud tedy promeškáte epizodu svého oblíbeného televizního seriálu, můžete si ji přehrát díky internetu. Zde už není obrazová kvalita nijak snížena.

Prý je možné přes internet sledovat fotbal. Kde a jak?

Česká televize nabízí na svém webu (*www.fotbalzive.cz*) přímé přenosy z nejvyšší české fotbalové soutěže, a to zdarma. Doposud šlo jen o přenosy vysílané zároveň v televizi, takže je ocenili výhradně diváci, kteří v době přenosu nebyli v dosahu televizoru. Od sezony 2008/2009 bude však Česká televize vysílat na internetu všechny ligové zápasy, nehledě na to, jestli daný duel bude vybrán pro televizní přenos. Zápasy má být možné zhlédnout i zpětně z archivu. Za poplatek je též možné sledovat i přenosy z fotbalové Ligy mistrů.

Jsou nějaké české internetové televize?

V Česku jde zatím jen o menší projekty. Za všechny můžeme jmenovat Medic TV o medicíně a lékařství (*www.medictv.cz*) a Hejbejse.tv pro příznivce cvičení a aerobiku (*www.hejbejse.tv*). Své televize mají také fotbalové kluby, např. FK Teplice svoji stanici T-TV (*www.fkteplice.cz*) a FC Baník Ostrava svou stanici TV Baník (*www.tvbanik.cz*) Nejde o klasické televize s plynulým vysíláním, ale spíše o obdoby internetových archivů s televizními pořady. Situaci můžete posoudit sami, když uvedené adresy zadáte do webového prohlížeče.

Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

Slovníček pojmů: digitální televize

Digitalizace televizního vysílání je problematika plná tajuplných zkratek, které nejednomu divákovi určitě motají hlavu. Pojďme si ty nejdůležitější vysvětlit.

SLOVNÍČEK NA WEBU

Rozsáhlý slovník pojmů souvisejících s digitálním televizním vysíláním naleznete na *www.digizone.cz/slovnicek*. Můžete v něm hledat konkrétní termín, který vás zajímá, nebo si jen tak listovat jejich abecedním seznamem.

▼ Set-top box umožní příjem digitálního vysílání i na staré analogové televizi.

DVB-T: Když se v Česku mluví o digitální televizi, velmi často se tím myslí norma DVB-T, to však není jediná norma (resp. způsob) pro šíření digitálního televizního vysílání. DVB-T čili **Digital Video Broadcasting – Terrestrial** je pozemní digitální televizní vysílání. Vysílá se vzduchem z pozemních vysílačů, stejně jako běžné televizní vysílání analogové. Dokonce jej naladíte prostřednictvím stejné antény.

Kdysi bídné pokrytí Česka signálem DVB-T se sice pozvolna zlepšuje, ale programová nabídka je stále velmi chabá. Výhodou však je, že prozatím jsou téměř všechny programy dostupné zdarma a že pro diváky jsou tak jedinou investicí náklady na pořízení set-top boxu, pokud tedy nemají televizi s podporou pro DVB-T.

Pokrytí území Česka signálem DVB-T se pozvolna zlepšuje, ale programová nabídka je stále chabá.

DVB-C: DVB-C neboli **Digital Video Broadcasting – Cable** je digitální vysílání šířené prostřednictvím kabelové televize a nahrazuje tak klasickou kabelovou televizi analogovou. V Česku je vysílání DVB-C nabízeno hlavně společností UPC. Výhodami DVB-C jsou pestřejší nabídka kanálů a vysílání některých z nich ve vysokém rozlišení.

DVB-S: Zkratka DVB-S znamená **Digital Video Broadcasting – Satellite**, tedy digitální vysílání šířené prostřednictvím satelitů. DVB-S v Česku využívají placené služby UPC Direct, DigiTV a CS Link. Díky jejich vynikajícímu pokrytí lze DVB-S použít i tam, kde není dostupná kabelová televize nebo kde terestricky šířený signál je nekvalitní. Navíc poskytují opravdu nepřeberné množství kanálů.

▼ IPTV si můžete pořídit například u operátora Volný.

IPTV: IPTV se poněkud nepřesně označuje za internetovou televizi, což evokuje mylnou představu, že IPTV lze sledovat prostřednictvím počítače připojeného k internetu. Pro IPTV ve skutečnosti není počítač vůbec potřeba. Vysílání je sice šířeno prostřednictvím obdobné technologie a infrastruktury jako internet, ale na počítači si IPTV nepřehrajete.

Je třeba speciální set-top box. V České republice je nejrozšířenější IPTV službou O2TV od Telefóniky O_2. V jejím případě je televizní vysílání šířeno prostřednictvím rozvodu pevné telefonní linky, takže z telefonní zástrčky vede kabel do modemu, podobně jako kdybyste využívali ADSL, a z modemu do set-top boxu, ke kterému můžete připojit téměř libovolnou televizi.

Vedle služby O2TV stojí za zmínku také služba konkurenční, a to služba Volný TV, nabízená operátorem Volný. Další služby mají spíše regionální záběr a pokrývají například pouze konkrétní sídliště.

HDTV: Pojmem HDTV se rozumí televizní vysílání ve vysokém rozlišení, hlásící se v Česku o slovo ruku v ruce s rozmachem digitální televize. Ocení jej majitelé větších televizorů s úhlopříčkou alespoň 90 cm a více.

V Česku zatím není příliš kanálů dostupných ve vysokém rozlišení, ale nějaké první vlaštovky se přece jen najdou. Třeba filmové kanály HBO a Filmbox a dokumentární kanál National Geographic, nabízený společností UPC. Některé kanály vysílající ve vysokém rozlišení lze naladit i přes satelit.

Pro využití vysokého rozlišení potřebujete také televizor pro jeho podporu (označuje se většinou jako HD Ready), eventuálně i set-top box, resp. satelitní přijímač podporující HDTV.

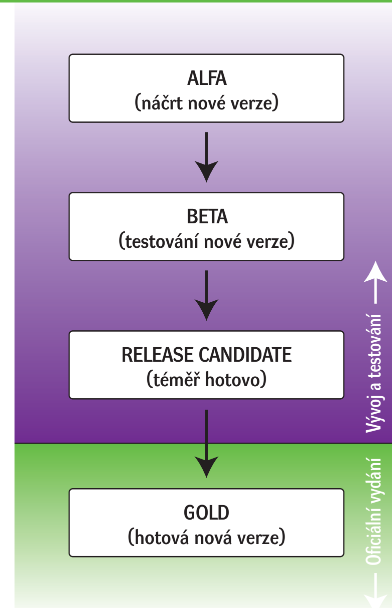
VOD: Video on Demand (VoD) znamená v překladu **video na vyžádání**. Televizní služby například na bázi IPTV umožňují zákazníkům nejen sledovat běžné televizní vysílání, ale také přehrávat pořady z televizního archivu. Služba funguje jako virtuální videopůjčovna: Film si vyberete v pohodlí domova dálkovým ovladačem a ihned můžete začít se sledováním. Nemusí jít jen o filmy, ale třeba i o sportovní přenosy. VoD je například součástí služby O2TV a služby Volný TV.

SET-TOP BOX (STB): STB v oblasti digitálního televizního vysílání není zkratkou Státní bezpečnosti, ale zařízení zvaného **set-top box**, což je „krabička“, která přetlumočí digitální signál do řeči analogových zařízení. Díky set-top boxu tedy můžete přijímat signál DVB-T a sledovat jej i na starším televizoru, který si s digitálním vysíláním jinak neporadí. Pořízením STB ušetříte za nový televizor s přímou podporou pro DVB-T.

Ale ani u supermoderních televizorů se bez set-top boxu někdy neobejdete. Pro DVB-C, DVB-S či IPTV je set-top box potřeba vždy. Jedná se ale o speciální box, který dodává přímo poskytovatel služby – kabelový či satelitní operátor. ■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

Vyznejte se ve verzích programů

Počítačové programy se neustále vyvíjejí, získávají nové funkce, autoři opravují chyby, zvyšují bezpečnost a stabilitu. Aby byl ve vývoji těchto programů přehled, označují se jednotlivé verze programů číslem. Pomůžeme vám správně pochopit číslo verze a poradíme, kterým verzím se raději vyhnout.

▲ Vývojový cyklus nového softwaru (resp. nové verze již známého softwaru).

LOGIKA ČÍSLOVÁNÍ

Čím vyšší číslo verze, tím novější daná verze je. Firefox 3.0 je tedy novější než Firefox 2.0. Jenže v praxi se můžete setkat i se záludnějším označením verze, kdy je udávané číslo delší a komplikovanější. Jako příklad může posloužit název „Firefox 2.0.0.15“. Jak toto označení verze chápat?

Obecně platí, že první číslo zleva před první tečkou je to nejdůležitější. Naopak poslední číslo za poslední tečkou je důležité nejméně. Právě pomocí této posloupnosti se uživatelům naznačuje množství novinek a změn oproti verzi předchozí.

Pokud tedy máme vedle sebe třeba Firefox 2.0.0.14 a Firefox 2.0.0.15, je zřejmé, že verze 2.0.0.15 je novější než verze 2.0.0.14, ale množství změn oproti starší verzi je minimální. Většinou jde o dílčí opravy, související s bezpečností nebo spolehlivostí, ale nové funkce přidány nejsou.

Dále třeba Firefox 3.0 a Firefox 2.0.0.15. Označení 3.0 je sice kratší, ale první a nejdůležitější číslo je vyšší než u Firefoxu 2.0.0.15, a tak je naznačeno, že jde nejen o novější verzi, ale že od ní můžeme očekávat i řadu novinek, a to i pokud jde o nové funkce nebo významné vylepšení těch stávajících.

▲ Raná vývojová verze programu má mnohdy i jiný název. Není totiž určena k běžnému použití.

GENERACE, ŘADY A FINÁLNÍ VERZE

Občas se lze setkat s tím, že se o nějaké verzi mluví jako o generaci či řadě. Například v případě sousloví „*Opera deváté generace*“, eventuálně „*Opera devítkové řady*“ je řeč o prvním čísle zleva, a to nehledě na následující čísla. Například tedy Opera 9.51 i Opera 9.27 shodně patří do deváté generace či devítkové řady.

Než však nějaká nová verze vyjde, musí se nejdříve vyvinout a řádně otestovat. Teprve až když autoři nabudou přesvědčení, že vše funguje, jak má, mohou verzi vydat jako tzv. finální – případně ostrou (tedy hotovou) – a nabídnout ji uživatelům.

Někdy se však do testování nové verze mohou zapojit i sami uživatelé, a to už během jejího vývoje, tedy před vydáním finální (ostré) verze. Verzím předcházejícím té finální, určeným k testování, se říká verze testovací nebo vývojové. Jednotlivé testovací (vývojové) verze mají další různá označení, referující o stadiu, ve kterém se vývoj nové verze nachází. Taková označení jsou tři základní: alfa verze, beta verze a release candidate.

ALFA VERZE – RUCE PRYČ

Alfa verze se objevují ve velmi raném stadiu vývoje. Jde často jen o neúplný náčrt budoucího vývoje programu a řadový uživatel by se jim měl rozhodně vyhnout. Tyto verze někdy neobsahují ani funkce z předchozích ostrých verzí, mívají třeba problémy se stabilitou a pro každodenní použití se nehodí.

Alfa verze mohou totiž nadělat víc škody než užitku (ať už z hlediska špatné funkčnosti, nebo z hlediska bezpečnostních nedostatků), a navíc jejich používání není často vůbec pohodlné, protože v této fázi vývoje se neřeší věci jako přívětivost uživatelského rozhraní nebo jeho podoba. Většinou jde o takový první nástřel zamýšlených vylepšení.

BETA VERZE – STOJÍ ZA POKUS

U beta verzí je to jinak. Výskyt chyb a problémů je sice stále ještě pravděpodobný, ale už ne v takové míře. Vývoj dostává konkrétní podobu a pozvolna spěje ke konci. Spolehlivost beta verzí se liší program od programu. Někdy beta verze funguje velmi dobře a označení beta je jen takovou pojistkou pro tvůrce programu, aby se v případě výskytu problémů mohli odvolávat na stále pokračující vývoj.

U beta verze musí uživatel počítat s výskytem problémů a podle toho s programem pracovat. Například u programů zasahujících do operačního systému, tedy třeba u různých programů na jeho ladění nebo například u antivirových programů a firewallů, je lepší se vyhnout i beta verzi.

RELEASE CANDIDATE – SKORO HOTOVO

Verze označená jako release candidate je už jiná káva. Označení „release candidate“ lze velmi volně přeložit jako „kandidát na vydání“. Označuje se zkratkou RC. Jde o vývojovou verzi programu, o které si tvůrci už myslí, že by mohla být hotová, tedy bez chyb a problémů. Má již všechny zamýšlené funkce a hotové uživatelské rozhraní.

K jejímu vydání dochází pro opravdu poslední testovací kolo, a pokud se neobjeví nějaké vážnější problémy, může být prohlášena za verzi finální. Verzím RC lze tedy ze všech testovacích verzí důvěřovat nejvíce. Výskyt chyb je stále možný, ovšem neměly by být už nijak fatální.

Pro úplnost se sluší dodat, že během vývoje nové verze programu může vyjít několik alfa verzí, beta verzí a verzí RC. V tom případě se pak označují číslem, např. Firefox 4.0 Alfa 1. Opět platí, že čím vyšší číslo je uvedeno, tím novější daná verze je.

■ Jiří Macich ml., jiri@macich.net

Bezpečné ukládání záloh

▲ Na médiích určených k zálohování nešetřete – ideální volbou jsou kvalitní média Verbatim.

V minulých číslech PPK jsme vám představili některé šikovné programy pro zálohování dat a přinesli jsme i návody, jak s nimi zacházet. Dnes vám poradíme, kam záložní kopie dat ukládat, aby plnily svůj účel.

JEDNORÁZOVÉ ZÁLOHY: DVD JSOU NEJVHODNĚJŠÍ

Pokud zálohujete své důležité soubory manuálně a jednorázově, můžete pro jejich uložení využít běžná paměťová média. Nejvýhodnější poměr mezi cenou a kapacitou dnes nabízejí obyčejná DVD. Vypalovačkou disponuje téměř každý novější počítač včetně těch nejlevnějších. Cena nových vypalovaček začíná už na 450 Kč.

I média jsou dnes poměrně levná. Pro účely zálohování doporučujeme nešetřit a raději si připlatit za značková, kvalitnější média. Dobrou pověst mají třeba nosiče značky Verbatim. V hypermarketech sice narazíte i na podstatně levnější DVD, ale s vysokou mírou pravděpodobnosti se vám může stát, že až budete záložní kopii svých důležitých dat potřebovat, DVD bude nečitelné. I proto si až příliš levná DVD vysloužila přezdívku „pivní tácky".

Na média DVD-RAM lze zapisovat stejně jako na klasické diskety, avšak nabízejí kapacitu 4,7 GB a jsou i podstatně spolehlivější a rychlejší.

Kromě běžných DVD-R (DVD+R) o standardní kapacitě 4,7 GB můžete samozřejmě zálohovat i na média DVD-RW (DVD+RW), která lze díky podpoře pro přepisování dat použít i opakovaně a která jsou stále poměrně levná.

Zajímavější jsou však z technického hlediska hlavně média DVD-RAM. Na ně lze zapisovat jako na klasické diskety, nabízejí kapacitu 4,7 GB a jsou podstatně spolehlivější i rychlejší.

Jediným problémem DVD-RAM vedle přece jen vyšší ceny je i to, že tento méně známý formát nepodporují všechny DVD vypalovačky. Velký důraz na podporu DVD-RAM klade hlavně výrobce vypalovaček LG. To, jestli vaše mechanika formát DVD-RAM podporuje, vám prozradí jednoduchá bezplatná utilita Nero InfoTool (*http://download.chip.eu/cz/Nero-InfoTool_79635.html*).

Vedle různých formátů DVD je možné použít i jiná média, např. paměťové karty. Paměťové karty typu Secure Digital jsou velmi odolné a spolehlivé, což je pro zálohování jedině dobře. Ovšem s cenou jsou na tom podstatně hůře než DVD: Kvalitní DVD, které pojme 4,7 GB dat, stojí řádově koruny, cena karty SD s pamětí o kapacitě 4 GB se však pohybuje okolo 400 Kč. USB flash disky, pokud se budete zajímat o ty kvalitnější, jsou na tom cenově podobně.

▼ Pro automatické zálohování je nejvhodnější 3,5″ externí pevný disk.

AUTOMATICKÉ ZÁLOHY: EXTERNÍ DISK JE NEJLEPŠÍ

Pro pravidelné automatizované zálohování prostřednictvím programů Norton Ghost (*http://download.chip.eu/cz/Norton-Ghost_242664.html*), Cobian Backup (*http://download.chip.eu/cz/Cobian-Backup_548036.html*) a jim podobných však potřebujete úplně jiné místo. Tyto programy fungují na tom principu, že se o zálohu postarají samy bez potřeby spolupráce s uživatelem, což je jejich velká výhoda. Zálohování probíhá automaticky a nezáleží na tom, jestli zrovna máte čas či chuť se do zálohování pouštět.

CD/DVD jsou v tomto případě nepoužitelná a paměťové karty a USB flash disky nejsou příliš ideální. Opakem je pevný disk, který poskytuje dostatečnou rychlost, kapacitu i dostupnost. Ukládání záložních kopií na stejný disk, na kterém se nacházejí i originální data, nemá skoro žádný význam, a to ani v případě, že disk je rozdělen na menší části, chovající se jako samostatné disky (tzv. logické jednotky). Pokud dojde k poškození disku, přijdete i o záložní kopie.

Ty mají být na jiném disku než zálohovaná data. Může jít o disk interní, který máte v počítači spolu se svým hlavním diskem, ale ani to není za všech okolností úplně ideální. Může dojít k takové hardwarové poruše, jejímž důsledkem budou poškozeny oba disky, a opět tak přijdete i o zálohu.

Jako nejrozumnější se proto jeví sáhnout po disku externím, který je mimo váš počítač. Jelikož tento disk zřejmě nebudete často přenášet, nemusíte shánět kompaktní a také stále dražé 2,5″ a 1,8″ disky, které nepotřebují samostatné napájení. Naopak můžete sáhnout po některém z běžných externích 3,5″ disků, jejichž ceny jsou dnes už poměrně příznivé. Kvalitní a rychlý externí disk s kapacitou 500 GB stojí zhruba 2 500 Kč a připojíte jej přes port USB 2.0.

Port USB 2.0 však už z dnešního hlediska není nejrychlejší a záloha většího objemu dat se může nepříjemně protáhnout. Pokud tedy na rychlost zálohy kladete velký důraz, zauvažujte o externím disku s rozhraním eSATA. To je výrazně rychlejší než rozhraní USB 2.0, avšak disky s rozhraním eSATA jsou přece jen o něco dražší (o několik stokorun), není jich takový výběr a ne každý počítač tímto typem rozhraní disponuje. Pokud váš počítač port eSATA nemá, nic ještě není ztraceno. Je možné jej doplnit dokoupením tzv. řadiče čili přídavné PCI karty, která porty eSATA disponuje. Stojí zhruba 500 Kč a vyžaduje odbornou montáž.

Jestliže v domácnosti či kanceláři máte více počítačů a malou počítačovou síť, popřemýšlejte o tom, jestli se vám pro zálohování nevyplatí síťový disk připojený k routeru prostřednictvím ethernetového kabelu s konektory RJ-45. Takový disk je však už podstatně dražší, a pokud máte jen jeden počítač, určitě není nutné chodit s kanonem na vrabce.

■ Jiří Macich ml., *jiri@macich.net*

MS WORD

www.microsoft.com/cze

- Jak vložit tabulku MS Excelu do dokumentu MS Wordu.
- Jak vložit graf MS Excelu do dokumentu MS Wordu.
- Jak zkopírovat obrázky z jiných dokumentů do dokumentu MS Wordu.

Jak kopírovat v MS Wordu?

Už se vám někdy stalo, že při kopírování třeba i obyčejného textu neproběhlo vše správně? Podívejte se s námi na to, co všechno může právě s kopírováním souviset.

1 *Jak je to s přesuny a kopírováním pomocí myši?*

V rámci jednoho dokumentu je často pro rychlý přesun textu jednodušší použít pouze myš. Označte daný text a najeďte k němu tak, aby se místo čárkového kurzoru myši zobrazila šipka. Potom stiskněte levé tlačítko a táhněte myší do potřebné polohy (zobrazí se čárkovaný kurzor). Uvolněte levé tlačítko myši, a text se na dané místo hned přesune.

Stejným způsobem postupujte i při kopírování textů. Musíte však mít před uvolněním levého tlačítka myši stisknutou klávesu **Ctrl** a vždy v nové pozici nejprve uvolnit myš a teprve poté klávesu **Ctrl**.

"krabic objevů do školek po celém Německu. Krabice obsahují
čívá například v sestavení elektrického obvodu s bateriemi a sv

2 *Jak je to s běžnými přesuny a kopírováním přes schránku?*

Chcete-li raději kopírovat klasickým způsobem, můžete použít příkazy (**Vyjmout**, **Kopírovat**, **Vložit** z nabídky **Úpravy**) nebo ikony či klávesové zkratky (**Ctrl+X**, **Ctrl+C**, **Ctrl+V**). Označte text, který potřebujete zkopírovat, a klikněte na ikonu **Kopírovat**. Potom umístěte kurzor na místo, kam potřebujete vybraný text zkopírovat, a klikněte na ikonu **Vložit** nebo současně stiskněte klávesy **Ctrl+V**.

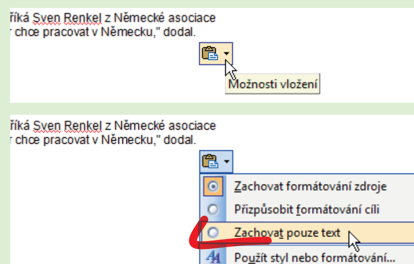
CHCETE VLOŽIT TEXT BEZ PŮVODNÍHO FORMÁTOVÁNÍ?

Potřebujete-li do nového dokumentu přenést jen text, je nejlepší kliknout po kopírování na šipku u nástroje **Možnosti vložení** (krok 3) a v zobrazené nabídce kliknout na možnost **Zachovat pouze text**. Tím se text zobrazí v takovém formátu, jaký máte nastaven v cílovém dokumentu.

3 *Proč se po kopírování zobrazí u nově vloženého textu obrázek ikony?*

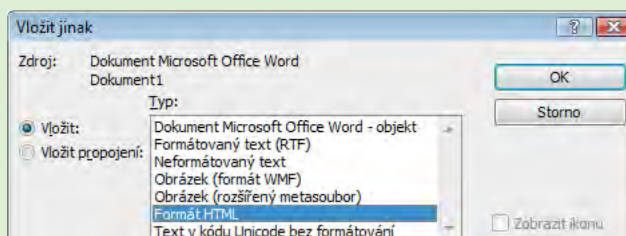
Určitě jste si všimli, že na konci zkopírovaného textu se zobrazí ikona nástroje **Možnosti vložení**. Najedete-li k ní myší, zobrazí se její popisek.

Po kliknutí na šipku dané ikony se nabídnou tři volby: **Zachovat formátování zdroje**, **Přizpůsobit formátování cíli** a **Zachovat pouze text**.

4 *Místo příkazu Vložit zkuste použít příkaz Vložit jinak*

Užitečný pro kopírování je i příkaz **Vložit jinak**. Zkopírujte text do schránky. Klikněte na místo, kam chcete text umístit. Zde však místo příkazu **Vložit** či kláves **Ctrl+V** použijte v nabídce **Úpravy** příkaz **Vložit jinak**. Tím se zobrazí dialogové okno **Vložit jinak**. V něm si můžete zvolit jiný formát pro vložení do dokumentu, například **Formátovaný text**, **Objekt** či **Neformátovaný text**.

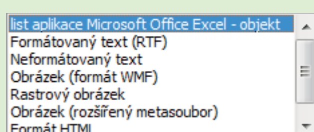

JAK NA VKLÁDÁNÍ TABULEK

Příkaz **Vložit jinak** z nabídky **Úpravy** je pro kopírování velmi užitečný, protože umožňuje přenášet v požadovaném formátu i tabulky z MS Excelu nebo nastavit v dokumentech propojení.

5 *Jak se přenese tabulka z MS Excelu?*

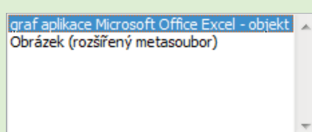
Potřebujete-li překopírovat již hotovou tabulku ze souboru vytvořeného v programu MS Excel do dokumentu v MS Wordu, označte ji a zadejte příkaz **Kopírovat** (nebo současně stiskněte klávesy **Ctrl+V**). Potom přejděte do dokumentu napsaného v MS Wordu a zde klikněte v nabídce **Úpravy** na příkaz **Vložit jinak**. Pro správné kopírování tabulky vyberte v okně **Vložit jinak** volbu **List aplikace Microsoft Office Excel – objekt**. Po kliknutí na tlačítko **OK** se tabulka přenese tak, jak vypadala v sešitu MS Excelu, a zároveň v sobě bude mít zachovány všechny vzorce a původní formátování.

6 *A jak je to s kopírováním grafů z MS Excelu?*

Potřebujete graf vytvořený v MS Excelu vložit do zprávy vytvářené v MS Wordu? Stačí graf označit, zkopírovat do schránky a potom umístit kurzor myši v textu na místo, kam se má graf vložit.

Poté v nabídce **Úpravy** klikněte na příkaz **Vložit jinak**. V dialogovém okně **Vložit jinak** označte volbu **Graf aplikace Microsoft Office Excel – objekt**. Po kliknutí na tlačítko **OK** se graf vloží do vašeho textu.

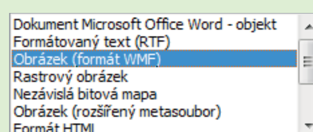

7 *Zkoušeli jste kopírovat obrázky?*

Pokud potřebujete obrázek (či prezentaci) z určitého dokumentu použít i jinde, můžete ho jednoduše zkopírovat.

Nejprve obvyklým postupem zkopírujte obrázek do schránky. Potom kurzorem označte místo, kam chcete obrázek umístit, a z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Vložit jinak**.

Zobrazí se dialogové okno, které nabízí různé možnosti pro formáty kopírování obrázků. Nabídnuté možnosti závisí především na tom, zda se jedná o obrázek vektorový, nebo bitmapový. Zvolte tedy jednu z možností podle toho, v jakém tvaru potřebujete mít obrázek v konečném dokumentu, a poté jen klikněte na tlačítko **OK**. Pro vektorový obrázek můžete vybrat volbu **Obrázek (formát WMF)**, pro bitmapy pak volbu **Rastrový obrázek**, **Nezávislá bitová mapa** nebo **Obrázek (rozšířený metasoubor)**.

■ Marie Franců

Počítač v bezpečí

Ceny pro deset výherců věnovala společnost ESET. Jde o pět licencí balíku ESET Smart Security a o pět licencí programu ESET NOD32 Antivirus.

Společnost ESET je světovým producentem bezpečnostního softwaru pro koncové uživatele i firemní klientelu a věnuje se boji proti počítačovým hrozbám. Produkty ESET patří mezi nejpokročilejší bezpečnostní softwarová řešení na světě.

Společnost ESET má sídlo v Bratislavě, pobočky v České republice i v USA a je reprezentována ve více než 100 zemích světa.

Domácnostem i firmám nabízí ESET bezpečnostní řešení ESET Smart Security, které poskytuje komplexní proaktivní ochranu před nespočetnými internetovými hrozbami, ať už jde o *(dokončení v tajence)*.

Více informací naleznete na *www.eset.cz*.

DNEŠNÍ OTÁZKA

Jak se jmenuje unikátní proaktivní technologie produktů ESET, která dokáže zachytit i zcela nové a dosud neznámé škodlivé kódy?

a) AdwareNet,
b) ThreatSense,
c) ThreatSensitive.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 25. srpna 2008** na korespondenčním lístku označeném heslem **ESET** na adresu Burda Communications, redakce PPK, Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3 nebo **e-mailem** na adresu *krizovka15@ppk.cz*. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu!

Můžete také zaslat na tel. číslo **903 3303** SMS v následujícím tvaru: **SOUTEZ PPK15 X TAJENKA Jmeno Prijmeni Ulice Mesto PSC**. Místo X uveďte písmeno správné odpovědi (a, b nebo c) a místo slova TAJENKA napište tajenku křížovky. SMS může obsahovat max. 160 znaků, a to bez diakritiky. Cena SMS je 3 Kč včetně DPH.

Službu SMS technicky zabezpečuje společnost Airtoy, a. s.

Jména výherců uveřejníme v PPK č. 18/2008.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

POMŮCKY: AKOU, EJSK, ŠO	ZÁSTUP	PRIMÁTI	ALAN	CHVĚJIVÉ ZVUKY		KOJENECKÁ VÝŽIVA	PŘEDKY POVOZŮ	ÚČETNÍ POLOŽKA "MÁ DÁTI"	KORÁLOVÉ OSTROVY		JIHOČESKÁ PŘEHRADA	DOMÁCKY EDUARD	VERNŮV KAPITÁN	NÁZEV ZNAČKY DRASLÍKU	JMÉNO MAFIÁNA CAPONA
HODNĚ					ZMĚKČOVADLO VODY					ŽENSKÉ JMÉNO					
PÁSOVEC TŘÍPÁSÝ					UNIKNOUT VE VOZE					DOKONALÝ VZOR / OSAMOCEN					
1. DÍL TAJENKY					6. DÍL TAJENKY / ZNAČKA HEKTARU									3. DÍL TAJENKY	HLUPÁK
	ANO	SRAŽENÉ VODNÍ PÁRY / 2. DÍL TAJENKY					NADŠENÍ					ZRAK / TISKAŘSKÝ STROJ			
MUŽSKÉ JMÉNO							LÁTKA V ROSTLINNÝCH SILICÍCH						JMÉNO SPIS. MCBAINA / ZBOHATLÍK		
SONDY											NÁPIS NA KŘÍŽI				
JAPONSKÁ OBJEMOVÁ JEDNOTKA (1,8 L)			STAROČECH (ZASTAR.)	LESNÍ SOVA							ČISTICÍ A DEZINFEKČNÍ PŘÍPRAVEK				
SÍDLO V RUSKU												PŘÍBYTEK / LIKÉRNÍK			
POMSTA											BOBIZAČNÍ SLABIKA / ANTOUŠEK			4. DÍL TAJENKY	OBSTARAT
	ŠPÍNA / JÍST (DĚTSKY)					ÚSILÍ	PŘÍRODNÍ TŘÍSLOVINA	NÁVĚŠTÍ	KEŘÍK Z ČELEDI RŮŽOVITÝCH	ČESKÝ MALÍŘ					
ČÁST PTAČÍHO KŘÍDLA					SMRŠTĚNÍ					POLNÍ MÍRA / SLITINA ŽELEZA A HLINÍKU			FRANC. "Z" / SPZ KLADNA		
SÍDLO V GABONU					NACHLUP / SPZ TEPLIC							ZN. KILOWATTHODINY / LATINSKY "JÁ"			
POZDĚJI			HLINÍKOVÁ FÓLIE / ANGLICKY "NEBO"								ZNAČKA LYŽÍ / MPZ NIZOZEMSKA				
SOUHLAS				5. DÍL TAJENKY									HEYERDAHLŮV VOR		
ŠKROBENÍ				SILNÝ PROVAZ					PRKENNÝ STROP (NÁŘEČNĚ)				LATINSKY "A,I"		

Tajenka křížovky z PPK 12/2008 zní: Slovníky i výukové programy namluvili rodilí mluvčí.

Správná odpověď na soutěžní otázku: Firma LangSoft nabízí šest jazykových verzí výukového programu Language Teacher (odpověď b).

Jazykové programy od společnosti LangSoft dostanou tito výherci: I. Lipnická z Liberce dostane program PC Translator 2007 (GB + D), V. Piksa z Plzně PC Translator 2007 (GB), I. Králík z Olomouce PC Translator 2007 (D), L. Královský z Michalovců Language Teacher Komplet 2007 L2 (GB + D + F + SP + IT + RU) a M. Kudělásek z Frýdlantu nad Ostravicí Language Teacher 2007 (GB). Blahopřejeme!

redakce@ppk.cz

PPK @ TV

Redakce PPK připravuje ve spolupráci s firmou UPC pravidelný pořad S PPK na internet. Tento pořad můžete sledovat na kanálu UPC Express v síti kabelové televize UPC.

Pořad je vysílán každý den čtyřikrát, a to v 7.15, 9.45, 15.45 a 23.15 hodin.

Ráda bych věděla, jestli se dá nějakým způsobem obnovit vymazaná historie navštívených stránek internetu.

Bohužel vás musím zklamat. Zatímco například smazané soubory lze při dostatečně rychlé reakci obvykle obnovit (například pomocí programu Recuva – viz *http://download.chip.eu/cz/Recuva_228272.html*), údaje vymazané z historie nezachráníte. Problém je totiž v tom, že takové údaje systém nemaže tak, že by je označil jako prázdné místo, ale tak, že je přepíše novou verzí souboru. Záchrana takových dat je sice technicky možná, ale je to už doménou nákladných profesionálních služeb.

Rád čtu váš časopis, ale hrozně mě rozčiluje tato věc: Chci si nainstalovat nějaký program z vašeho CD, ale skoro všechny programy jsou v angličtině. Možná že pro mladší generaci to není takový problém, ale já, který jsem vyrůstal a žil v zrůdném systému reálného socialismu, to už nezvládnu. Jsem ročník 1943, pracoval jsem jako elektromechanik měření a regulace, takže nejsem snad úplně mimo věc, ale s angličtinou si již neporadím. Snad přijdete na to, jak v této záležitosti naší starší generaci pomoci.

Vaši situaci a z ní plynoucí nevoli samozřejmě chápu; bohužel tohle je problém, který jsme schopni řešit jen v omezené míře. Při výběru programů samozřejmě upřednostňujeme ty, které jsou k dispozici zdarma a v češtině, ale občas není jiná možnost než se uchýlit k programu anglickému. Přesně podle hesla „Kde nic není, ani smrt nebere“.

Nicméně myslím si, že na našich CD a DVD naleznete poměrně slušné množství česky komunikujících programů (viz pravidelná sekce „Nejlepší programy v češtině“ – naposledy na PPK DVD 12/2008) – snažíme se připravovat podrobné návody na ovládání programů komunikujících v angličtině a tyto návody by měly tento problém do jisté míry řešit. Pokud vám nějaký návod chybí nebo byste rubriku „Programy v češtině“ uvítal častěji anebo máte nějaký jiný konkrétní požadavek, budeme rádi, když nám napíšete. Časopis se snažíme sestavovat podle požadavků čtenářů a jsem přesvědčen o tom, že nejste s podobným problémem osamocen. Sice se snažíme podobné nároky předvídat, nicméně konkrétní požadavky čtenářů jsou vždy lepší než jakékoli odhady u nás v redakci.

Mohli byste mi prosím objasnit význam zkratek DSC (oblast digitální fotografie) a A-GPS (navigační systémy)? Jejich vysvětlení jsem nikde nenašel.

Mluvíme-li o oblasti digitální fotografie, pak zkratka **DSC** vychází ze sousloví *Digital Still Camera*, což je poněkud „upovídanější“ anglický název pro digitální fotoaparát. Ovšem pozor, zkratkou DSC (resp. **dsc** nebo **Dsc**) se vyjadřuje často také slovo *description*, tedy *popis* (pouze obecně – zkratka nevymezuje, o popis čeho jde). To je zkratka natolik univerzální, že se s ní můžete setkat ve všech oblastech, digitální fotografii nevyjímaje.

A-GPS je zkratka ze sousloví *Assisted Global Positioning System* (asistovaný celosvětový systém k určování pozice) a jde o variantu klasické GPS navigace, určené pro mobilní telefony. Její výhodou je zejména to, že v místech, kde klasická GPS navigace selhává (uvnitř komplexů budov, v tunelech, v prostorách mezi vysokými budovami a podobně), si systém vypomůže mobilní sítí. Lze očekávat, že propojení GPS navigace a mobilních služeb povede například ke snadné lokalizaci zraněných osob a podobně. Vše je zatím ve stadiu testování.

Mám na magnetofonové kazetě písničky, které do dnešního dne nevyšly na CD nosiči. Je nějaká možnost, jak tyto skladby převést na CD?

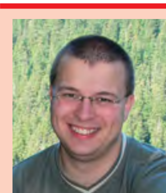
Magnetofonové pásky převedete do „počítačového formátu“ stejným způsobem jako gramofonové desky. Této problematice jsme se podrobně věnovali v PPK 17/2007 na stranách 44–45. Následný převod na CD je pak již dosti jednoduchý: Například ve vypalovacím balíku Nero (nebo v kterémkoli jiném vypalovacím programu) stačí vytvořit nové audio CD a do něj vložit vytvořené skladby.

Mám DVD přehrávač, který neumí přehrávat videa ve formátu AVI. Můžete mi poradit, pomocí kterého programu bych mohl taková videa převést na filmové DVD?

Programů, které něco podobného zvládají, je celá řada, ale většinou nejsou dostupné zdarma (ale lze je zdarma vyzkoušet). Pokud je mi známo, uživatelé si chválí například program ConvertXtoDVD (*http://download.chip.eu/cz/ConvertXToDVD_130992.html*) – možná i proto, že komunikuje česky.

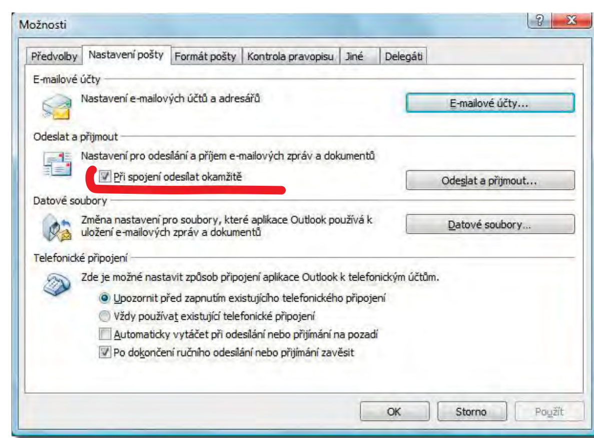
Mám Office 2007. Pokud v Outlooku napíšu zprávu a odešlu ji, zůstane ve složce „Pošta k odeslání“. Jak docílím toho, aby se zpráva odeslala ihned?

Pravděpodobně máte zakázanou volbu **Při spojení odesílat okamžitě**: Z nabídky **Nástroje** vyberte příkaz **Možnosti**, v dialogovém okně klikněte na záložku **Nastavení pošty** a zkontrolujte, zda je výše uvedená položka zaškrtnuta (**obr. 1**). Tato volba však funguje samozřejmě jen tehdy, když jste při odesílání e-mailu připojen k internetu. ■ **mzi**

Za redakci odpovídal Aleš Havlas.

▼ Obr. 1

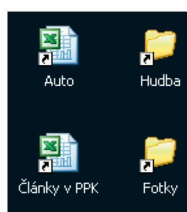

Při hraní poměrně nenáročné hry (podle výrobce stačí poloviční výkon, než jaký mám k dispozici) reaguje hra se zpožděním. Zajímalo by mě, jestli není vadná grafická karta nebo jestli s tím jde něco udělat v nastavení. Můj počítač má 3,2HGz procesor a 1 024 MB RAM.

Problém je způsoben pravděpodobně tím, že se na počítači automaticky spouští příliš mnoho programů. Ty pak systém zatěžují a na hru nezbývá dostatečný výkon. Tento problém většinou časem vznikne téměř na každém počítači, protože mnohé programy jsou při své instalaci dosti agresivní a instalují mnoho nástrojů, o něž uživatel nestojí, popřípadě automaticky spouštějí nástroje, které uživatel nepotřebuje. Pokud máte k dispozici PPK 2/2008, doporučuji, abyste svůj počítač vyčistil podle návodu „Zrychlete start svého PC“ na stranách 21–22.

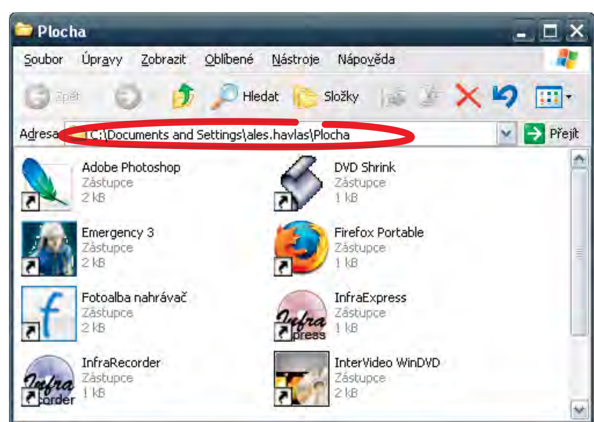
Mohu mít soubory s hudbou a fotografiemi uložené přímo na ploše, aniž by to ovlivnilo výkon PC? Nebo je mám raději „uklidit“ na jiné místo?

Ač plocha vypadá jako velmi specifické místo, je to v podstatě adresář jako každý jiný. (Plochu naleznete na disku za použití adresářové cesty *C:\Documents and Settings\(jméno uživatele)\Plocha* – viz **obr. 2**.) Pokud tedy máte na ploše uloženy fotografie nebo hudbu, výkon počítače to rozhodně nesnižuje.

▲ Obr. 4

▼ Obr. 2

Přesto bych vám doporučil plochu „uklidit“, protože takto snižujete rychlost své práce na PC. Plocha je snadno přístupná a měla by sloužit k rychlejšímu ovládání počítače. Pokud však na ni ukládáte soubory, pravděpodobně je na ní takový zmatek, že hledání čehokoli na ploše spíše zdržuje než urychluje. Optimální je mít na ploše pouze zástupce často používaných programů a složek, a to přehledně srovnané (**obr. 3**). Zvlášť ještě jednou upozorňuji na možnost vytvořit zástupce složek: Hudbu a fotografie můžete uložit kamkoli na disk a na ploše vytvořit pro tyto adresáře zástupce (**obr. 4**). Vše tak bude snadno přístupné, ovšem na ploše bude zároveň pořádek a bude se vám s počítačem lépe pracovat.

▼ Obr. 3

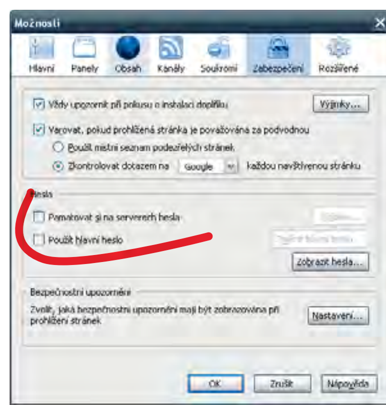

Doslechl jsem se, že když zadávám heslo na cizím počítači, je možné, že se v něm heslo uloží a kdokoli se pak bude moci přihlásit místo mě. Je to pravda? A pokud ano, jak se tomu bránit?

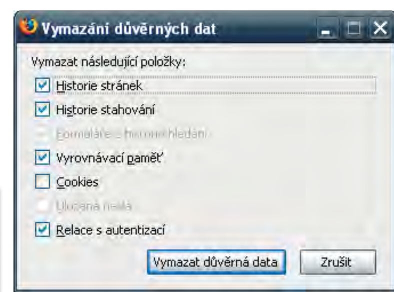
Ano, ukládání hesel je možné. Nejčastěji se s tím setkáte u programů pro práci s internetem, zejména u internetových prohlížečů. Tato funkce vychází z předpokladu, že počítač používá většinou pouze jeden člověk a že se navíc do systému identifikuje jménem a heslem. Proto se autoři aplikací snaží uživatelům ulehčit práci – zařizují, aby si programy hesla pro používání internetových služeb pamatovaly a zadávaly je automaticky. Uživatel pak má celý proces ukrácen a zjednodušen.

Pokud nechcete, aby program hesla ukládal, musíte v jeho nastavení tuto možnost deaktivovat (obvykle ji najdete v menu **Nástroje/Možnosti/Zabezpečení** – viz **obr. 5**). Mnohé programy jsou i natolik slušné, že se před uložením hesla ptají. V tom případě stačí tento dotaz zamítnout. Ale na to se nespoléhejte, raději se v nastavení vždy přesvědčte, zda aplikace hesla ukládá, či nikoliv.

▶ Obr. 5

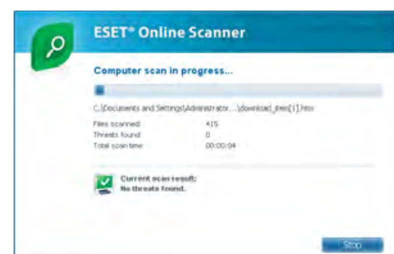
U veřejně přístupných počítačů (např. v internetové kavárně) je vhodné všechna uložená data při odchodu vymazat. Ideální je, když na takovém počítači používáte prohlížeč Firefox, neboť ten lze pomocí příkazu **Nástroje / Vymazat důvěrná data** (**obr. 6**) velmi snadno vyčistit. Ještě lépe uděláte, když na takovém počítači budete používat své vlastní přenosné (portable) programy, které si přinesete nainstalované na USB flash disku (externím pevném disku, paměťové kartě atd.). Doporučit můžeme například prohlížeč **Firefox Portable** (*http://download.chip.eu/cz/Firefox-Portable_119855.html*) nebo prohlížeč **Opera@USB** (*http://download.chip.eu/cz/Opera-USB_156336.html*). Existují však i přenosné verze jiných programů určených pro práci s internetem – viz *http://download.chip.eu/cz/Prenosne-programy_13305.html*.

▲ Obr. 6

Na cizích počítačích však může čekat další nebezpečí, a to v podobě takzvaných keyloggerů. To jsou zákeřné programy, které běží skrytě a zaznamenávají všechny stisky kláves, které uživatel provedl. Z takového záznamu pak lze samozřejmě (s trochou námahy) zjistit i zadávaná hesla. Proti keyloggerům se lze bránit poněkud hůře, nicméně stejně jako v případě virů a jiných škodlivých programů by měly pomoct bezpečnostní balíky. Pokud na počítači není žádný takový nainstalován, můžete využít on-line skener od společnosti Eset: *www.eset.cz/online-skener* (**obr. 7**).

▼ Obr. 7

POSTUP PŘI REKLAMACI PPK CD/DVD

Pokud máte s naším CD nebo DVD problémy, vyzkoušejte ho také na jiném počítači. Jestliže problémy trvají, je možné, že CD (resp. DVD) je poškozeno.

Upozornění! Pokud se vám nedaří z našeho CD nainstalovat či spustit nějaký program, ještě to neznamená, že CD je poškozeno (příčin může být řada: chybějící důležité soubory na vašem počítači, nestabilita operačního systému apod.). CD nám proto k reklamaci posílejte pouze v případě, že si budete jisti, že CD je poškozeno a že chyba není na vaší straně. Drtivá většina cédéček, která čtenáři reklamují, je plně funkčních.

Výjimečně se stává, že CD je při výrobě špatně vylisováno nebo že se poškodí během distribuce. Zjistíte-li, že vaše CD je poškozeno, zašlete nám ho na adresu: Burda Communications s. r. o., Přemyslovská 2846/43, 130 00 Praha 3. Na obálku uveďte heslo *Reklamace PPK CD*. Obratem vám zašleme nové CD.

PPK CD 16/2008

Na CD 16/2008 vám přineseme plnou verzi výborné multimediální Encyklopedie vesmíru. Jedná se o podrobný interaktivní průvodce vesmírem, obsahující mnoho informací a dat ze všech oblastí novodobého i historického výzkumu vesmíru. Dozvíte se tak zajímavosti o slavných osobnostech, které mají něco společného s výzkumem vesmíru, a poznáte i historické přístroje na pozorování hvězd. Encyklopedie dále obsahuje velké množství fotografií, různé videosekvence, obrazy planet vytvořené počítačem a také základní informace o kosmologii.

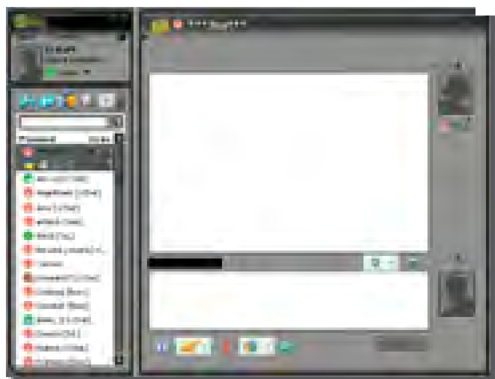

PROMĚŇTE SVÉ DOMÁCÍ VIDEO

Představíme vám novou verzi videoeditačního programu Pinnacle Studio. Dvanáctá generace přináší opět řadu novinek, širší podporu pro import i export různých formátů videa a nově také možnost sestříhané video vypálit na nosiče Blu-ray. Můžete se těšit na podrobný průvodce tímto oblíbeným programem – díky tomuto průvodci dokážete svoje video zpracovat do podoby, na kterou jeho diváci nezapomenou.

VYLEPŠETE SI ICQ

Víte, že vzhled oficiálního klientu nejpopulárnější sítě pro zasílání krátkých textových zpráv můžete snadno změnit a že z něj můžete odstranit obtěžující reklamy? V příštím PPK vám ukážeme, jak na to.

PŘIPOJENÍ K INTERNETU: OTÁZKY A ODPOVĚDI

Připojení k internetu se pomalu stává běžnou výbavou českých domácností, ale stále v této oblasti panuje mnoho nejasností. Jak je to vlastně s rychlostí, kdy mám nárok připojení reklamovat, jaký hardware si mám pořídit – na tyto otázky uživatelů, ale i na mnoho dalších odpovíme v PPK 16/2008 v rubrice Téma čísla.

počítač pro každého

Toto číslo vyšlo 28. 7. 2008
ISSN 1212-0723 MK ČR E 7931
Vydává: Burda Communications s. r. o.
Tel.: 225 018 566

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Publisher: Ing. Jiří Palyza
Šéfredaktor: Ivan Heisler (ihe)
Redakce (redakce@ppk.cz):
Aleš Havlas (aha), Jan Jírovec (vrba), David Nesiba (dee), Martin Semrád (mse), Miroslav Ziegler (mzi)
Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková
Foto: Martin Tryščuk
Jazyková úprava: Richard Straberger, Simona Lišková
Externí spolupracovníci:
Marie Franců, Martin Kadlec, Jiří Lapáček, Jiří Macich, Milan Pola, Martin Taneček, Martin Ziegler

Osvit a tisk: TISKÁRNA REPROPRINT, s. r. o.

Předplatné: SEND Předplatné, spol. s r. o., P. O. Box 141, 140 21 Praha 4
tel.: 225 985 225 (prac. doba 8–18 hod.)
fax: 225 341 425
e-mail: ppk@send.cz
Předplatné na Slovensku:
Magnet-Press Slovakia, s. r. o.,
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931
fax: +421 267 201 910
e-mail: predplatne@press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s.,
oddelenie inej formy predaja,
Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762
fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje:
ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1

V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s. r. o.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Thámova 221/7, 186 00 Praha 8
IČO 45280681

Vydavatelství Burda Communications s. r. o. vydává časopisy Chip, Level, Mediashop, Počítač pro každého.
Sídlíme na adrese:
Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3.